

ΕΕΤΤ

ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ & ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΩΝ

Απαντήσεις της ΕΕΤΤ στις παρατηρήσεις των τηλεπικοινωνιακών παρόχων επί της από 25.5.2011 διεξαχθείσας Εθνικής Δημόσιας Διαβούλευσης, αναφορικά με τον 3ο γύρο ανάλυσης της ΕΕΤΤ για τον Ορισμό, την Ανάλυση του επιπέδου ανταγωνισμού και τις προτεινόμενες κανονιστικές υποχρεώσεις στην Αγορά Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης (αγορά υπ' αρ. 5, Σύστασης Ευρωπαϊκής Επιτροπής), σύμφωνα με το Άρθρο 7 της Οδηγίας 2002/21/ΕΚ (Άρθρο 16 του Ν.3431/2006 [ΦΕΚ 13/Α/03.02.2006]) σύμφωνα με το Άρθρο 6 της Οδηγίας 2002/21/ΕΚ και το άρθρο 17 του Ν.3431/2006 [ΦΕΚ 13/Α/03.02.2006]

Ιούλιος 2011

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	4
2	ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ.....	5
2.1	ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ	5
2.1.1	Παρατήρηση 1	5
2.1.2	Παρατήρηση 2.....	5
2.1.3	Παρατήρηση 3.....	6
2.2	ΟΡΙΣΜΟΣ ΑΓΟΡΑΣ.....	7
	E1: Συμφωνείτε με τα αρχικά συμπεράσματα της ΕΕΤΤ αναφορικά με τον ορισμό της σχετικής αγοράς προϊόντος / υπηρεσίας;	7
2.2.1	Παρατήρηση 1	7
2.2.2	Παρατήρηση 2.....	8
2.2.3	Παρατήρηση 3.....	10
2.2.4	Παρατήρηση 4.....	11
	E2: Συμφωνείτε ότι η σχετική γεωγραφική αγορά για υπηρεσίες χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης είναι η Ελληνική Επικράτεια;	13
2.2.5	Παρατήρηση 1	14
2.3	ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΓΟΡΑΣ	19
	E3: Συμφωνείτε με τα αρχικά συμπεράσματα της ΕΕΤΤ σχετικά με την ανάλυση αγοράς;	19
2.3.1	Παρατήρηση 1	20
2.3.2	Παρατήρηση 2.....	20
2.3.3	Παρατήρηση 3.....	22
2.3.4	Παρατήρηση 4.....	23
2.3.5	Παρατήρηση 5.....	24
2.3.6	Παρατήρηση 6.....	25
2.4	ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ.....	31
	E4: Συμφωνείτε με την προτεινόμενη διατήρηση της υποχρέωσης πρόσβασης στον ΟΤΕ καθώς και το ειδικότερο περιεχόμενο αυτής, όπως αναλύεται στο παρόν κείμενο;.....	31
2.4.1	Παρατήρηση 1	31
	E5: Θεωρείτε ότι χρειάζονται άλλα προϊόντα ή πρόσθετες συναφείς ευκολίες που θα πρέπει να παρέχονται από τον ΟΤΕ; Θεωρείτε ότι πιθανόν υπάρχουν επιπλέον υποχρεώσεις που θα πρέπει να επιβληθούν στον ΟΤΕ σχετικά με τις τεχνικές διεπαφές, τα πρωτόκολλα ή τα συστήματα λογισμικού;.....	31
2.4.2	Παρατήρηση 1	32
2.4.3	Παρατήρηση 2.....	32
2.4.4	Παρατήρηση 3.....	32
	E6: Συμφωνείτε με την επιβολή υποχρέωσης αμεροληψίας στον ΟΤΕ καθώς και το ειδικότερο περιεχόμενο αυτής; Συμφωνείται με την προτεινόμενη επιβολή χρονικής απόστασης τριών (3) μηνών μεταξύ χονδρικής και λιανικής διάθεσης νέων προϊόντων χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω τεχνολογίας VDSL2;	33
2.4.5	Παρατήρηση 1	33
2.4.6	Παρατήρηση 2.....	37
2.4.7	Παρατήρηση 3.....	38

2.4.8	Παρατήρηση 4.....	38
	E7: Συμφωνείτε με την επιβολή υποχρέωσης διαφάνειας στον ΟΤΕ καθώς και το ειδικότερο περιεχόμενο αυτής;.....	39
2.4.9	Παρατήρηση 1.....	40
2.4.10	Παρατήρηση 2.....	40
2.4.11	Παρατήρηση 3.....	41
	E8: Συμφωνείτε με το προτεινόμενο ελάχιστο περιεχόμενο της προσφοράς αναφοράς ΧΕΠ; Αν όχι προτείνετε επιπλέον στοιχεία τα οποία κρίνετε ότι θα πρέπει να συμπεριληφθούν ή άλλες μεταβολές.....	41
2.4.12	Παρατήρηση 1.....	42
	E9: Συμφωνείτε με την επιβολή υποχρέωσης λογιστικού διαχωρισμού στον ΟΤΕ;	42
2.4.13	Παρατήρηση 1.....	42
	E10: Συμφωνείτε με την επιβολή στον ΟΤΕ υποχρέωση ελέγχου τιμών με τη μορφή κοστοστρεφούς τιμολόγησης μέσω μεθοδολογίας MMEK-TK; Ειδικότερα, συμφωνείται με την προτεινόμενη επιβολή υποχρέωσης κοστοστρέφειας μέσω μεθοδολογίας MMEK-TK – bottom up αναφορικά με τα προϊόντα χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω τεχνολογίας VDSL;	43
2.4.14	Παρατήρηση 1.....	43
2.4.15	Παρατήρηση 2.....	43
3	ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	47
4	ΑΝΑΛΥΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ	48
4.1	CYTA.....	49
4.2	FORTHNET.....	51
4.3	HOL.....	57
4.4	ONTELECOMS	60
4.5	OTE	68
4.6	VODAFONE.....	127
4.7	WIND	129

ΕΕΤΤ

ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ & ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΩΝ

1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στις 25.5.2011, η ΕΕΤΤ δημοσίευσε κείμενο Δημόσιας Διαβούλευσης αναφορικά με τον Ορισμό, την Ανάλυση Αγοράς και τις Προτεινόμενες Κανονιστικές Υποχρεώσεις στην Αγορά Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης (αγορά υπ' αρ. 5, Σύστασης Ευρωπαϊκής Επιτροπής).

Η ΕΕΤΤ προσκάλεσε όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς της αγοράς να απαντήσουν στην ως άνω διαβούλευση, η οποία διήρκησε από 25.05.2011 έως 4.07.2011.

Η παρούσα αναφορά παρουσιάζει τη σύνοψη των απαντήσεων των συμμετεχόντων στο κείμενο της Δημόσιας Διαβούλευσης, καθώς και τις απαντήσεις της ΕΕΤΤ αναφορικά με τα βασικότερα σημεία των παρατηρήσεων των ως άνω συμμετεχόντων. Ειδικότερα, στην Ενότητα 2 της παρούσας αναφοράς παρατίθενται τα κυριότερα σχόλια των συμμετεχόντων στη Διαβούλευση καθώς και οι απαντήσεις της ΕΕΤΤ επ' αυτών. Στην Ενότητα 3 της παρούσας αναφοράς παρουσιάζονται τυχόν προτεινόμενες τροποποιήσεις/ ενημερώσεις που η ΕΕΤΤ προτίθεται να πραγματοποιήσει στο κείμενο της ανάλυσης της αγοράς. Τέλος, στην Ενότητα 4 παρατίθενται αυτούσιες οι απαντήσεις όλων των συμμετεχόντων στη Διαβούλευση εξαιρουμένων των σημείων που έχουν χαρακτηριστεί από τους συμμετέχοντες ως εμπιστευτικά. Σημειώνεται ότι ένας συμμετέχων (WIND) χαρακτήρισε συνολικά την απάντησή της ως εμπιστευτική. Η ΕΕΤΤ σεβόμενη το αίτημα αυτό δεν θα προβεί σε δημοσίευση αυτούσιου του κειμένου της απάντησης. Δεδομένου όμως ότι η εν λόγω απάντηση δεν περιλαμβάνει κανένα στοιχείο που να εμπίπτει στο εμπορικό/επιχειρηματικό απόρρητο της ως άνω εταιρείας, αναφέρεται σε αυτή στο πλαίσιο της παρούσας σύνοψης αποτελεσμάτων δημόσιας διαβούλευσης.

2 ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ

2.1 Γενικές Παρατηρήσεις

2.1.1 Παρατήρηση 1

Ένας συμμετέχων θεωρεί ότι δεν αποτυπώνεται η δυναμική της αγοράς και οι πιέσεις που ασκούνται σε αυτήν από την τάση των καταναλωτών να προμηθεύονται συνδυαστικά πακέτα αντί μεμονωμένων υπηρεσιών, όπως προκύπτει και από σχετική έρευνα αγοράς .

Θέση ΕΕΤΤ:

Η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι τα συνδυαστικά πακέτα αφορούν στην αγορά λιανικής και όχι στην υπό εξέταση αγορά χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης. Σημειώνει επίσης ότι συνδυαστικά πακέτα προσφέρουν τόσο οι πάροχοι, όσο και ο ΟΤΕ και ότι η επίδρασή τους αποτυπώνεται στην παρούσα ανάλυση, στην ενότητα 2.1 του κειμένου της διαβούλευσης, όπου η ΕΕΤΤ παρουσιάζει την τρέχουσα κατάσταση της λιανικής αγοράς ευρυζωνικής πρόσβασης. Όπως είναι προφανές, η επίδραση της όποιας τάσης των καταναλωτών να προμηθεύονται πακέτα υπηρεσιών αποτυπώνεται στον αριθμό συνδρομητών των παρόχων και του ΟΤΕ. Τέλος η ΕΕΤΤ τονίζει ότι οι επιπτώσεις των πακέτων εξετάζονται κυρίως στις άμεσα εμπλεκόμενες αγορές λιανικών κλήσεων (αγορές 3 και 5 της Σύστασης των σχετικών αγορών του 2003) και λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο (αγορά 1 της Νέας Σύστασης), όπου η ΕΕΤΤ παίρνει και τα κατάλληλα ρυθμιστικά μέτρα.

Σε κάθε περίπτωση η ΕΕΤΤ τονίζει ότι το σχόλιο του εν λόγω συμμετέχοντος είναι γενικό και δεν αποτυπώνει μία συγκεκριμένη πρόταση σχετικά με την επίδραση των συνδυαστικών πακέτων στην υπό εξέταση αγορά.

2.1.2 Παρατήρηση 2

Η τεκμηρίωση της ΕΕΤΤ αναφορικά με την μελέτη υποκατάστασης της ζήτησης μεταξύ υπηρεσιών θα έπρεπε να συνοδεύεται από εμπειριστατωμένες έρευνες αγοράς σε καταναλωτές.

Θέση ΕΕΤΤ:

Όπως αναφέρεται και στο κείμενο της δημόσιας διαβούλευσης, η εταιρεία Metron Analysis διενήργησε για λογαριασμό της ΕΕΤΤ Έρευνα Καταναλωτών κατά την περίοδο Ιουνίου-Ιουλίου 2009. Η έρευνα αφορούσε στην παροχή ηλεκτρονικών επικοινωνιών στην ελληνική επικράτεια και διενεργήθηκε με τη χρήση δομημένου ερωτηματολογίου και με την μορφή προσωπικών συνεντεύξεων στα νοικοκυριά των ερωτώμενων (ένας ερωτώμενος ανά νοικοκυριό, σε πανελλαδικό δείγμα 2008 ατόμων, ηλικίας 18 ετών και άνω).

2.1.3 Παρατήρηση 3

Ένας συμμετέχων επισημαίνει ότι δεν γίνεται λεπτομερής αναφορά και περιγραφή των ευκολιών που θα παρέχει ο ΟΤΕ στους εναλλακτικούς παρόχους (τεχνικές λύσεις και προδιαγραφές) προκειμένου οι τελευταίοι να έχουν τη δυνατότητα «επανάληψης» (replicability) των λιανικών προϊόντων του ΟΤΕ. Ο συμμετέχων επισημαίνει ότι η ΕΕΤΤ κατά την τελική απόφασή της θα πρέπει να διασφαλίσει ότι τα μέτρα που θα επιβληθούν στον ΟΤΕ για την παροχή διαφόρων προϊόντων χονδρικής αφενός ανταποκρίνονται καλύτερα ως προς το εύρος και την ποιότητά τους στις ανάγκες των εναλλακτικών παρόχων ώστε να μπορούν να «επαναλάβουν» τα λιανικά προϊόντα του ΟΤΕ.

Θέση ΕΕΤΤ:

Η ΕΕΤΤ αρχικά επισημαίνει ότι στο πλαίσιο της παρούσας ανάλυσης και συγκεκριμένα στην υπο-ενότητα 4.7.5 του σχετικού κειμένου διαβούλευσης (Υποχρέωση ελέγχου τιμών και κοστολόγησης) θεσπίζει μεθοδολογία βάσει της οποίας δύναται να εξετάσει τη δυνατότητα επανάληψης (non replicability) των προσφορών λιανικής του ΟΤΕ. Οι τεχνικές λύσεις και οι προδιαγραφές μέσω των οποίων θα επιτευχθεί τελικά η «επανάληψη» των λιανικών προϊόντων του ΟΤΕ θα καθοριστούν με λεπτομέρεια σε δεύτερο στάδιο, κατά την εξειδίκευση των κανονιστικών υποχρεώσεων στην υπό εξέταση αγορά καθώς και στην ανάντη αγορά

ΑΠΤοΒ και ιδιαίτερα κατά τον καθορισμό των σχετικών προσφορών αναφοράς ΑΠΤοΒ και ΧΕΠ του ΟΤΕ.

2.2 Ορισμός Αγοράς

E1: Συμφωνείτε με τα αρχικά συμπεράσματα της ΕΕΤΤ αναφορικά με τον ορισμό της σχετικής αγοράς προϊόντος / υπηρεσίας;

Τέσσερις συμμετέχοντες συμφωνούν με τον ορισμό της αγοράς ΧΕΠ, τόσο σε επίπεδο λιανικής όσο και σε επίπεδο χονδρικής.

Δύο συμμετέχοντες δεν έχουν παρατηρήσεις σχετικά.

2.2.1 Παρατήρηση 1

Ένας συμμετέχων θεωρεί ότι η πρόσβαση στο Διαδίκτυο μέσω κάρτας δεδομένων για τον υπολογιστή από πάροχο κινητών επικοινωνιών ασκεί ανταγωνιστικές πιέσεις και συνεπώς μπορεί να θεωρηθεί ως έναν βαθμό υποκατάστατη υπηρεσία της ευρυζωνικής πρόσβασης σε σταθερή θέση και για τον λόγο αυτό η ΕΕΤΤ θα πρέπει να παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις στην εν λόγω αγορά προκειμένου εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις να αναθεωρήσει τον ορισμό της σχετικής αγοράς συμπεριλαμβάνοντας τις υπηρεσίες πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύων κινητών επικοινωνιών.

Θέση ΕΕΤΤ:

Στο κείμενο της δημόσιας διαβούλευσης και συγκεκριμένα στην υπο-ενότητα 2.7.2 του κειμένου της διαβούλευσης η ΕΕΤΤ εξέτασε αναλυτικά τη δυνατότητα υποκατάστασης μεταξύ σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης και πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου κινητών επικοινωνιών. Συγκεκριμένα, όπως αναλυτικά φαίνεται στην εν λόγω υπο-ενότητα, η ΕΕΤΤ εξέτασε σε επίπεδο λιανικής τη δυνατότητα υποκατάστασης ζήτησης, εστιάζοντας σε παράγοντες:

- λειτουργικής υποκαταστασιμότητας
- εξέλιξης του αριθμού συνδέσεων

- τιμολόγησης,

ενώ παρουσίασε και στοιχεία από έρευνα καταναλωτών που διεξήγαγε το 2009 στο πλαίσιο του δεύτερου κύκλου ανάλυσης των αγορών και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι στο πλαίσιο της παρούσας ανάλυσης δεν διαπιστώνεται δυνατότητα υποκατάστασης μεταξύ σταθερής πρόσβασης στο διαδίκτυο και πρόσβασης μέσω δικτύου κινητών επικοινωνιών, ιδίως δεδομένων των συνεχώς αυξανόμενων αναγκών χωρητικότητας των χρηστών σε συνδυασμό με το επίπεδο και τον τρόπο χρέωσης (ογκοχρέωση) των υπηρεσιών κινητής ευρυζωνικής πρόσβασης.

Παράλληλα, μετά από εξέταση της δυνατότητας υποκατάστασης προσφοράς σε επίπεδο λιανικής, λαμβάνοντας υπόψη και μελλοντοστρεφή στοιχεία της αγοράς (όπως π.χ. η ανάπτυξη δικτύου LTE, κλπ.), η ΕΕΤΤ κατέληξε στο συμπέρασμα η αγορά σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης δεν περιλαμβάνει την πρόσβαση στο διαδίκτυο μέσω δικτύου κινητών επικοινωνιών.

Συνεπώς, η ΕΕΤΤ διαφωνεί με το σχόλιο του συμμετέχοντος και εμμένει στη θέση της όπως διατυπώθηκε στο κείμενο της δημόσιας διαβούλευσης.

2.2.2 Παρατήρηση 2

Ένας συμμετέχων επισημαίνει ότι η μεσοσταθμική διαφορά μεταξύ των δύο πακέτων ταχύτητας έως 24 Mbps και έως 30 Mbps διαμορφώνεται σε 8,81€ (εάν ληφθεί υπόψη η τρέχουσα προσφορά μειωμένου παγίου για έξι μήνες όταν υπάρχει 18-μηνη δέσμευση) ή 7,85€ για συμβάσεις αορίστου χρόνου. Συνεπώς θεωρεί εσφαλμένη την προσέγγιση της ΕΕΤΤ που θεωρεί διαφορά 5,4 €, η οποία προκύπτει από την σύγκριση των τιμών μεταξύ της τιμής του πακέτου Conn-x έως 24 Mbps αορίστου χρόνου και του νέου πακέτου Conn-x έως 30 Mbps δεκαοκτάμηνης δέσμευσης. Ο συμμετέχων τονίζει τα ανωτέρω ιδιαίτερα ενόψει της ευαισθησίας που επιδεικνύουν οι καταναλωτές σχετικά με την τιμή διάθεσης των ευρυζωνικών υπηρεσιών.

Θέση ΕΕΤΤ:

Ο συμμετέχων εστιάζει αποκλειστικά στις τιμολογιακές διαφορές, οι οποίες, αν και πολύ σημαντικές, δεν αποτελούν το μοναδικό παράγοντα/κριτήριο που

χρησιμοποιούν οι τελικοί χρήστες για να αποφασίσουν το είδος της υπηρεσίας που θα προμηθευτούν.

Η ΕΕΤΤ, όπως φαίνεται στο κείμενο της δημόσιας διαβούλευσης και συγκεκριμένα στην υπο-ενότητα 2.7.3 εξέτασε αρχικά τη λειτουργική υποκατάσταση μεταξύ των υφιστάμενων λιανικών υπηρεσιών ADSL2 και των υπηρεσιών VDSL και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι εν λόγω υπηρεσίες είναι λειτουργικά υποκαταστάσιμες μεταξύ τους.

Κατόπιν η ΕΕΤΤ εξέτασε τις τιμολογιακές διαφορές μεταξύ των λιανικών προϊόντων ADSL2 και VDSL, εστιάζοντας στις περιπτώσεις των υφιστάμενων υπηρεσιών conn-x σε ταχύτητα 24 Mbps και την προτεινόμενη από τον ΟΤΕ λιανική υπηρεσία VDSL στα 30 Mbps, ώστε να διαπιστωθεί κατά πόσο υφίσταται «αλυσιδωτή υποκατάσταση» (chain substitution) μεταξύ των προϊόντων των διαφορετικών τεχνολογιών. Στη θεώρηση αυτή η ΕΕΤΤ θεωρεί προφανή την υποκατάσταση μεταξύ των λιανικών προϊόντων διαφορετικών ταχυτήτων ίδιας τεχνολογίας και εξετάζει τα προϊόντα διαφορετικής τεχνολογίας με τις πιο κοντινές ταχύτητες (άρα τα προϊόντα με τις μικρότερες λειτουργικές διαφορές). Αντίθετα, μία σύγκριση τιμών μεταξύ λιανικών προϊόντων τα οποία δεν είναι λειτουργικά συγκρίσιμα, όπως αυτή που επιχειρεί ο συμμετέχων μεταξύ των λιανικών προϊόντων με ταχύτητες αφενός 2 Mbps και αφετέρου 50 Mbps, στερείται νοήματος και κατά συνέπεια αξιοποιήσιμων συμπερασμάτων.

Επιπρόσθετα, στη συγκεκριμένη θεώρησή της, η ΕΕΤΤ δεν έλαβε υπόψη την υπάρχουσα προσφορά μειωμένου παγίου για νέους συνδρομητές conn-x, διότι η σύγκριση πραγματοποιήθηκε με το γενικότερο δυνατό τρόπο, επί των ονομαστικών τιμών, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη περιστασιακές προσφορές και εκπτώσεις. Συνεπώς θεωρεί εύλογη τη σύγκριση τιμών που δίνει –όπως αναφέρεται στο κείμενο της διαβούλευσης- διαφορά 5,4 €. Υπενθυμίζοντας στον εν λόγω συμμετέχοντα ότι η ορθή εφαρμογή του SSNIP τεστ εξετάζει το αποτέλεσμα μιας αύξησης της τάξης 5-10% στο υπό θεώρηση προϊόν και όχι αν υφίστανται τιμολογιακές διαφορές αυτής της τάξης μεταξύ των διαφορετικών προϊόντων, η ΕΕΤΤ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι μία αύξηση 10% στην τιμή conn-x αντιστοιχεί σε περίπου 2 €, οπότε η διαφορά στο πάγιο μειώνεται σε περίπου 3,5 €. Δεδομένης της αύξησης της ταχύτητας στο

λιανικό προϊόν, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι θα υπήρχε μεταστροφή στις μεγαλύτερες ταχύτητες μέσω τεχνολογίας VDSL, ιδιαίτερα δε ενόψει της αναμονής για νέες, πιο απαιτητικές υπηρεσίες.

Συνεπώς, η ΕΕΤΤ, για τους ως άνω αναφερθέντες λόγους, διαφωνεί με το σχόλιο του συμμετέχοντος και εμμένει στην αρχική θέση της, όπως αυτή παρουσιάζεται στο κείμενο της διαβούλευσης.

2.2.3 Παρατήρηση 3

Ένας συμμετέχων θεωρεί ότι οι υπηρεσίες Χονδρικής Πρόσβασης σε Υποδομή Δικτύου σε Σταθερή Θέση (ΑΠΤΒ) και Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης (ΧΕΠ) είναι υποκατάστατες διότι στην πραγματικότητα οι πάροχοι μέσω ΑΠΤοΒ όχι μόνο μπορούν αλλά και προσφέρουν στην πράξη χονδρικές υπηρεσίες σε άλλους Παρόχους. Αυτό βασίζεται στα εξής επιχειρήματα:

- Το γεγονός ότι ο ΟΤΕ κατέχει στην αγορά των συνδέσεων ΧΕΠ μερίδιο αγοράς 63,36% καθώς, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΕΤΤ, τον Δεκέμβριο του 2010 υφίστανται 21.680 συνδέσεις ΧΕΠ από άλλους παρόχους έναντι 37.493 συνδέσεων ΧΕΠ του ΟΤΕ προς άλλους παρόχους (ΑΡΥΣ). Επιπλέον, με βάση τα στοιχεία του ΟΤΕ για τον Μάιο του 2011 οι συνδέσεις ΑΡΥΣ έχουν σημειώσει περαιτέρω μείωση κατά 9,32%.
- Οι τελικοί αποδέκτες του έργου υποδομές ευρυζωνικής πρόσβασης χρηματοδοτούμενοι στο πλαίσιο του Μέτρου 4.2 της Κοινωνίας της Πληροφορίας Α.Ε, πέραν της παροχής λιανικών υπηρεσιών ευρυζωνικής πρόσβασης ανέλαβαν την υποχρέωση παροχής πρόσβασης σε επίπεδο χονδρικής επί τη βάση των αρχών του Ανοικτού Δικτύου και της Μη Διάκρισης (Open Access, Non Discrimination) και ακολουθώντας τιμολογιακή προσέγγιση Retail minus.

Θέση ΕΕΤΤ:

Η ΕΕΤΤ διαφωνεί με το σχόλιο του συμμετέχοντος. Καταρχήν επισημαίνει ότι τα μερίδια που παρουσιάζει ο συμμετέχων στο σχόλιό του δεν είναι τα ορθά και συνεπώς δεν απεικονίζουν αντικειμενικά την υφιστάμενη κατάσταση. Όπως φαίνεται

στην ενότητα 3.2 του κειμένου της διαβούλευσης, το μερίδιο του ΟΤΕ στην αγορά κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2010 ήταν μεγαλύτερο του 98%.

Συνεχίζοντας, η ΕΕΤΤ επισημαίνει ότι τα επιχειρήματα που αναπτύσσει ο συμμετέχων δεν είναι αντίθετα με την ανάλυσή της, όπως αυτή παρουσιάζεται στην υπο-ενότητα 2.8.1 του κειμένου της δημόσιας διαβούλευσης. Συγκεκριμένα, η ΕΕΤΤ κατά την εξέταση υποκατάστασης από την πλευρά της προσφοράς (υπο-ενότητα 2.8.1.2) καταλήγει στο συμπέρασμα ότι ένας πάροχος ΑΠΤΒ δύναται να μεταπηδήσει στην προσφορά ΧΕΠ δεδομένου ότι διαθέτει τις απαραίτητες υποδομές και στοιχεία δικτύου ενώ παράλληλα οι απαιτούμενες προσαρμογές δικτύου (πχ. στο δίκτυο κορμού) είναι μεσοπρόθεσμα υλοποιήσιμες με όχι αποτρεπτικό κόστος. Συνεπώς η ΕΕΤΤ αναγνωρίζει τη δυνατότητα προσφοράς ΧΕΠ μέσω υπηρεσιών ΑΠΤοΒ, το οποίο τονίζει στο σχόλιό του ο συμμετέχων. Το γεγονός αυτό αποτυπώνεται και στα μερίδια αγοράς, όπου η ΕΕΤΤ έχει λάβει υπόψη της τις γραμμές ΧΕΠ που παρέχουν οι εναλλακτικοί. Εντούτοις όμως, δεδομένου ότι οι υπηρεσίες ΧΕΠ και ΑΠΤοΒ δεν είναι υποκατάστατες από πλευράς ζήτησης καθώς και ότι η υποκατάσταση από πλευράς προσφοράς ισχύει μόνο από την μία πλευρά, η ΕΕΤΤ καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι δύο υπηρεσίες δεν είναι υποκατάστατες σε επίπεδο χονδρικής.

Όσον αφορά στην επίδραση του μέτρου 4.2 της ΚτΠ, η ΕΕΤΤ εξέτασε την συνολική σημερινή εικόνα της αγοράς άσχετα εάν προέκυψε από τις ίδιες επενδύσεις των παρόχων ή και από το πρόγραμμα κρατικής ενίσχυσης 4.2. Σε κάθε περίπτωση, η ΕΕΤΤ επισημαίνει ακόμα μία φορά τον περιορισμένο αριθμό γραμμών ΧΕΠ των παρόχων, καθώς και το γεγονός ότι στην πλειοψηφία τους αυτές οι γραμμές παρέχονται από παρόχους εκτός του μέτρου 4.2 και μάλιστα εκτός και περιοχών που καλύπτει το συγκεκριμένο μέτρο.

2.2.4 Παρατήρηση 4

Ένας συμμετέχων θεωρεί ότι ο ορισμός της σχετικής αγοράς θα πρέπει να τροποποιηθεί ώστε να περιλαμβάνει τις αυτοπαρεχόμενες ευρυζωνικές συνδέσεις μέσω Αδεσμοποίησης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο ώστε κατά τον τρόπο αυτό να αποτυπώνεται στο σύνολο της η δυναμική της αγοράς και οι πιέσεις που ασκούνται στην αγορά από την παροχή ευρυζωνικών υπηρεσιών μέσω της ΑΠΤοΒ. Ο

συμμετέχων, εξετάζοντας το σενάριο του υποθετικού μονοπωλιακού παρόχου χονδρικής σε σχέση με υποθετικό καθετοποιημένο πάροχο, καταλήγει στο συμπέρασμα ότι υφίσταται έμμεσος περιορισμός από την πλευρά της λιανικής και συνεπώς η αυτοπαροχή θα πρέπει να ληφθεί υπόψη. Υποστηρίζει ότι, με δεδομένη την διαρκώς φθίνουσα πορεία της αγοράς υπηρεσιών ΧΕΠ και το εξαιρετικά μικρό μέγεθος της καθίσταται σαφές ότι επί της ουσίας δεν υπάρχουν περιορισμοί στην διαθέσιμη χωρητικότητα που να μην επιτρέπουν την κάλυψη των αναγκών των παρόχων ΧΕΠ. Επιπλέον, δεδομένων των υψηλών μεριδίων στην αγορά λιανικής τριών παρόχων, θεωρεί προφανές ότι οι εν λόγω πάροχοι διαθέτουν όλα τα αναγκαία στοιχεία (assets) ενώ δεν έχουν κανένα περιορισμό στην διαθεσιμότητα χονδρικών υπηρεσιών ΑΠΤοΒ.

Θέση ΕΕΤΤ:

Η ΕΕΤΤ εξέτασε το θέμα των έμμεσων τιμολογιακών περιορισμών στην ενότητα 2.10 του κειμένου της δημόσιας διαβούλευσης και κατέληξε στο ίδιο συμπέρασμα με αυτό που καταλήγει ο συμμετέχων, δηλαδή ότι φαίνεται να υπάρχει επαρκής τιμολογιακή πίεση από το λιανικό επίπεδο που να δικαιολογεί την ένταξη των αυτο-παρεχόμενων συνδέσεων χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης στην σχετική αγορά χονδρικής. Συνεπώς η ΕΕΤΤ συμφωνεί με αυτό το σκέλος του σχολίου του συμμετέχοντος.

Ακολουθώντας, εφαρμόζοντας τη μεθοδολογία που αναπτύσσει η ΕΕ στην αιτιολογική έκθεση της Σύστασης για τις σχετικές αγορές (συγκεκριμένα ενότητα 3.1 της αιτιολογικής έκθεσης με τίτλο “self-supply”), κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν θα πρέπει να ληφθεί υπόψη η αυτοπαροχή των εναλλακτικών παρόχων, αλλά μόνο του ΟΤΕ, δεδομένου ότι:

- οι εναλλακτικοί πάροχοι αντιμετωπίζουν περιορισμούς στη διαθέσιμη χωρητικότητα,
- δεν έχουν την καθολική κάλυψη που απαιτείται για την προσφορά της υπηρεσίας σε Εθνικό επίπεδο και
- αντιμετωπίζουν δυσκολίες για την αποτελεσματική είσοδο στην αγορά.

Το επιχείρημα του συμμετέχοντος σχετικά με τη φθίνουσα πορεία και το μέγεθος της αγοράς ΧΕΠ αφενός δεν περιλαμβάνεται στα κριτήρια που έχει θεσπίσει η ΕΕ και αφετέρου δεν αντικατοπτρίζει την υφιστάμενη κατάσταση, διότι τελικά το μέγεθος της αγοράς ΧΕΠ αφορά περισσότερες από ένα εκατομμύριο γραμμές (συγκεκριμένα 1.161.569 γραμμές όπως φαίνεται στην ενότητα 3.2 του κειμένου της διαβούλευσης). Επιπρόσθετα, το επιχείρημα ότι δεδομένου του υψηλού μεριδίου των εναλλακτικών στην αγορά λιανικής, οι εν λόγω πάροχοι «διαθέτουν όλα τα αναγκαία στοιχεία (assets) ενώ δεν έχουν κανένα περιορισμό στην διαθεσιμότητα χονδρικών υπηρεσιών Αδεσμοποίησης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο» δεν ευσταθεί. Η ΕΕΤΤ τονίζει ότι η παροχή μίας χονδρικής υπηρεσίας έχει διαφορετικές απαιτήσεις σε σχέση με την παροχή της λιανικής υπηρεσίας κατωτέρου επιπέδου. Όπως αναφέρεται στο κείμενο της δημόσιας διαβούλευσης, η αποτελεσματική παροχή χονδρικών υπηρεσιών απαιτεί και άλλες ενέργειες, όπως τον πιθανό επανασχεδιασμό του δικτύου κορμού ώστε να καταστεί δυνατή η προσφορά υπηρεσιών backhaul και την ανάπτυξη εργαλείων απαραίτητων για την εμπορική διάθεση της υπηρεσίας, οι οποίες καθιστούν την αποτελεσματική είσοδο στην αγορά αμφίβολη. Παράλληλα, υπάρχει σαφής περιορισμός στη διαθέσιμη χωρητικότητα (η οποία βασίζεται σχεδόν αποκλειστικά στις χονδρικές υπηρεσίες του ΟΤΕ και χρησιμοποιείται επί του παρόντος και για την κάλυψη των ιδίων αναγκών των παρόχων), ενώ δεν υπάρχει εναλλακτικός πάροχος με πλήρη γεωγραφική κάλυψη.

Συνεπώς, για τους προαναφερθέντες λόγους, η ΕΕΤΤ εμμένει στο αρχικό συμπέρασμα ότι θα πρέπει να ληφθεί υπόψη μόνο η αυτοπαροχή του ΟΤΕ για την ανάλυση του επιπέδου του ανταγωνισμού στην αγορά χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης.

Ε2: Συμφωνείτε ότι η σχετική γεωγραφική αγορά για υπηρεσίες χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης είναι η Ελληνική Επικράτεια;

Τέσσερις συμμετέχοντες συμφωνούν ότι η γεωγραφική αγορά για υπηρεσίες ΧΕΠ είναι η ελληνική επικράτεια.

Δύο συμμετέχοντες δεν έχουν παρατηρήσεις σχετικά.

2.2.5 Παρατήρηση 1

Ένας συμμετέχων θεωρεί ότι στα πλαίσια της ανάλυσης για τον ορισμό του γεωγραφικού εύρους της σχετικής αγοράς:

- i. Θα πρέπει να συνυπολογιστούν και οι αυτοπαρεχόμενες ευρυζωνικές συνδέσεις μέσω ΑΠΤοΒ, οπότε γίνεται εμφανές ότι η ανάπτυξη του ανταγωνισμού στην σχετική αγορά παρουσιάζει ευδιάκριτες γεωγραφικές διαφοροποιήσεις μεταξύ των περιοχών εκείνων όπου έχουν προχωρήσει οι πάροχοι σε συνεγκατάσταση και παρέχουν υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης και στις περιοχές όπου οι ευρυζωνικές υπηρεσίες παρέχονται αποκλειστικά μέσω του δικτύου του ΟΤΕ. Επιπλέον γεωγραφικές διαφοροποιήσεις στα μερίδια στη λιανική αγορά εντοπίζονται βάσει του αριθμού των συνεγκατεστημένων παρόχων ανά Αστικό Κέντρο.
- ii. Θα πρέπει να αποτυπωθεί η επίδραση στην γεωγραφική διάσταση της αγοράς του μέτρου 4.2 της Κοινωνίας της Πληροφορίας Α.Ε «Χρηματοδότησης επιχειρήσεων για την ανάπτυξη ευρυζωνικής πρόσβασης στις περιφέρειες της Ελλάδας», το οποίο αφορούσε την χρηματοδότηση για την ανάπτυξη υποδομών για την παροχή ευρυζωνικών υπηρεσιών. Στα πλαίσια του συγκεκριμένου έργου, το οποίο ολοκληρώθηκε εντός του 2009, υλοποιήθηκαν 693 συνεγκαταστάσεις που καλύπτουν το 16,6% της συνολικής συνδρομητικής βάσης. Οι εναλλακτικοί πάροχοι επωφελήθηκαν μέσω της παροχής κρατικών ενισχύσεων τόσο για την ανάπτυξη υποδομών όσο και για την επιδότηση τελικών χρηστών με στόχο την ενίσχυση του ανταγωνισμού, με αποτέλεσμα οι πάροχοι να έχουν σαφές ανταγωνιστικό πλεονέκτημα έναντι του ΟΤΕ.
- iii. Η ομοιόμορφη τιμή σε όλη την επικράτεια αποτελεί ένδειξη για την ύπαρξη μιας εθνικής αγοράς μόνο όταν αυτή δεν επιβάλλεται από κανονιστικές ρυθμίσεις αλλά είναι μέρος της εμπορικής στρατηγικής μιας εταιρίας, κάτι που δεν συμβαίνει στην περίπτωση του ΟΤΕ. Οι πάροχοι διαφοροποιούν τις υπηρεσίες που παρέχουν στους συνδρομητές ανά περιοχή ανάλογα με το εάν έχουν ή δεν έχουν συνεγκατάσταση. Το γεγονός ότι «ο ΟΤΕ πρόσφερε την υπηρεσία σε εθνική βάση και σε τιμή που όριζε σε εθνικό επίπεδο ακόμα και πριν του επιβληθεί η υφιστάμενη υποχρέωση ελέγχου τιμών και

κοστολόγησης,» αυτό δεν είναι από μόνο του ικανό επιχείρημα ώστε να στοιχειοθετεί ενιαία γεωγραφική αγορά ενώ δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα όσον αφορά τις προσφερόμενες υπηρεσίες των παρόχων. Παράλληλα, η παροχή υπηρεσιών από τον ΟΤΕ με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις ανεξαρτήτως γεωγραφικής περιοχής αποτελεί πάγια πρακτική του ΟΤΕ για το σύνολο των παρεχομένων υπηρεσιών του.

- iv. Οι πάροχοι εφαρμόζουν διαφοροποιημένες εμπορικές πρακτικές (προσφορές, προωθητικές ενέργειες) σε γεωγραφικό επίπεδο, γεγονός που δεν αποτυπώνει επαρκώς στην ανάλυσή της η ΕΕΤΤ.
- v. Η ΕΕΤΤ στην ανάλυσή της δεν αναπτύσσει κανένα από τα τέσσερα κριτήρια για τον καθορισμό των συνθηκών του ανταγωνισμού σε διαφορετικές γεωγραφικές περιοχές.

Τέλος ο εν λόγω συμμετέχων παρουσιάζει κάποια στοιχεία σε σχέση με τον καθορισμό γεωγραφικών αγορών σε άλλα κράτη – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ηνωμένο Βασίλειο, Πορτογαλία).

Θέση ΕΕΤΤ:

Η ΕΕΤΤ διαφωνεί με το σύνολο των παρατηρήσεων του συμμετέχοντος που αφορούν στην εξέταση της γεωγραφικής διάστασης της αγοράς. Σημειώνει ότι εξέτασε την σχετική γεωγραφική αγορά σύμφωνα με τα οριζόμενα στις σχετικές Κατευθυντήριες Γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και το κείμενο Κοινής Θέσης των Ευρωπαίων Ρυθμιστών, για τον ορισμό και τις ρυθμιστικές υποχρεώσεις της σχετικής γεωγραφικής αγοράς¹.

Ειδικότερα και σε αντίθεση με όσα υποστηρίζει ο συμμετέχων, στην ενότητα 2.9 του κειμένου δημόσιας διαβούλευσης, η ΕΕΤΤ παρουσίασε αναλυτική μελέτη όσον αφορά στην ικανοποίηση των τεσσάρων κριτηρίων προκειμένου να εκτιμηθεί η ύπαρξη ουσιωδών διαφορών στις συνθήκες του ανταγωνισμού μεταξύ γεωγραφικών περιοχών:

¹ “ERG Common Position on Geographical Aspects of Market Analysis (definition and remedies), ERG (08) 20 Final CP Geog Aspects 081016.”

- Διαφορές στους φραγμούς εισόδου
- Διαφορές στον αριθμό προμηθευτών
- Διαφορές στην κατανομή των μεριδίων αγοράς
- Τιμολόγηση και διαφορές επί των τιμών

Εν προκειμένω τονίζεται ότι οι μέχρι τώρα αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής θέτουν εξαιρετικά αυστηρά κριτήρια για τον καθορισμό υποεθνικών γεωγραφικών αγορών, (ή τη γεωγραφική διαφοροποίηση των επιβαλλόμενων κανονιστικών υποχρεώσεων εντός της ίδιας εθνικής γεωγραφικής αγοράς), τα οποία δεν πληρούνται στην παρούσα περίπτωση. Για παράδειγμα στην περίπτωση του Ηνωμένου Βασιλείου την οποία επικαλείται ο συμμετέχων, η Επιτροπή με την απόφασή της **UK/2010/1123 (και UK/2007/0733, UK/2010/1065)**, διαπίστωσε ότι η Ofcom δεν της είχε προσκομίσει τα στοιχεία εκείνα που απαιτούντο επιπλέον προκειμένου να τεκμηριωθεί η γεωγραφική διαφοροποίηση των αγορών και τα οποία θα πρέπει να αφορούν τόσο τη δομή της αγοράς (structural factors), όσο και τη συμπεριφορά των παρόχων (behavioral factors), καλώντας την εκ νέου να το πράξει. Ειδικότερα, η ΕΕ αναφέρει ως κριτήρια που πρέπει να πληρούνται σωρευτικά, για τη γεωγραφική διαφοροποίηση της αγοράς χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης (AT/2008/0757)²:

- Κριτήρια που αφορούν στη δομή της αγοράς:
  - Όπως πχ. την κατανομή και την εξέλιξη των μεριδίων αγοράς διαχρονικά
- Κριτήρια που αφορούν στη συμπεριφορά των παικτών, όπως:
  - Την τιμολόγηση τόσο του κοινοποιημένου φορέα, όσο και των εναλλακτικών και τη διαχρονική εξέλιξη αυτής,
  - Διαφοροποιήσεις στη λειτουργικότητα ή τους τύπους των προσφερόμενων υπηρεσιών,

² “The Commission would like to draw attention to types of structural and behavioural evidence noted in previous cases as relevant to assessing geographic variations in competitive conditions for the purposes of defining different geographic markets, namely the distribution and evolution of local market shares over time as well as the pricing of both incumbent and alternative operators and its evolution over time in the relevant areas. In addition, differences in the functionalities or types of products being offered, the marketing strategies being pursued or the entry conditions in different areas may further reflect regional/local differences in demand and supply conditions for the purposes of geographic market segmentation. It is also important that any proposed market boundaries would be sufficiently stable over time[see case UK/2007/0733].”

- Τις στρατηγικές μάρκετινγκ που ακολουθούνται στην αγορά ή τις συνθήκες σε εισόδου σε διαφορετικές περιοχές, οι οποίες μπορεί να αντικατοπτρίζουν περιφερειακές/τοπικές διαφορές στις συνθήκες ζήτησης και προσφοράς για τους σκοπούς γεωγραφικής διαφοροποίησης, και.
- iii. τα όποια προτεινόμενα γεωγραφικά όρια της αγοράς πρέπει να παρουσιάζουν επαρκή σταθερότητα στο χρόνο.

Αναφορικά με τις επιμέρους παρατηρήσεις του συμμετέχοντος, η ΕΕΤΤ σημειώνει τα ακόλουθα:

- i. Σχετικά με τη συμπερίληψη στην αγορά των αυτοπαρεχόμενων γραμμών των παρόχων, η ΕΕΤΤ παρουσίασε τις απόψεις της αναλυτικά στο σημείο 2.2.4 ανωτέρω. Το μερίδιο του ΟΤΕ είναι ιδιαίτερα υψηλό (μεγαλύτερο του 98%), σε όλη την Ελληνική Επικράτεια, παραμένοντας ουσιαστικά ο μοναδικός προμηθευτής υπηρεσιών ΧΕΠ. Παράλληλα η ΕΕΤΤ τονίζει ότι το σχόλιο του συμμετέχοντος αναφορικά με τη διαφοροποίηση στα μερίδια αγοράς ανάλογα με τον αριθμό των συνεγκατεστημένων παρόχων αφορά – όπως και ο ίδιος συμμετέχων σημειώνει- την κατάντη αγορά λιανικής και όχι την αγορά χονδρικής.
- ii. Σχετικά με τις αναφορές του συμμετέχοντος στην επιδότηση παρόχων μέσω του Μέτρου 4.2 της Κοινωνίας της Πληροφορίας, τόσο για ανάπτυξη υποδομών όσο και επιδότηση υπηρεσιών, σημειώνεται ότι η ΕΕΤΤ έχει λάβει υπόψη της τα στοιχεία αυτά. Ωστόσο, τα στοιχεία της αγοράς δείχνουν ότι η συμβατική υποχρέωση των τελικών δικαιούχων, παροχής πρόσβασης σε επίπεδο χονδρικής, δεν έχει επιφέρει καμία αλλαγή στα μερίδια αγοράς (ενότητα 3.2 του κειμένου της διαβούλευσης). Συγκεκριμένα, ο περιορισμένος αριθμός συνδέσεων ΧΕΠ από άλλους παρόχους (21.680 συνδέσεις), αφορούν πάροχο μη επιδοτούμενο μέσω του Μέτρου 4.2. Σε κάθε περίπτωση, η συμβατική υποχρέωση των τελικών δικαιούχων για παροχή ΧΕΠ λήγει πέντε έτη μετά την υπογραφή των σχετικών συμβάσεων, η οποία τοποθετείται τον Μάρτιο του 2007. Συνεπώς, η υποχρέωση αυτή εξαντλείται στις αρχές του 2012, δηλαδή στην αρχή της διάρκειας της παρούσας ανάλυσης.

- iii. Ενώ ο συμμετέχων υποστηρίζει ότι η ομοιόμορφη τιμή σε όλη την επικράτεια αποτελεί ένδειξη Εθνικής γεωγραφικής αγοράς μόνο στην περίπτωση που δεν έχει επιβληθεί ως κανονιστική υποχρέωση, εντούτοις παραδέχεται ότι αφενός ο ΟΤΕ πρόσφερε την υπηρεσία σε εθνική βάση και σε τιμή που όριζε σε εθνικό επίπεδο ακόμα και πριν του επιβληθεί η υφιστάμενη υποχρέωση ελέγχου τιμών και κοστολόγησης, καθώς και ότι η παροχή υπηρεσιών από τον ΟΤΕ με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις ανεξαρτήτως γεωγραφικής περιοχής αποτελεί πάγια πρακτική του ΟΤΕ για το σύνολο των παρεχομένων υπηρεσιών του. Και τα δύο προαναφερθέντα σημεία οδηγούν στο συμπέρασμα ύπαρξης ενιαίας Εθνικής αγοράς. Όσον αφορά δε στη διαφοροποίηση των προσφερόμενων υπηρεσιών από τους παρόχους ανάλογα με την ύπαρξη ή όχι συνεγκατάστασης, η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι η δραστηριοποίηση ενός παρόχου σε επίπεδο ΑΠΤοΒ αφήνει πολύ μεγαλύτερα περιθώρια διαφοροποίησης στο λιανικό προϊόν απ' ότι η προσφορά λιανικών υπηρεσιών μέσω ΧΕΠ. Είναι λογικό και αναμενόμενο συνεπώς να διαφοροποιούνται οι προσφορές στη λιανική αγορά ανάλογα με τις τεχνικές δυνατότητες του παρόχου που προκύπτουν από την αγορά χονδρικής. Το γεγονός αυτό όμως δεν είναι ενδεικτικό της διαφοροποίησης στις συνθήκες στην ανάντη αγορά χονδρικής.
- iv. Η εφαρμογή διαφοροποιημένων εμπορικών πρακτικών (προσφορές, προωθητικές ενέργειες) σε γεωγραφικό επίπεδο είναι συνδεδεμένη τόσο με τις τεχνικές δυνατότητες του παρόχου στην εν λόγω περιοχή (βλ. σημείο iii ανωτέρω), όσο και με την υλοποίηση συγκεκριμένου επιχειρηματικού πλάνου. Περιστασιακές προσφορές, εκπτώσεις ή ακόμα και χρονικά και γεωγραφικά εστιασμένες προωθητικές ενέργειες, αφορούν την εμπορική στρατηγική του εκάστοτε παρόχου για την προσέλκυση συνδρομητών και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να θεωρηθούν ως απόδειξη μη ύπαρξης ενιαίας τιμής στην ελληνική επικράτεια.
- v. Η ΕΕΤΤ, όπως φαίνεται στην ενότητα 2.9 του κειμένου της διαβούλευσης, όχι μόνο έχει αναλύσει, αλλά έχει δομήσει την εξέτασή της σύμφωνα με τα

τέσσερα κριτήρια για τον καθορισμό των συνθηκών του ανταγωνισμού σε διαφορετικές γεωγραφικές περιοχές.

Ενόψει των ανωτέρω, η ΕΕΤΤ εμμένει στην αρχική της άποψη όπως αυτή εκφράστηκε στο κείμενο της δημόσιας διαβούλευσης, ότι οι διαφοροποιήσεις στο επίπεδο του ανταγωνισμού που παρατηρούνται π.χ. μεταξύ νομών, ομάδων αστικών κέντρων του ΟΤΕ με κοινά χαρακτηριστικά, κ.λπ. δεν κρίνονται επαρκώς ισχυρές και σταθερές διαχρονικά ώστε να δικαιολογούν τον ορισμό ξεχωριστών γεωγραφικών υποαγορών. Επί τη βάση αυτή, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η σχετική γεωγραφική αγορά για την παροχή υπηρεσιών χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης είναι εθνική στο εύρος της και συνίσταται στην Ελληνική Επικράτεια.

Οι συνθήκες του ανταγωνισμού που αντιμετωπίζει επί του παρόντος ο ΟΤΕ δεν διαφοροποιούνται ουσιωδώς σε συγκεκριμένες περιοχές ώστε να μπορεί να στοιχειοθετηθεί η άποψη ότι θα μπορούσαν να οριστούν επιμέρους υπο εθνικές γεωγραφικές αγορές με αναφορά στη δυναμική της αγοράς.

Εξάλλου είναι χαρακτηριστικό ότι η ίδια η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με την από 1-7-2011, E(2011) 4917/1/07/2011, (SG-Greffe (2011) D/10873) επιστολή της με θέμα «*Απόφαση της Επιτροπής στην υπόθεση EL/2011/1232: Χονδρική (φυσική) πρόσβαση σε υποδομή δικτύου (συμπεριλαμβανομένης μεριζόμενης ή πλήρως αποδεσμοποιημένης πρόσβασης) σε σταθερή θέση (αγορά 4) στην Ελλάδα. Απόφαση της Επιτροπής στην υπόθεση EL/2011/1233: Χονδρική Ευρυζωνική πρόσβαση (αγορά 5) στην Ελλάδα. Σχολιασμός κατ' εφαρμογή του άρθρου 7 παράγραφος 3 της οδηγίας 2002/21/EK*», απεδέχθη χωρίς σχόλια τον γεωγραφικό ορισμό της συγκεκριμένης υπό κρίση αγοράς, ως την εθνική επικράτεια της Ελλάδος.

2.3 Ανάλυση Αγοράς

Ε3: Συμφωνείτε με τα αρχικά συμπεράσματα της ΕΕΤΤ σχετικά με την ανάλυση αγοράς;

Τέσσερις συμμετέχοντες συμφωνούν με τον ορισμό του ΟΤΕ ως έχων ΣΙΑ στη σχετική αγορά.

Ένας συμμετέχων συμφωνεί εν γένει με την ανάλυση όπως παρουσιάζεται στο υπό διαβούλευση κείμενο.

Ένας συμμετέχων δεν έχει παρατηρήσεις σχετικά.

2.3.1 Παρατήρηση 1

Ένας πάροχος θεωρεί ότι δεν αποτυπώνεται σωστά στην ανάλυση της ΕΕΤΤ η έμμεση πίεση κατά την διαμόρφωση τιμής χονδρικής η οποία επιβάλλεται από την ύπαρξη υποκαταστασιμότητας σε επίπεδο λιανικής μέσω Αδεσμοποίησης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο και περιορίζεται στους τοπικούς βρόχους που παρέχει ο ΟΤΕ στο λιανικό του άκρο παρά το γεγονός ότι στην αγορά δραστηριοποιείται σημαντικός αριθμός παρόχων οι οποίοι προσφέρουν κλήσεις μέσω Αδεσμοποίησης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο.

Θέση ΕΕΤΤ:

Η ΕΕΤΤ διαφωνεί με το συγκεκριμένο σχόλιο του συμμετέχοντος και παραπέμπει στην απάντησή της στο σημείο 2.2.4. Σχετικά με την άποψη που εκφράζει ο συμμετέχων ότι με βάση τη μεθοδολογία της ΕΕΤΤ το ποσοστό του ΟΤΕ θα είναι στο διηνεκές σχεδόν 100%, η ΕΕΤΤ διαφωνεί, διότι σε περίπτωση που αλλάξουν οι συνθήκες στην Ελληνική αγορά και τα κριτήρια που έχει θεσπίσει η ΕΕ σχετικά με τη συμπερίληψη της αυτοπαροχής των εναλλακτικών παρόχων δεν πληρούνται πλέον, τα μερίδια αγοράς θα διαμορφωθούν λαμβάνοντας υπόψη και την αυτοπαροχή των εναλλακτικών.

2.3.2 Παρατήρηση 2

Ένας συμμετέχων διαφωνεί με τη θέση της ΕΕΤΤ ότι παρότι θεωρητικά θα μπορούσε ένας πάροχος που προμηθεύεται υπηρεσίες ΑΠΤοΒ από τον ΟΤΕ να δραστηριοποιηθεί στην χονδρική παροχή υπηρεσιών ΧΕΠ, εντούτοις τα μη ανακτήσιμα απαιτούμενα κόστη καθιστούν τη συγκεκριμένη προσέγγιση σχεδόν

απαγορευτική. Ο συμμετέχων θεωρεί ότι η ΕΕΤΤ δεν έλαβε υπόψη της τους ακόλουθους παράγοντες:

- Οι πάροχοι έχουν προχωρήσει σε συνεγκατάσταση στα σημεία παρουσίας του ΟΤΕ με υψηλή συγκέντρωση συνδρομητών, δεδομένου ότι στα κέντρα με λίγους συνδρομητές δεν υφίστανται οι απαιτούμενες οικονομίες κλίμακας.
- Ούτε ο ΟΤΕ διαθέτει εθνική κάλυψη (παρέχει ευρυζωνικές υπηρεσίες σε 1.723 επί συνόλου 2.627 σημείων). Η Εθνική κάλυψη μπορεί να επιτευχθεί μόνο μέσω Κρατικών επιδοτήσεων.
- Το Μέτρο 4.2 οδήγησε στην υλοποίηση 693 συνεγκαταστάσεων (16,6% της συνδρομητικής βάσης) στις οποίες οι εναλλακτικοί έχουν υποχρέωση παροχής υπηρεσιών ΧΕΠ.
- Ο αριθμός των γραμμών ΧΕΠ του ΟΤΕ προς τρίτους κατά το β' εξάμηνο του 2010 ήταν 37.493 και των εναλλακτικών 21.680.
- Οι Δράσεις της Πολιτείας που βρίσκονται σε εξέλιξη, όπως η δράση «Ανάπτυξη υποδομών ευρυζωνικής πρόσβασης σε αγροτικές και νησιωτικές περιοχές».

Θέση ΕΕΤΤ:

Η ΕΕΤΤ διαφωνεί με το σύνολο των παρατηρήσεων του συμμετέχοντος σχετικά με το δυνητικό ανταγωνισμό και τους φραγμούς εισόδου. Συγκεκριμένα, η ΕΕΤΤ σημειώνει τα ακόλουθα:

- Η ΕΕΤΤ αναγνωρίζει ότι επί του παρόντος οι εναλλακτικοί πάροχοι δραστηριοποιούνται κυρίως σε περιοχές με υψηλή συγκέντρωση συνδρομητών, μέσω χονδρικών υπηρεσιών ΑΠΤοΒ. Τονίζει όμως ότι, αν και έχουν επιτύχει υψηλή πληθυσμιακή κάλυψη, δεν έχουν πετύχει υψηλή γεωγραφική κάλυψη. Αντίθετα, ο ΟΤΕ διαθέτει δίκτυο Εθνικής εμβέλειας. Παράλληλα, η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι η δραστηριοποίηση των παρόχων στην αγορά ΑΠΤοΒ δε μεταφράζεται σε επιτυχημένη είσοδό τους στην αγορά ΧΕΠ ως ανταγωνιστές του ΟΤΕ, δεδομένου ότι οι συναλλαγές ΧΕΠ μεταξύ των παρόχων παραμένουν ένα πολύ μικρό ποσοστό των βρόχων που προμηθεύονται από τον ΟΤΕ, καθώς και ότι οι συναλλαγές αυτές γίνονται κυρίως μεταξύ δύο παρόχων.

- Το επιχείρημα ότι ούτε ο ίδιος ο ΟΤΕ διαθέτει εθνική κάλυψη δεν ευσταθεί διότι η πληθυσμιακή κάλυψη αναφέρεται στο δίκτυο πρόσβασης και όχι στα σημεία όπου ο ΟΤΕ μπορεί να παρέχει λιανικές ευρυζωνικές υπηρεσίες. Τα κόστη για τον ΟΤΕ και κάποιο εναλλακτικό για την παροχή ευρυζωνικών υπηρεσιών σε μια νέα περιοχή δεν είναι συγκρίσιμα, δεδομένου ότι στην περίπτωση του ΟΤΕ απαιτείται η εγκατάσταση του εξοπλισμού, ενώ στην περίπτωση του εναλλακτικού απαιτείται επιπρόσθετα και η επέκταση του δικτύου του (κορμού και πρόσβασης) ώστε να φτάσει στην εν λόγω περιοχή. Συνεπώς η Εθνική κάλυψη σε επίπεδο λιανικών ευρυζωνικών συνδέσεων μπορεί να επιτευχθεί ευκολότερα από τον ΟΤΕ.
- Ο συμμετέχων δεν λαμβάνει υπόψη του το πραγματικό μέγεθος της αγοράς (η οποία συμπεριλαμβάνει και την αυτοπαροχή του ΟΤΕ), αλλά σχολιάζει μόνο το τμήμα της αγοράς που αφορά την παροχή προς τρίτους. Το όποιο σχόλιό του συνεπώς δεν είναι αντιπροσωπευτικό της υφιστάμενης κατάστασης.
- Η επίδραση του Μέτρου 4.2, καθώς και των υπόλοιπων Δράσεων της Πολιτείας αναλύεται στην ανάλυση της αγοράς φυσικών υποδομών πρόσβασης, την οποία, όπως προβλέπει η Κοινοτική και Εθνική νομοθεσία, διεξήγαγε η ΕΕΤΤ ταυτόχρονα με την ανάλυση της αγοράς ΧΕΠ.
- Συγκεκριμένα για την αγορά ΧΕΠ, η επίδραση του Μέτρου 4.2 έχει ληφθεί υπόψη, δεδομένου ότι τα μερίδια αγοράς (άρα και οι γραμμές ΧΕΠ που προσφέρουν στις περιοχές του Μέτρου οι εναλλακτικοί πάροχοι) απεικονίζουν το σύνολο της επικράτειας. Παράλληλα η ΕΕΤΤ επισημαίνει ότι η υποχρέωση παροχής υπηρεσιών ΧΕΠ από τους παρόχους βάσει της Σύμβασής τους στο πλαίσιο του 4.2 εκπνέει τον Μάρτιο του 2012, συνεπώς δεν διαρκεί καθόλη τη διάρκεια της παρούσας ανάλυσης.
- Τέλος, σχετικά με τις λοιπές δράσεις της Πολιτείας, όπως τη Δράση «Ανάπτυξη υποδομών ευρυζωνικής πρόσβασης σε αγροτικές και νησιωτικές περιοχές», η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι δεν θα έχουν καμία επίδραση στην αγορά κατά τη διάρκεια ισχύος της παρούσας ανάλυσης.

2.3.3 Παρατήρηση 3

Ένας συμμετέχων θεωρεί ότι το επιχείρημα της ΕΕΤΤ ότι ο ΟΤΕ διαθέτει πλεονεκτήματα κόστους σε σχέση με τους νεοεισερχόμενους παρόχους στην αγορά χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης ακόμη και κατά την πραγματοποίηση ιδίων επενδύσεων καθώς έχει μεγαλύτερες δυνατότητες οικονομιών κλίμακος και σκοπού λόγω της υφιστάμενης υποδομής και της μεγάλης πελατειακής του βάσης, παραβλέπει το γεγονός ότι ο ΟΤΕ παρέχει χονδρικές υπηρεσίες Αδεσμοποίησης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο σε κοστοστρεφείς τιμές βάσει της μεθοδολογίας Μέσου Μακροπρόθεσμου Επαυξητικού Κόστους με βάση το Τρέχον Κόστος των παγίων δηλαδή σε τιμές που, εξ ορισμού, ενσωματώνουν τις οικονομίες κλίμακας και σκοπού του ΟΤΕ.

Θέση ΕΕΤΤ:

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι το μέγεθος του ΟΤΕ, καθώς και η πληθώρα λιανικών υπηρεσιών που παρέχει στους συνδρομητές του, δίνει δυνατότητες οικονομίας κλίμακας και σκοπού, οι οποίες δεν αντισταθμίζονται με τις κοστοστρεφείς τιμές στις οποίες παρέχει κατ' υποχρέωσή του, τις χονδρικές υπηρεσίες Αδεσμοποίησης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο στους υπόλοιπους παρόχους. Εξάλλου, για την ανάπτυξη δικτύου ικανό για την παροχή υπηρεσιών ΧΕΠ ένας πάροχος, εκτός από τις χονδρικές υπηρεσίες του ΟΤΕ, χρειάζεται και επιπλέον υποδομές/υπηρεσίες, κατά την ανάπτυξη των οποίων δεν έχει τις οικονομίες κλίμακας και σκοπού του ΟΤΕ. Συνεπώς η ΕΕΤΤ διαφωνεί με το σχόλιο του συμμετέχοντος και θεωρεί ορθή τη θέση που εξέφρασε στο κείμενο της διαβούλευσης.

2.3.4 Παρατήρηση 4

Ένας συμμετέχων θεωρεί ότι κατά τον ορισμό της σχετικής αγοράς θα πρέπει να συνυπολογιστούν και οι αυτοπαρεχόμενες ευρυζωνικές συνδέσεις μέσω Αδεσμοποίησης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο καθώς σε διαφορετική περίπτωση δεν αποτυπώνονται επαρκώς οι πραγματικές συνθήκες ανταγωνισμού. Με τον συνυπολογισμό των στοιχείων αυτών καταδεικνύεται ότι υφίσταται αντισταθμιστική αγοραστική ισχύς από τους παρόχους Αδεσμοποίησης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο.

Θέση ΕΕΤΤ:

Η ΕΕΤΤ διαφωνεί με το συγκεκριμένο σχόλιο του συμμετέχοντος και παραπέμπει στην απάντησή της στο σημείο 2.2.4.

2.3.5 Παρατήρηση 5

Ένας συμμετέχων θεωρεί ότι το συμπέρασμα της ΕΕΤΤ ότι και μόνο εκ του γεγονότος της χαμηλότερης διείσδυσης της ευρυζωνικότητας «η αγορά στην Ελλάδα απέχει πολύ από το να χαρακτηριστεί ως ανταγωνιστική» είναι εσφαλμένο, καθώς η διείσδυση αυξάνεται διαρκώς, η χώρα βρίσκεται σε τροχιά σύγκλισης με τους ΕΕ-27 και οι λόγοι χαμηλής διείσδυσης έχουν εντοπιστεί σε δυσμενείς παράγοντες όπως το διαθέσιμο εισόδημα, η διαθεσιμότητα περιεχομένου κ.α.

Επίσης, η αναφορά της ΕΕΤΤ σε σχέση με την προοπτική ανάπτυξης Δικτύων Πρόσβασης Νέας Γενιάς ότι «κανένας άλλος πάροχος δεν έχει ανακοινώσει την πρόθεση του να αναπτύξει δίκτυα πρόσβασης νέας γενεάς» παραβλέπει το γεγονός ότι, βρίσκονται σε εξέλιξη συγκεκριμένες δράσεις της Πολιτείας οι οποίες στοχεύουν στην ανάπτυξη εναλλακτικών υποδομών: ανάπτυξη Εθνικής Υποδομής Παθητικού Δικτύου Οπτικών Ινών Ανοικτής Πρόσβασης και Μητροπολιτικά Δίκτυα Οπτικών Ινών.

Θέση ΕΕΤΤ:

Σε αντίθεση με όσα ισχυρίζεται ο συμμετέχων, η ΕΕΤΤ κατά την ανάλυση της αγοράς έλαβε υπόψη όλους τους παράγοντες που επηρεάζουν την αγορά και την δυναμική αυτής. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συστήνει στα Κράτη Μέλη να αναλύσουν από κοινού τις αγορές 4 και 5, ενώ η νέα Σύσταση ορίζει ότι η αγορά της Ευρυζωνικής Πρόσβασης Χονδρικής περιλαμβάνει τη μη φυσική ή εικονική δικτυακή πρόσβαση, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης διφυορεύματος σε σταθερή θέση και ότι η αγορά αυτή βρίσκεται στα κατάντη της φυσικής πρόσβασης που καλύπτεται από την ανωτέρω αγορά 4, με την έννοια ότι η ευρυζωνική πρόσβαση χονδρικής μπορεί να δομηθεί με χρησιμοποίηση της φυσικής πρόσβασης σε συνδυασμό με άλλα στοιχεία. Η ΕΕΤΤ στον τρίτο κύκλο ανάλυσης εξέτασε παράλληλα τις δύο αγορές, ενώ κατά την ανάλυση της αγοράς 4 έλαβε υπόψη της κάθε δράση εν εξελίξει, η

οποία αφορά την ανάπτυξη υποδομών ευρυζωνικής πρόσβασης (παράγραφος 2.1 του υπό διαβούλευση κειμένου της ανάλυσης της αγοράς 4).

Αναφορικά με τις εξελίξεις που έχουν σημειωθεί στην ανάπτυξη εναλλακτικών υποδομών, και ειδικότερα τόσο για το έργο «Διαχείριση, Αξιοποίηση, Συντήρηση και περαιτέρω Ανάπτυξη των Μητροπολιτικών Δικτύων Οπτικών Ινών (MAN)» όσο και για την «Στρατηγική για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες και τις νέες τεχνολογίες 2008 – 2013, Ανάπτυξη υποδομών, Δίκτυα πρόσβασης επόμενης γενιάς», η ΕΕΤΤ λαμβάνοντας υπ' όψιν την τρέχουσα εξέλιξή τους, θεωρεί ότι στο πλαίσιο της παρούσας ανάλυσης δεν αναμένεται να τροποποιήσει σημαντικά την κατάσταση της αγοράς. Σε κάθε περίπτωση, η ΕΕΤΤ θα παρακολουθεί τις συνθήκες της αγοράς και θα διενεργήσει νέο κύκλο ανάλυσης εάν θεωρήσει ότι υπάρχουν σημαντικές αλλαγές. Τέλος, σημειώνεται ότι, ο συμμετέχων λανθασμένα αναφέρει ότι η ΕΕΤΤ συμπεραίνει πως «η αγορά στην Ελλάδα απέχει πολύ από το να χαρακτηριστεί ως ανταγωνιστική» κρίνοντας μόνο τη χαμηλή διείσδυση της ευρυζωνικότητας. Το ανωτέρω συμπέρασμα της ΕΕΤΤ προκύπτει από την εκτίμηση και αξιολόγηση των υφιστάμενων δικτυακών υποδομών και τεχνολογιών, καθώς επίσης και το γεγονός ότι κανένας άλλος πάροχος δεν έχει ανακοινώσει την πρόθεση του να αναπτύξει δίκτυα πρόσβασης νέας γενιάς.

2.3.6 Παρατήρηση 6

Ένας συμμετέχων θεωρεί ότι ο τίτλος του κεφαλαίου «πρακτικές που βλάπτουν τον ανταγωνισμό» είναι παραπλανητικός διότι η ΕΕΤΤ δεν εξετάζει συμπεριφορά που κατά και μετά την εφαρμογή της έχει συμβάλει στη δημιουργία μίας κατάστασης παραβατικής κατά τις διατάξεις περί ελεύθερου ανταγωνισμού του ν. 3959/2011, οι οποίες εφαρμόζονται εκ των υστέρων, ήτοι μετά την εμφάνιση αντι-ανταγωνιστικών φαινομένων σε μία αγορά αλλά κατ' επιταγή της σχετικής τηλεπικοινωνιακής νομοθεσίας, σύμφωνα με την οποία η ΕΕΤΤ επιδρά προληπτικά στην αγορά.

Ειδικότερα, αναφορικά με τη μη συμμόρφωση του ΟΤΕ που επικαλείται η ΕΕΤΤ για την επιβολή προσωρινών μέτρων κατά παράβαση της κείμενης νομοθεσίας, ο συμμετέχων θεωρεί ότι ο ΟΤΕ συμμορφώθηκε πλήρως στις εκ του νόμου

υποχρεώσεις του παρέχοντας στην ΕΕΤΤ κάθε αναγκαίο στοιχείο και πληροφόρηση που αφορούν στην ανάπτυξη του αστικού δικτύου της σύμφωνα με την 531/065/2009 απόφασή της. Επιπλέον σημειώνει ότι ο ΟΤΕ ενημέρωσε την ΕΕΤΤ σχετικά με την πιλοτική ανάπτυξη δικτύου νέας γενιάς σε συγκεκριμένες πόλεις

Περαιτέρω, σημειώνει ότι ενώ εκκρεμεί η έκδοση σχετικών αποφάσεων της Ολομέλειας της ΕΕΤΤ επί ακροάσεων που διεξήχθησαν στις 5-4-2011 και στις 18-4-2011 σχετικά με την παροχή ή μη των σχετικών πληροφοριών από την εταιρία, η ΕΕΤΤ στο κείμενο της διαβούλευσης αναφέρεται στα Πορίσματα των ακροάσεων ως σαν η σχετική απόφαση να έχει εκδοθεί

Σχετικά με την Απόφαση της ΕΕΤΤ για προσωρινά μέτρα όσον αφορά το πιλοτικό πρόγραμμα VDSL, ο συμμετέχων σημειώνει ότι πρόκειται για ένα νέο δίκτυο, το οποίο σχεδιάζεται και κατασκευάζεται εξ αρχής και στα πλαίσια του πιλοτικού προγράμματος τίθεται μία σειρά κριτηρίων (τεχνολογικά, εμπορικά, κλπ) και διερευνώνται μία σειρά αστάθμητων παραγόντων, μεταξύ των οποίων και τα θέματα αδειοδότησης από τις αρμόδιες τοπικές αρχές, αλλά και ηλεκτροδότησης από τη ΔΕΗ. Ο συμμετέχων ισχυρίζεται ότι ο σχεδιασμός του δικτύου Νέας Γενιάς δεν ήταν δυνατό να παγιωθεί πριν την αδειοδότηση, αλλά επιπλέον ήταν δυναμικός ώστε να ανταποκρίνεται στις τροποποιήσεις λόγω καθυστερήσεων.

Ο συμμετέχων θεωρεί ότι η ΕΕΤΤ, χωρίς να έχει μελετήσει σε βάθος τις τάσεις της αγοράς σε σχέση με την παροχή προϊόντων και υπηρεσιών μέσω Δικτύων Πρόσβασης Νέας Γενιάς και ιδίως τη ζήτηση από πλευράς των παρόχων, παρεμπόδισε με τη λήψη των περιγραφόμενων στο κείμενο της διαβούλευσης προσωρινών μέτρων, στο σύνολο της, την υλοποίηση του πιλοτικού προγράμματος του ΟΤΕ, ενώ θα μπορούσε να επιτρέψει την υπό όρους υλοποίηση του, από την οποία θα μπορούσαν να συναχθούν χρήσιμα συμπεράσματα για την απήχηση των νέων υπηρεσιών και τη συνολική λειτουργία αυτών σε γεωγραφικά περιορισμένες περιοχές της χώρας

Θέση ΕΕΤΤ:

Σχετικά με τις πρακτικές που βλάπτουν τον ανταγωνισμό και την φερόμενη ως «παραπλανητική πληροφόρηση» του σχετικού κεφαλαίου, η ΕΕΤΤ δεν συμφωνεί με τη θέση του συμμετέχοντα. Τονίζεται ότι όπως αναφέρεται στο κεφάλαιο 3.7, σελ 70

της Κοινοποίησης του Σχεδίου Μέτρων (υπογράμμιση δική μας): *«Μία σημαντική ένδειξη της ύπαρξης ΣΙΑ είναι η ικανότητα ενός παρόχου να υιοθετεί πρακτικές που βλάπτουν τον ανταγωνισμό. Η ύπαρξη τέτοιων πρακτικών ενισχύει την άποψη ότι η ex ante ρύθμιση είναι αναγκαία προκειμένου να ξεπεραστεί η έλλειψη αποτελεσματικού ανταγωνισμού.»*

«η ΕΕΤΤ προχώρησε στην λήψη προσωρινών μέτρων σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 6 της Οδηγίας Πλαίσιο και το άρθρο 16 παρ. 5 του Ν. 3431/2006 αναφορικά με την παροχή υπηρεσιών χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης από τον ΟΤΕ στο δίκτυο πρόσβασης FTTN/VDSL προκειμένου να αποτρέψει την άμεση έναρξη της λιανικής παροχής των υπηρεσιών VDSL από αυτόν, χωρίς ακόμη να έχουν καθορισθεί οι βασικοί όροι (συμβατικοί, οικονομικοί, τεχνικοί) της χονδρικής παροχής των σχετικών υπηρεσιών. Η ΕΕΤΤ θεώρησε ότι μια τέτοια εξέλιξη θα οδηγούσε σε εδραίωση των ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων του ΟΤΕ στη σχετική αγορά.»

Όπως επισημαίνει ο ίδιος ο συμμετέχων στις παρατηρήσεις του, σύμφωνα με την Οδηγία Πλαίσιο, η ΕΕΤΤ υποχρεούται να εκτιμήσει τη ΣΙΑ σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Κοινοτικό δίκαιο και να λάβει υπόψη «στο μέγιστο δυνατό βαθμό» τις Κατευθυντήριες Γραμμές για τη ΣΙΑ, λαμβάνοντας, κατά την επανεξέταση των αγορών υπόψη:

- Όλους τους παράγοντες που επηρεάζουν είτε άμεσα είτε έμμεσα τον ανταγωνισμό, όπως η θέση όλων των ανταγωνιστών στην αγορά, τη μελλοντική ανάπτυξη των ανταγωνιστών ή την είσοδο δυνητικών ανταγωνιστών και την αγοραστική δύναμη των πελατών του υπόχρεου παρόχου,
- τις ίδιες μεθόδους που ισχύουν στο δίκαιο του ανταγωνισμού με γνώμονα τις μελλοντικές εξελίξεις της αγοράς,

Η ΕΕΤΤ παραπέμπει στα αναφερόμενα στο κεφάλαιο 3 της Κοινοποίησης, όπου αναλύονται διεξοδικά, όλοι οι παράγοντες που επηρεάζουν είτε άμεσα είτε έμμεσα τον ανταγωνισμό, όπως επισημαίνει ο συμμετέχων, (μερίδια αγοράς, απουσία δυνητικού ανταγωνισμού και φραγμοί εισόδου και επέκτασης, οικονομίες κλίμακας

και σκοπού, κάθετη ολοκλήρωση και ιδιαίτερα ανεπτυγμένα δίκτυα διανομής και πωλήσεων).

Αναφορικά με τα σχόλια του συμμετέχοντα για την εφαρμογή των μεθόδων που ισχύουν στο δίκαιο του ανταγωνισμού, ιδίως σχετικά με το ότι απαιτείται «η καταχρηστική συμπεριφορά να μην είναι αντικειμενικά αναγκαία ή να μην δημιουργεί οικονομικές αποτελεσματικότητες, να προκύπτει δε από αδιάσειστες αποδείξεις, (παραπέμποντας στο Communication Guidance on the Commission's Enforcement Priorities in Applying Art. 82 EC COM (2008) παρ.10, και 20), επισημαίνεται ότι ο συμμετέχων παραβλέπει τις ουσιώδεις διαφορές που υπάρχουν όσον αφορά την ex ante κανονιστική ρύθμιση με την ex post κυρωτική παρέμβαση στο πλαίσιο του δικαίου περί ελεύθερου ανταγωνισμού. Εν προκειμένω είναι σαφής η πρόβλεψη του κεφαλαίου 1.3, παράγραφοι 24-32 των Κατευθυντήριων αρχών.

Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 30 των κατευθυντήριων γραμμών: «Ο χαρακτηρισμός μιας επιχείρησης ως έχουσας ΣΙΑ σε μία αγορά η οποία προσδιορίζεται με σκοπό την εκ των προτέρων ρύθμιση δεν σημαίνει αυτομάτως ότι η εν λόγω επιχείρηση κατέχει επίσης δεσπόζουσα θέση κατά την έννοια του άρθρου 82 της συνθήκης ΕΚ ή παρόμοιων εθνικών διατάξεων. Επιπλέον, η ύπαρξη ΣΙΑ δεν προδικάζει το κατά πόσον η εν λόγω επιχείρηση έχει προβεί σε κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης κατά την έννοια του άρθρου 82 της συνθήκης ΕΚ ή των εθνικών διατάξεων περί ανταγωνισμού. Απλώς αποτελεί ένδειξη ότι, από διαρθρωτική άποψη και σε βραχυπρόθεσμο έως μεσοπρόθεσμο ορίζοντα, η επιχείρηση έχει και θα έχει στην προσδιορισθείσα σχετική αγορά, επαρκή ισχύ ώστε να συμπεριφέρεται σε σημαντικό βαθμό ανεξάρτητα από ανταγωνιστές, πελάτες και τελικά καταναλωτές, και αυτό, μόνο για τους σκοπούς του άρθρου 14 της οδηγίας πλαίσιο.»

Όστε κατά την εκτίμηση της σημαντικής ισχύος της ΟΤΕ ΑΕ η ΕΕΤΤ συνεκτίμησε μεταξύ άλλων και τη μέχρι τούδε συμπεριφορά της στην αγορά και το πώς η εν λόγω συμπεριφορά θα επηρέαζε – με γνώμονα τις μελλοντικές εξελίξεις στην αγορά-, όπως ακριβώς επιτάσσει το κανονιστικό πλαίσιο.

-Αναφορικά με τις παρατηρήσεις του συμμετέχοντα για την υποβολή στοιχείων σχετικά με την ανάπτυξη δικτύων νέας γενιάς, η ΕΕΤΤ επισημαίνει ότι δεν αποτελεί

αντικείμενο της παρούσας διαβούλευσης, ούτε της απόφασης ορισμού και ανάλυσης αγοράς η οποία θα εκδοθεί επί τη βάσει της. Ειδικά όσον αφορά στην παράβαση ή όχι των υποχρεώσεων του ΟΤΕ για την υποβολή στοιχείων, βάσει των άρθρων 63 και 64 του Ν. 3431/2006 και της ΑΠ ΕΕΤΤ 531/065/2009, έχει λάβει χώρα ακρόαση και επίκειται η έκδοση απόφασης της ΕΕΤΤ επί τη βάσει του σχετικού πορίσματος της επιτροπής ακροάσεως. Η ΕΕΤΤ ουδέποτε προδίκασε το αποτέλεσμα της εν λόγω ακρόασης.

Κατά τα λοιπά η απόφαση προσωρινών μέτρων, στην οποία κατ'επανάληψη αναφέρεται ο συμμετέχων –τόσο στα σχόλιά του επί της ανάλυσης της αγοράς 5, όσο και στο σχολιασμό της ανάλυσης της αγοράς 4- δεν στηρίχθηκε κατά νόμο στη διαπίστωση κάποιας παράβασης της κείμενης νομοθεσίας από πλευράς του συμμετέχοντος. Κι αυτό γιατί η διάταξη νόμου βάσει της οποίας εξεδόθη, ήτοι το άρθρο 16 παρ. 5 του Ν. 3431/2006, σε συνδυασμό με τη σχετική Σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τα δίκτυα νέας γενιάς, ουδόλως απαιτούν ως προϋπόθεση τη προηγούμενη διαπίστωση ή πιθανολόγηση κάποιας παράβασης, αλλά την ανάγκη επείγουσας ανάληψης δράσης προκειμένου να διασφαλισθεί ο ανταγωνισμός και να προστατευθούν τα συμφέροντα των χρηστών.

-Σχετικά με τις παρατηρήσεις του παρόχου αναφορικά με την απόφαση προσωρινών μέτρων της ΕΕΤΤ όσον αφορά στο VDSL, τονίζεται ότι:

- Όπως ήδη ειπώθηκε ανωτέρω, αντικείμενο της παρούσας διαβούλευσης δεν είναι η «ορθότητα» ή η «νομιμότητα» της απόφασης προσωρινών μέτρων της ΕΕΤΤ, αλλά να διατυπωθούν οι απόψεις της αγοράς σχετικά με τα αρχικά συμπεράσματα στα οποία προέβη η ΕΕΤΤ κατόπιν ανάλυσης ως προς τον ορισμό της σχετικής αγοράς, το επίπεδο του ανταγωνισμού και τις επιβλητέες κανονιστικές υποχρεώσεις αναφορικά με τη χονδρική ευρυζωνική πρόσβαση. Στο πλαίσιο αυτό η ΕΕΤΤ εξέτασε την αναγκαιότητα και την αναλογικότητα να διατηρηθεί ως οριστική (ενδεχομένως κατόπιν τροποποιήσεων), ή να αρθεί η προσωρινή ρύθμιση της ΑΠ ΕΕΤΤ 596/08/2011 (ΦΕΚ 534/Β/2011) με βάση το άρθρο 16 παρ. 5 του Ν. 3431/2006. Εν προκειμένω τα σχόλια του

συμμετέχοντος δεν συνεισφέρουν κάτι προς την κατεύθυνση αυτή και ως εκ τούτου ο σχολιασμός αυτών εκφεύγει του αντικειμένου της παρούσας.

- Σε κάθε περίπτωση επισημαίνουμε ότι:
  - Η ΕΕΤΤ κατά την έκδοση της ΑΠ ΕΕΤΤ 596/08/2011 ενήργησε σύμφωνα με τις επιταγές της Σύστασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αναφορικά με τα δίκτυα νέας γενιάς, με μόνο γνώμονα την προστασία της ανάπτυξης του ανταγωνισμού προς το συμφέρον των τελικών χρηστών.
  - Η ανάπτυξη του δικτύου αρχιτεκτονικής FTTC, όπως αυτή στην οποία προχώρησε ο ΟΤΕ, δε μπορεί να θεωρηθεί «εξ' αρχής σχεδιασμός και κατασκευή δικτύου». Η υλοποίηση ενός τέτοιου δικτύου αποτελεί εξέλιξη του υφιστάμενου δικτύου χαλκού και δεν απαιτεί πλήρη επανασχεδιασμό του δικτύου πρόσβασης, ούτε απαιτεί επενδύσεις υψηλού ρίσκου, όπως άλλωστε αναγνωρίζεται στη σχετική Σύσταση της ΕΕ.
  - Η εταιρεία ΟΤΕ ΑΕ προέβη σε εμπορική διάθεση των συγκεκριμένων υπηρεσιών. Ο χαρακτηρισμός «πιλοτική», ο οποίος δόθηκε εκ των υστέρων, δεν συνάδει με μια -υπό εμπορικούς όρους και με οικονομικό αντάλλαγμα- παροχή υπηρεσιών.
  - Ακόμα και αν ισχύουν οι ισχυρισμοί του συμμετέχοντος περί αστάθμητων παραγόντων (πχ απαιτούμενες άδειες) που δεν του επιτρέπουν να εκτιμήσει και να προδιαγράψει εκ των προτέρων ένα αξιόπιστο χρονοδιάγραμμα, η προσωρινή ρύθμιση της ΕΕΤΤ δεν εμπόδισε τη διάθεση των υπηρεσιών του, ούτε προδιέγραψε τα σημεία αυτής, αλλά επέβαλε όρους για να προστατευθούν οι ανταγωνιστές του, εναλλακτικοί πάροχοι.

2.4 Κανονιστικές Υποχρεώσεις

E4: Συμφωνείτε με την προτεινόμενη διατήρηση της υποχρέωσης πρόσβασης στον ΟΤΕ καθώς και το ειδικότερο περιεχόμενο αυτής, όπως αναλύεται στο παρόν κείμενο;

Τέσσερις συμμετέχοντες συμφωνούν με τις προτεινόμενες υποχρεώσεις.

Ένας συμμετέχων συμφωνεί εν γένει με τα προτεινόμενα μέτρα όπως παρουσιάζονται στο υπό διαβούλευση κείμενο.

Ένας συμμετέχων δεν έχει παρατηρήσεις σχετικά.

2.4.1 Παρατήρηση 1

Ένας συμμετέχων θεωρεί ότι η υπό εξέταση αγορά είναι επαρκώς ανταγωνιστική και συνεπώς δεν απαιτείται η επιβολή της προτεινόμενης υποχρέωσης πρόσβασης καθώς και το ειδικότερο περιεχόμενο αυτής και προτείνει την άμεση απόσυρσή της. Σε κάθε περίπτωση, διαφωνεί με την διατήρηση της συγκεκριμένης υποχρέωσης στις γεωγραφικές περιοχές όπου υπάρχει επαρκής ανταγωνισμός παρά το γεγονός ότι δεν προτίθεται να διακόψει την παροχή ΧΕΠ στις περιοχές αυτές.

Θέση ΕΕΤΤ:

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι βάσει της ανωτέρω ανάλυσης, έχει επαρκώς υποστηρίξει ότι η υπό εξέταση αγορά δεν είναι ανταγωνιστική, εμμένει στο συμπέρασμα ότι χρήζει ex ante ρύθμισης και κρίνει ότι η επιβολή του συγκεκριμένου μέτρου είναι αναγκαία και αναλογική.

E5: Θεωρείτε ότι χρειάζονται άλλα προϊόντα ή πρόσθετες συναφείς ευκολίες που θα πρέπει να παρέχονται από τον ΟΤΕ; Θεωρείτε ότι πιθανόν υπάρχουν επιπλέον υποχρεώσεις που θα πρέπει να επιβληθούν στον ΟΤΕ σχετικά με τις τεχνικές διεπαφές, τα πρωτόκολλα ή τα συστήματα λογισμικού;

Τέσσερις συμμετέχοντες συμφωνούν με τις προτεινόμενες υποχρεώσεις.

2.4.2 Παρατήρηση 1

Ένας συμμετέχων θεωρεί ότι υπάρχουν και άλλα προϊόντα και πρόσθετες ευκολίες που θα πρέπει να παρέχονται από τον ΟΤΕ, καθώς και επιπλέον υποχρεώσεις που θα πρέπει να του επιβληθούν.

Θέση ΕΕΤΤ:

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι τα προτεινόμενα προϊόντα και πρόσθετες ευκολίες επαρκούν για την αντιμετώπιση των προβλημάτων από την έλλειψη ανταγωνισμού στην αγορά. Θεωρεί επιπλέον ότι ο συμμετέχων όφειλε να είναι πιο σαφής σχετικά με τα πρόσθετα προϊόντα που θεωρεί ότι απαιτούνται.

2.4.3 Παρατήρηση 2

Ένας συμμετέχων θεωρεί ότι η ΕΕΤΤ θα πρέπει να γνωρίζει επακριβώς τι εξοπλισμός VDSL2 χρησιμοποιείται από τον πάροχο με ΣΙΑ καθώς και ποιες είναι οι δυνατότητες αυτού. Η διαμόρφωση των επανορθωτικών μέτρων θα πρέπει να γίνεται με τέτοιο τρόπο ώστε εξασφαλίζεται ex-ante (και όχι η εκ των πραγμάτων ex-post) διαθεσιμότητα των βασικών δυνατοτήτων της χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης

Θέση ΕΕΤΤ:

Η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι οι επιμέρους τεχνικές λεπτομέρειες θα καθοριστούν κατά την εξειδίκευση των κανονιστικών υποχρεώσεων, ιδίως της σχετικής προσφοράς αναφοράς.

2.4.4 Παρατήρηση 3

Ένας συμμετέχων θεωρεί ότι η υπό εξέταση αγορά είναι επαρκώς ανταγωνιστική και συνεπώς δεν απαιτείται η επιβολή άλλων προϊόντων ή πρόσθετων συναφών ευκολιών ούτε επιπλέον υποχρεώσεων σχετικά με τις τεχνικές διεπαφές, τα πρωτόκολλα ή τα συστήματα λογισμικού.

Θέση ΕΕΤΤ:

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι βάσει της ανωτέρω ανάλυσης, έχει επαρκώς υποστηρίξει ότι η υπό εξέταση αγορά δεν είναι ανταγωνιστική, εμμένει στο συμπέρασμα ότι χρήζει ex ante ρύθμισης και κρίνει ότι η επιβολή του συγκεκριμένου μέτρου είναι αναγκαία και αναλογική.

Ε6: Συμφωνείτε με την επιβολή υποχρέωσης αμεροληψίας στον ΟΤΕ καθώς και το ειδικότερο περιεχόμενο αυτής; Συμφωνείται με την προτεινόμενη επιβολή χρονικής απόστασης τριών (3) μηνών μεταξύ χονδρικής και λιανικής διάθεσης νέων προϊόντων χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω τεχνολογίας VDSL2;

Ένας συμμετέχων συμφωνεί με το προτεινόμενο χρονικό διάστημα στους τρεις μήνες.

2.4.5 Παρατήρηση 1

Ένας συμμετέχων θεωρεί ότι η υπό εξέταση αγορά είναι επαρκώς ανταγωνιστική και συνεπώς δεν απαιτείται η επιβολή της προτεινόμενης υποχρέωσης αμεροληψίας καθώς και το ειδικότερο περιεχόμενο αυτής και προτείνει την άμεση απόσυρσή της. Σε κάθε περίπτωση, διαφωνεί με την διατήρηση της συγκεκριμένης υποχρέωσης στις γεωγραφικές περιοχές όπου υπάρχει επαρκής ανταγωνισμός. Ως τέτοιες χαρακτηρίζει εκείνες τις περιοχές που σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του οι πάροχοι έχουν προχωρήσει σε συνεγκατάσταση παρέχοντας υπηρεσίες μέσω Αδεσμοποίησης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο, ενώ επιπλέον γεωγραφικές διαφοροποιήσεις μπορούν να εντοπιστούν εάν λάβει κανείς υπόψη τον αριθμό των συνεγκατεστημένων παρόχων ανά Αστικό Κέντρο. Ειδικά όσον αφορά στην προτεινόμενη επιβολή υποχρέωσης χρονικής απόστασης τριών (3) μηνών μεταξύ χονδρικής και λιανικής διάθεσης νέων προϊόντων χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω τεχνολογίας VDSL η ίδια εταιρεία θεωρεί ότι θα πρέπει να συντμηθεί περαιτέρω. Περαιτέρω προτείνει την άμεση άρση των υφιστάμενων προσωρινών μέτρων, υποστηρίζοντας ότι, καθώς σήμερα η διάθεση προϊόντων ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω του Δικτύου Πρόσβασης Νέας Γενιάς που αναπτύσσει ο ΟΤΕ είναι περιορισμένη σε εξαιρετικά μικρή γεωγραφική κλίμακα, η δυνατότητα άμεσης έναρξης παροχής λιανικών και χονδρικών υπηρεσιών δεν είναι δυνατόν να επιφέρει οποιαδήποτε βλάβη στον

ανταγωνισμό ενώ θα συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων του πιλοτικού αυτού έργου που είναι η αξιολόγηση της ελαστικότητας της ζήτησης καθώς και η εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με την βιωσιμότητα μίας επένδυσης ευρύτερης κλίμακας.

Θέση ΕΕΤΤ:

Η ΕΕΤΤ δεν συμφωνεί με τη θέση του συμμετέχοντα. Οι λόγοι για τους οποίους απαιτείται η επιβολή της εν λόγω ρυθμιστικής υποχρέωσης αναλύονται και τεκμηριώνονται επαρκώς στο κεφάλαιο 4 και συγκεκριμένα στην ενότητα 4.7.2 του κειμένου διαβούλευσης. Συμπερασματικά, η ΕΕΤΤ θεωρεί αναγκαία και αναλογική τη διατήρηση της υποχρέωσης αμεροληψίας, δεδομένου ότι, τυχόν μεροληπτική μεταχείριση μεταξύ των τρίτων που βρίσκονται σε ισοδύναμες καταστάσεις, ή και μεταξύ αυτών και του λιανικού του άκρου, τόσο σε επίπεδο τιμολογιακό, όσο και σε επίπεδο τεχνικό, θα είχε ως συνέπεια να αποδυναμωθεί η ανταγωνιστική δυναμική στην αγορά λιανικής. Το μέτρο καλύπτει όλες τις τεχνολογίες που περιλαμβάνονται στον ορισμό της αγοράς (ADSL και VDSL).

Ειδικά όσον αφορά στην προτεινόμενη επιβολή χρονικής απόστασης τριών (3) μηνών μεταξύ χονδρικής και λιανικής διάθεσης νέων προϊόντων χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω τεχνολογίας VDSL2 σημειώνουμε τα εξής:

Όπως αναφέρεται στο Κείμενο της Κοινοποίησης του Σχεδίου Μέτρων, η ΕΕΤΤ, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη προστασίας του ανταγωνισμού και των εναλλακτικών παρόχων, σε συνδυασμό με το συμφέρον των τελικών χρηστών για την όσο το δυνατό ταχύτερη παροχή καινοτόμων λιανικών υπηρεσιών ΧΕΠ μέσω δικτύου NGA, καθώς και το γεγονός ότι οι υφιστάμενοι όροι παροχής ΧΕΠ, όπως αυτοί καθορίζονται στην ισχύουσα Προσφορά Αναφοράς Ευρυζωνικής Πρόσβασης του ΟΤΕ, μπορούν καταρχήν να εφαρμοσθούν κατ'αναλογία για την περίπτωση ΧΕΠ μέσω τεχνολογίας VDSL, εξασφαλίζοντας έτσι σε κάποιο βαθμό την ισότιμη μεταχείριση των παρόχων αναφορικά με τις τεχνικές παραμέτρους παροχής των συγκεκριμένων υπηρεσιών, πρότεινε την τροποποίηση της επιβληθείσας χρονικής απόστασης έξι (6) μηνών, μεταξύ χονδρικής και λιανικής διάθεσης νέων προϊόντων χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω τεχνολογίας VDSL, σε τρεις (3) μήνες. Σημειώνεται δε ότι το προταθέν χρονικό διάστημα των τριών (3) μηνών αφορά μόνο

στην πρώτη έγκριση τιμών και όχι τυχόν τροποποιήσεις αυτών, καθώς και ότι παύει αυτοδικαίως να ισχύει, στην περίπτωση που οποιοσδήποτε εναλλακτικός πάροχος προμηθευτεί από τον ΟΤΕ τις συγκεκριμένες υπηρεσίες ΧΕΠ μέσω τεχνολογίας VDSL.

Εν προκειμένω ο υπόχρεος συμμετέχων θεωρεί ότι η εν λόγω προθεσμία πρέπει να συντημηθεί περαιτέρω και να αρθούν άμεσα τα υφιστάμενα προσωρινά μέτρα επικαλούμενος το γεγονός ότι *«σήμερα η διάθεση προϊόντων ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω του Δικτύου Πρόσβασης Νέας Γενιάς που αναπτύσσει ο ΟΤΕ είναι περιορισμένη σε εξαιρετικά μικρή γεωγραφική κλίμακα, η δυνατότητα άμεσης έναρξης παροχής λιανικών και χονδρικών υπηρεσιών δεν είναι δυνατόν να επιφέρει οποιαδήποτε βλάβη στον ανταγωνισμό ενώ θα συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων του πιλοτικού αυτού έργου που είναι η αξιολόγηση της ελαστικότητας της ζήτησης καθώς και η εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με την βιωσιμότητα μίας επένδυσης ευρύτερης κλίμακας»*.

Οι λόγοι που επικαλείται ο ως άνω συμμετέχων δεν μπορούν να γίνουν δεκτοί, δεδομένου πρωτίστως ότι η ανάλυση της σχετικής αγοράς είναι μελλοντοστρεφής «forward looking», δηλαδή η σχετική αγορά που ορίζεται με σκοπό την ειδική τομεακή ρύθμιση και η ανάλυση του ανταγωνισμού σε αυτήν, γίνεται σε προοπτική βάση, συμπεριλαμβάνοντας στην αξιολόγηση την εκτίμηση των μελλοντικών εξελίξεων της αγοράς (βλ. κατευθυντήριες γραμμές, παρ. 27), ήτοι εν προκειμένω την προοπτική γεωγραφικής επέκτασης από τον ΟΤΕ της παροχής του συγκεκριμένου προϊόντος. Εξάλλου η βλάβη στον ανταγωνισμό από την άμεση έναρξη παροχής λιανικών και χονδρικών υπηρεσιών από τον ΟΤΕ φαίνεται και από τις αντιδράσεις και την έντονη διαφωνία των λοιπών, συμμετεχόντων στη διαβούλευση, εναλλακτικών παρόχων που όχι απλώς θεωρούν αναγκαίο το μέτρο, αλλά (με μία εξαίρεση) διαφωνούν με τη σύντηψη της προθεσμίας και ζητούν την επιμήκυνση αυτής, κατ'ελάχιστον, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη Σύσταση της ΕΕ για τα δίκτυα

νέας γενιάς³. Ομοίως, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις παρατηρήσεις της επί του Σχεδίου Μέτρων⁴,

- υπενθυμίζει στην ΕΕΤΤ ότι, σύμφωνα με το σημείο 32 της σύστασης NGA, οι ΕΡΑ θα πρέπει να υποχρεώνουν τον φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ να διαθέτει νέα προϊόντα χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης, καταρχήν τουλάχιστον έξι μήνες πριν ο φορέας εκμετάλλευσης με ΣΙΑ ή η θυγατρική του διαθέσουν στην αγορά τις δικές τους αντίστοιχες NGA υπηρεσίες λιανικής, εκτός εάν υπάρχουν άλλες αποτελεσματικές εγγυήσεις για την εξασφάλιση της ισότιμης μεταχείρισης. Στόχος αυτής της χρονικής απόστασης είναι να διασφαλίζεται ο αποτελεσματικός ανταγωνισμός και να επιτυγχάνεται εξισορρόπηση του συμφέροντος των πελατών να επωφελούνται από τα νέα προϊόντα και του συμφέροντος των εναλλακτικών παρόχων να μπορούν να προετοιμάζονται για την έναρξη διάθεσης τέτοιων προϊόντων.
- καλεί την ΕΕΤΤ να επανεξετάσει την προτεινόμενη τρίμηνη προθεσμία προειδοποίησης και να την ευθυγραμμίσει προς τις διατάξεις της σύστασης NGA.

Στο ως άνω πλαίσιο, η ΕΕΤΤ, λαμβάνοντας υπόψη στον μέγιστο βαθμό τις παρατηρήσεις της Επιτροπής, καθώς επίσης και των συμμετεχόντων στην εθνική διαβούλευση, εναλλακτικών παρόχων, προτείνει την τροποποίηση του περιεχομένου της υποχρέωσης αμεροληψίας (μη διακριτικής μεταχείρισης) που είχε κοινοποιήσει στην Επιτροπή και τις άλλες ΕΡΑ και την ευθυγραμμίζει με το περιεχόμενο της Σύστασης NGA. Συγκεκριμένα, προτείνει να υποχρεωθεί ο ΟΤΕ να διαθέτει νέα προϊόντα χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης, τουλάχιστον έξι (6) μήνες πριν ο ΟΤΕ ή η θυγατρική του διαθέσουν στην αγορά τις δικές τους αντίστοιχες NGA υπηρεσίες λιανικής. Σημειώνει δε ότι το χρονικό διάστημα των έξι (6) μηνών αφορά μόνο στην

³ Σύσταση της Επιτροπής, της 20ής Σεπτεμβρίου 2010, σχετικά με τη ρυθμιζόμενη πρόσβαση σε δίκτυα πρόσβασης νέας γενιάς (NGA), EE L 251 της 25.09.2010, σ. 35

⁴ Επιστολή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, E(2011) 4917/1/07/2011, (SG-Greffe (2011) D/10873) με θέμα «Απόφαση της Επιτροπής στην υπόθεση EL/2011/1232: Χονδρική (φυσική) πρόσβαση σε υποδομή δικτύου (συμπεριλαμβανομένης μεριζόμενης ή πλήρως αποδεδιοποιημένης πρόσβασης) σε σταθερή θέση (αγορά 4) στην Ελλάδα. Απόφαση της Επιτροπής στην υπόθεση EL/2011/1233: Χονδρική Ευρυζωνική πρόσβαση (αγορά 5) στην Ελλάδα. Σχολιασμός κατ' εφαρμογή του άρθρου 7 παράγραφος 3 της οδηγίας 2002/21/EK»

πρώτη έγκριση τιμών και όχι τυχόν τροποποιήσεις αυτών, καθώς και ότι παύει αυτοδικαίως να ισχύει, στην περίπτωση που οποιοσδήποτε εναλλακτικός πάροχος προμηθευτεί από τον ΟΤΕ τις συγκεκριμένες υπηρεσίες ΧΕΠ μέσω τεχνολογίας VDSL.

2.4.6 Παρατήρηση 2

Τέσσερις συμμετέχοντες διαφωνούν με το προτεινόμενο χρονικό διάστημα των τριών (3) μηνών μεταξύ χονδρικής και λιανικής διάθεσης νέων προϊόντων χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω τεχνολογίας VDSL και προτείνουν να προσδιοριστεί χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών, όπως εξάλλου προβλέπει η Σύσταση της ΕΕ σχετικά με τα δίκτυα πρόσβασης νέας γενιάς. Ένας συμμετέχων προτείνει να προσδιοριστεί χρονικό διάστημα εννέα (9) μηνών, ενώ το όποιο διάστημα αποφασιστεί και οριστεί θα πρέπει να τηρηθεί ανεξάρτητα από το γεγονός ότι ένας πάροχος θα προμηθευτεί από τον ΟΤΕ τις συγκεκριμένες υπηρεσίες.

Δύο συμμετέχοντες θεωρούν ότι, σε περίπτωση που διατηρηθεί η αναφορά της παύσης της προθεσμίας στην περίπτωση που ένας εναλλακτικός πάροχος προμηθευτεί από τον ΟΤΕ τις συγκεκριμένες υπηρεσίες, θα πρέπει να προσδιοριστεί σαφώς ότι η παύση δεν λογίζεται ότι ισχύει μόνο με την υπογραφή της συμφωνίας παρόχου- ΟΤΕ, αλλά με την αποδεδειγμένη εκκίνηση παροχής της υπηρεσίας σύμφωνα με τις διαδικασίες που θα ορίζονται στο ρυθμιστικό πλαίσιο.

Θέση ΕΕΤΤ:

Η ΕΕΤΤ παραπέμπει στην απάντησή της στην υπο-ενότητα 2.4.5 ανωτέρω σχετικά με την τροποποίηση του χρονικού διαστήματος μεταξύ χονδρικής και λιανικής διάθεσης νέων προϊόντων χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω τεχνολογίας VDSL.

Σημειώνει τις παρατηρήσεις των παρόχων σχετικά με την παύση του ως άνω διαστήματος και διευκρινίζει ότι το διάστημα παύει αυτοδικαίως να ισχύει, στην περίπτωση που οποιοσδήποτε εναλλακτικός πάροχος προμηθευτεί από τον ΟΤΕ τις συγκεκριμένες υπηρεσίες ΧΕΠ μέσω τεχνολογίας VDSL, με σκοπό την εμπορική διάθεση υπηρεσιών λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης στο κοινό, βάσει υπογραφείσας σύμβασης κατά την έναρξη της παροχής των υπηρεσιών βάσει της συμβάσεως αυτής.

Ρητά εξαιρείται από την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου, η περίπτωση κατά την οποία εναλλακτικός πάροχος προμηθευτεί από τον ΟΤΕ τις συγκεκριμένες υπηρεσίες ΧΕΠ μέσω τεχνολογίας VDSL με σκοπό τη διεξαγωγή τεχνικών δοκιμών, η οποία δεν διακόπτει το εξάμηνο.

2.4.7 Παρατήρηση 3

Ένας συμμετέχων θεωρεί σκόπιμο να συμπληρωθεί η σχετική υποχρέωση του ΟΤΕ ώστε να είναι δυνατόν οι εναλλακτικοί πάροχοι να παρέχουν ολοκληρωμένες υπηρεσίες στους συνδρομητές τους με συνδυασμό υπηρεσιών ΧΕΠ μέσω της τεχνολογίας FTTN/VDSL και υπηρεσιών ΑΠΤΒ για την παροχή σταθερής τηλεφωνίας.

Θέση ΕΕΤΤ:

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι με βάση τα προτεινόμενα προϊόντα πρόσβασης, τις προτεινόμενες συναφείς ευκολίες και την υποχρέωση της μη διακριτικής μεταχείρισης καλύπτεται η περίπτωση που αναφέρει ο συμμετέχων. Οι τεχνικές λεπτομέρειες θα καθοριστούν κατά την εξειδίκευση των κανονιστικών υποχρεώσεων, και συγκεκριμένα των προσφορών αναφοράς ΧΕΠ και ΑΠΤοΒ, όπου η ΕΕΤΤ αναμένει από όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς, στο πλαίσιο της σχετικής δημόσιας διαβούλευσης, συγκεκριμένες προτάσεις για τον πλήρη καθορισμό των υπηρεσιών.

2.4.8 Παρατήρηση 4

Σχετικά με τις υποχρεώσεις σχετικά με τον περιορισμό φασματικών παρεμβολών των διαφορών τεχνολογιών xDSL

Ένας συμμετέχων επισημαίνει ότι θα πρέπει να προσδιοριστεί σαφώς ότι θα πρέπει να υπάρξει σαφής διαδικασία μέσω της οποίας ο ΟΤΕ θα προβαίνει για την άμεση αποκατάσταση των προβλημάτων στην ποιότητα υπηρεσιών τρίτων φορέων, μέχρι να ολοκληρωθεί η θεσμοθέτηση των κανόνων διαχείρισης συχνοτήτων και έγχυσης ισχύος.

Ένας συμμετέχων επισημαίνει ότι μέχρι την έκδοση σχετικού κανονισμού ο ΟΤΕ θα πρέπει να απέχει από οποιαδήποτε ενέργεια που θα μπορούσε να προκαλέσει μείωση της ταχύτητας συγχρονισμού των xDSL συνδέσεων που παρέχουν οι πάροχοι στους συνδρομητές τους. Η εταιρεία θεωρεί ότι η προτεινόμενη επιβολή στον ΟΤΕ εφόσον έχουν ήδη προκληθεί φασματικές παρεμβολές, αποτελεί πολύ γενική τοποθέτηση, η οποία πρέπει να εξειδικευθεί και δεν λειτουργεί αποτρεπτικά.

Ένας συμμετέχων θεωρεί ότι θα κριθεί εκ των πραγμάτων απολύτως απαραίτητη η έκδοση κανονισμού για την θεσμοθέτηση κανόνων διαχείρισης συχνοτήτων και έγχυσης ισχύος, ενώ, καταρχήν, συμφωνεί με την προτεινόμενη υποχρέωση στον ΟΤΕ που αφορά στον περιορισμό των επιπέδων της συνολικής ισχύος και του εύρους ζώνης των σημάτων που μεταδίδονται σε περιπτώσεις ουσιώδους μείωσης των ταχυτήτων συγχρονισμού των xDSL συστημάτων πρόσβασης που παρέχουν υπηρεσίες σε συνδρομητές των εναλλακτικών παρόχων.

Θέση ΕΕΤΤ:

Η ΕΕΤΤ συμφωνεί με τους συμμετέχοντες σχετικά με την αναγκαιότητα καθορισμού σαφούς διαδικασίας για την άμεση αποκατάσταση των προβλημάτων στην ποιότητα υπηρεσιών τρίτων φορέων λόγω λειτουργίας XDSL συστημάτων του ΟΤΕ. Υπενθυμίζει όμως ότι η διαδικασία αυτή θα είναι το αποτέλεσμα του κανονισμού για την θεσμοθέτηση κανόνων διαχείρισης συχνοτήτων και έγχυσης ισχύος, ο οποίος θα εκδοθεί από την ΕΕΤΤ σε συνεργασία με τον ΟΤΕ και τους εναλλακτικούς παρόχους και κατόπιν διενέργειας σχετικής δημόσιας διαβούλευσης. Η πρόβλεψη περιορισμού των επιπέδων συνολικής ισχύος και το εύρος ζώνης των σημάτων που μεταδίδονται από τον ΟΤΕ θεωρείται επί του παρόντος επαρκές μέτρο αντιμετώπισης των τυχόν προβλημάτων στην ποιότητα των χρηστών των εναλλακτικών παρόχων λόγω ισχυρών εκπομπών από τον ΟΤΕ στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών μέσω της νέας αρχιτεκτονικής του.

Ε7: Συμφωνείτε με την επιβολή υποχρέωσης διαφάνειας στον ΟΤΕ καθώς και το ειδικότερο περιεχόμενο αυτής;

Τέσσερις συμμετέχοντες συμφωνούν με τις προτεινόμενες υποχρεώσεις. Ένας συμμετέχων δεν έχει παρατηρήσεις σχετικά.

2.4.9 Παρατήρηση 1

Ένας συμμετέχων συμφωνεί με τις προτεινόμενες υποχρεώσεις, ωστόσο θεωρεί ότι τα προϊόντα χονδρικής του ΟΤΕ θα πρέπει να αντικατοπτρίζουν με ιδιαίτερη λεπτομέρεια και σαφήνεια τις τεχνολογικές δυνατότητες της NGA υποδομής του ΟΤΕ.

Θέση ΕΕΤΤ:

Η ΕΕΤΤ υπενθυμίζει στο συμμετέχοντα ότι οι τεχνικές λεπτομέρειες θα καθοριστούν κατά την εξειδίκευση των κανονιστικών υποχρεώσεων, και συγκεκριμένα των προσφορών αναφοράς ΧΕΠ και ΑΠΤοΒ, όπου η ΕΕΤΤ αναμένει από όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς, στο πλαίσιο της σχετικής δημόσιας διαβούλευσης, συγκεκριμένες προτάσεις για τον πλήρη καθορισμό των υπηρεσιών.

2.4.10 Παρατήρηση 2

Ένας συμμετέχων θεωρεί ότι είναι απαραίτητο να προστεθεί ρητή υποχρέωση δημοσιοποίησης τεχνικών πληροφοριών που άπτονται της υλοποίησης του δικτύου VDSL. Επίσης, σημειώνει ότι είναι επιτακτική ανάγκη μεσοπρόθεσμα η ΕΕΤΤ να προχωρήσει ένα βαθμό παραπάνω από την απλή υποχρέωση δημοσιοποίησης και να προωθήσει ενέργειες ώστε η ΧΕΠ να μετεξελιχθεί στο εγγύς μέλλον σε μία υπηρεσία με πολλαπλά τεχνικά profile και διαφορετικά επίπεδα ποιότητας υπηρεσίας (QoS) ώστε νέες υψηλότερου επιπέδου υπηρεσίες να είναι σε θέση να μεταδοθούν στους τελικούς χρήστες.

Θέση ΕΕΤΤ:

Η ΕΕΤΤ υπενθυμίζει στο συμμετέχοντα ότι οι τεχνικές λεπτομέρειες θα καθοριστούν κατά την εξειδίκευση των κανονιστικών υποχρεώσεων, και συγκεκριμένα των προσφορών αναφοράς ΧΕΠ και ΑΠΤοΒ, όπου η ΕΕΤΤ αναμένει από όλους τους

ενδιαφερόμενους φορείς, στο πλαίσιο της σχετικής δημόσιας διαβούλευσης, συγκεκριμένες προτάσεις για τον πλήρη καθορισμό των υπηρεσιών.

2.4.11 Παρατήρηση 3

Ένας συμμετέχων θεωρεί ότι η υπό εξέταση αγορά είναι επαρκώς ανταγωνιστική και συνεπώς δεν απαιτείται η επιβολή της προτεινόμενης υποχρέωσης αμεροληψίας καθώς και το ειδικότερο περιεχόμενο αυτής και προτείνει την άμεση απόσυρσή της. Σε κάθε περίπτωση, διαφωνεί με την διατήρηση της συγκεκριμένης υποχρέωσης στις γεωγραφικές περιοχές όπου υπάρχει επαρκής ανταγωνισμός.

Θέση ΕΕΤΤ:

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι βάσει της ανωτέρω ανάλυσης, έχει επαρκώς υποστηρίξει ότι η υπό εξέταση αγορά δεν είναι ανταγωνιστική, εμμένει στο συμπέρασμα ότι χρήζει ex ante ρύθμισης και κρίνει ότι η επιβολή του συγκεκριμένου μέτρου είναι αναγκαία και αναλογική.

Ε8: Συμφωνείτε με το προτεινόμενο ελάχιστο περιεχόμενο της προσφοράς αναφοράς ΧΕΠ; Αν όχι προτείνετε επιπλέον στοιχεία τα οποία κρίνετε ότι θα πρέπει να συμπεριληφθούν ή άλλες μεταβολές

Δύο συμμετέχοντες συμφωνούν με το ελάχιστο περιεχόμενο της προσφοράς αναφοράς ΧΕΠ.

Ένας συμμετέχων συμφωνεί με την προϋπόθεση των όσων ανέφερε στην απάντηση της Ερώτησης 6.

Ένας συμμετέχων συμφωνεί με την προϋπόθεση των όσων ανέφερε στην απάντηση της Ερώτησης 7.

Ένας συμμετέχων συμφωνεί εν γένει με τα προτεινόμενα μέτρα όπως παρουσιάζονται στο υπό διαβούλευση κείμενο.

Ένας συμμετέχων δεν έχει παρατηρήσεις σχετικά.

2.4.12 Παρατήρηση 1

Ένας συμμετέχων συμφωνεί με το προτεινόμενο ελάχιστο περιεχόμενο της Προσφοράς Αναφοράς στον βαθμό που η ΕΕΤΤ επιλέξει να διατηρήσει την υποχρέωση σε συγκεκριμένες μόνο γεωγραφικές περιοχές.

Θέση ΕΕΤΤ:

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι βάσει της ανωτέρω ανάλυσης, έχει επαρκώς υποστηρίξει ότι η υπό εξέταση αγορά δεν είναι ανταγωνιστική, εμμένει στο συμπέρασμα ότι χρήζει ex ante ρύθμισης και κρίνει ότι η επιβολή του συγκεκριμένου μέτρου είναι αναγκαία και αναλογική.

Ε9: Συμφωνείτε με την επιβολή υποχρέωσης λογιστικού διαχωρισμού στον ΟΤΕ;

Τέσσερις συμμετέχοντες συμφωνούν με την προτεινόμενη υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού στον ΟΤΕ.

Ένας συμμετέχων συμφωνεί εν γένει με τα προτεινόμενα μέτρα όπως παρουσιάζονται στο υπό διαβούλευση κείμενο.

Ένας συμμετέχων δεν έχει παρατηρήσεις σχετικά.

2.4.13 Παρατήρηση 1

Μία εταιρεία διαφωνεί με την προτεινόμενη υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού και προτείνει την άμεση απόσυρσή της.

Θέση ΕΕΤΤ:

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι βάσει της ανωτέρω ανάλυσης, έχει επαρκώς υποστηρίξει ότι η υπό εξέταση αγορά δεν είναι ανταγωνιστική, εμμένει στο συμπέρασμα ότι χρήζει ex ante ρύθμισης και κρίνει ότι η επιβολή του συγκεκριμένου μέτρου είναι αναγκαία και αναλογική.

Ε10: Συμφωνείτε με την επιβολή στον ΟΤΕ υποχρέωση ελέγχου τιμών με τη μορφή κοστοστρεφούς τιμολόγησης μέσω μεθοδολογίας MMEK-TK; Ειδικότερα, συμφωνείται με την προτεινόμενη επιβολή υποχρέωσης κοστοστρέφειας μέσω μεθοδολογίας MMEK-TK – bottom up αναφορικά με τα προϊόντα χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω τεχνολογίας VDSL;

Δύο συμμετέχοντες συμφωνούν με την προτεινόμενη υποχρέωση ελέγχου τιμών με τη μορφή κοστοστρεφούς τιμολόγησης μέσω μεθοδολογίας MMEK-TK.

Ένας συμμετέχων συμφωνεί εν γένει με τα προτεινόμενα μέτρα όπως παρουσιάζονται στο υπό διαβούλευση κείμενο.

Ένας συμμετέχων δεν έχει παρατηρήσεις σχετικά.

2.4.14 Παρατήρηση 1

Ένας συμμετέχων συμφωνεί με την προϋπόθεση ότι θα εξασφαλιστεί ότι οι επενδύσεις σε δίκτυα νέας γενιάς δεν θα επηρεάσουν το κόστος των υφιστάμενων υπηρεσιών ΧΕΠ ή/και ΑΠΤΒ.

Θέση ΕΕΤΤ:

Σχετικά με το σχόλιο του συμμετέχοντος, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η ορθή εφαρμογή από τον ΟΤΕ των υποχρεώσεων ελέγχου τιμών, η τήρηση των αρχών της μεθοδολογίας κοστολόγησης της Απ ΕΕΤΤ 482/51/2008, των υποχρεώσεων λογιστικού διαχωρισμού καθώς και ο ετήσιος κοστολογικός έλεγχος είναι μέτρα στην ορθή κατεύθυνση ώστε οι τιμές χονδρικής πώλησης και οι εσωτερικές τιμολογήσεις να είναι διαφανείς και να αποτρέπεται ενδεχόμενη άδικη σταυροειδής επιδότηση μεταξύ υπηρεσιών.

2.4.15 Παρατήρηση 2

Μία εταιρεία διαφωνεί με την προτεινόμενη υποχρέωση ελέγχου τιμών με τη μορφή κοστοστρεφούς τιμολόγησης μέσω μεθοδολογίας MMEK-TK και προτείνει την άμεση απόσυρσή της. Σε κάθε περίπτωση, διαφωνεί με την διατήρηση της

υποχρέωσης ελέγχου τιμών με τη μορφή κοστοστρεφούς τιμολόγησης μέσω μεθοδολογίας MMEK-TK, τουλάχιστον στις γεωγραφικές περιοχές όπου υπάρχει επαρκής ανταγωνισμός.

Ο συμμετέχων θεωρεί ότι η μεθοδολογία retail-minus θα ήταν η πιο ενδεδειγμένη, με δεδομένο ότι, η υπό εξέταση κατάντη λιανική αγορά είναι επαρκώς ανταγωνιστική, ενώ παράλληλα η γεωγραφική κάλυψη του Δικτύου Πρόσβασης Νέας Γενιάς του ΟΤΕ είναι περιορισμένη και δεν υπάρχουν δεδομένα που να καταδεικνύουν την ζήτηση σε ευρυζωνικές υπηρεσίες, τόσο σε επίπεδο χονδρικής όσο και σε επίπεδο λιανικής. Στην περίπτωση που η ΕΕΤΤ επιμένει στην μεθοδολογία MMEK-TK – bottom up αναφορικά με τα προϊόντα χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω τεχνολογίας VDSL, επισημαίνει ότι θα πρέπει να εξειδικευτεί σε συνεργασία με την ΕΕΤΤ ώστε:

-η μεθοδολογία κοστολόγησης του δικτύου VDSL να είναι αντίστοιχη με την μεθοδολογία που χρησιμοποιείται για την κοστολόγηση του δικτύου χαλκού, λαμβάνοντας ωστόσο υπόψη στον καθορισμό του κόστους τον επιπλέον επενδυτικό κίνδυνο του VDSL έναντι του δικτύου χαλκού,

Επίσης ο συμμετέχων θεωρεί ότι, εξαιτίας του ρίσκου για τις επενδύσεις σε δίκτυα VDSL λόγω της συσχέτισής τους με τις καμπίνες και τον εξοπλισμό VDSL που έχουν περιορισμένη οικονομική ζωή, μια προσέγγιση CCA βασισμένη σε top-down FAC / LRIC θα ήταν προτιμότερη.

Θέση ΕΕΤΤ:

Αναφορικά με την παρατήρηση του συμμετέχοντος σχετικά με την απόσυρση της υποχρέωσης ελέγχου τιμών με την μορφή κοστοστρεφούς τιμολόγησης, η ΕΕΤΤ επισημαίνει ότι σύμφωνα με την Σύσταση της ΕΕ σχετικά με την πρόσβαση σε δίκτυα πρόσβασης νέας γενιάς, στην περίπτωση δικτύου πρόσβασης FTTN, προτείνεται ως βέλτιστη μεθοδολογία κοστολόγησης, η κοστοστρεφής τιμολόγηση (παρ. 35 *Οι ΕΡΑ οφείλουν καταρχήν να επιβάλουν κοστοστρέφεια για προϊόντα υποχρεωτικής χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης σύμφωνα με το παράρτημα Ι, λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορές, ως προς εύρος ζώνης και ποιότητα, των διαφόρων χονδρικών προσφορών*). Επίσης, η γεωγραφική αγορά που έχει οριστεί είναι η ελληνική επικράτεια και σύμφωνα με την ανάλυση της ΕΕΤΤ δεν έχουν προκύψει στοιχεία που να αιτιολογούν

την διαφοροποίηση των ρυθμιστικών υποχρεώσεων σε συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές.

Σχετικά με την παρατήρηση του συμμετέχοντος για την επιλογή της μεθοδολογίας retail-minus ως καταλληλότερη συγκριτικά με την κοστοστρέφεια, η ΕΕΤΤ παρατηρεί ότι κατ'αρχήν η Σύσταση θεωρεί την κοστοστρεφή τιμολόγηση ως πλέον ενδεδειγμένη για τα δίκτυα νέας γενιάς. Επίσης, με την συνεχή αύξηση της ποικιλίας των λιανικών υπηρεσιών και την αυξητική τάση της προτίμησης των καταναλωτών στα δεσμοποιημένα προϊόντα, η μεθοδολογία της εξεύρεσης του ορθού περιθωρίου με την retail minus καθίσταται εξαιρετικά περίπλοκη και δεν ευνοεί την διαφάνεια και βεβαιότητα στην αγορά. Η εφαρμογή της μεθοδολογίας retail-minus περιπλέκεται ακόμα περισσότερο με την παράλληλη λειτουργία δύο δικτύων πρόσβασης, του υφιστάμενου χάλκινου και οπτικών ινών που έχουν εντελώς διαφορετικά στοιχεία κόστους, βρίσκονται σε διαφορετικά στάδια ανάπτυξης, απόσβεσης, ζήτησης υπηρεσιών κλπ.

Ο συμμετέχων παρατηρεί ότι είναι σημαντική η συνέπεια και συνέχεια στην μεθοδολογία κοστολόγησης. Η ΕΕΤΤ συμφωνεί και θεωρεί ότι η μεθοδολογία retail minus τουλάχιστον στην παρούσα φάση της αγοράς και συγκριτικά με την επιλεγόμενη υποχρέωση της κοστοστρέφειας δεν αποτελεί την βέλτιστη επιλογή. Όπως παρατηρεί και ο συμμετέχων, η μεθοδολογία κοστολόγησης του δικτύου VDSL πρέπει να είναι αντίστοιχη με την μεθοδολογία που χρησιμοποιείται για την κοστολόγηση του δικτύου χαλκού, λαμβάνοντας ωστόσο υπόψη για τον καθορισμό του κόστους τον επιπλέον επενδυτικό κίνδυνο του VDSL έναντι του δικτύου χαλκού. Η ΕΕΤΤ επέλεξε την κοστοστρεφή τιμολόγηση με μεθοδολογία MMEK/TK και για τα δύο δίκτυα πρόσβασης, προσέγγιση που ενισχύει την συνέπεια και συνέχεια στην μεθοδολογία κοστολόγησης. Σχετικά με την παρατήρηση για τον επιπλέον επενδυτικό κίνδυνο, ήδη η ΕΕΤΤ έχει αναφέρει στην περιγραφή της υποχρέωσης ελέγχου τιμών ότι σε περίπτωση που ο συμμετέχων φέρει στην ΕΕΤΤ στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι υφίσταται υψηλότερο επενδυτικό κίνδυνο για τις υπηρεσίες χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης που προσφέρει μέσω του δικτύου Νέας Γενιάς που αναπτύσσει, η ΕΕΤΤ προτίθεται να εξετάσει την εν λόγω πρόταση του συμμετέχοντος

και εάν κρίνει σκόπιμο να διενεργήσει δημόσια διαβούλευση για τον καθορισμό των ασφαλιστρών κινδύνου.

3 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Με βάση την εξέταση από την ΕΕΤΤ των σχολίων στο Κείμενο της Διαβούλευσης, προτείνεται να γίνει η ακόλουθη αλλαγή στο κείμενο της Διαβούλευσης και Κοινοποίησης στην ΕΕ.

Λαμβάνοντας υπόψη στον μέγιστο βαθμό τις παρατηρήσεις της Επιτροπής, καθώς επίσης και των συμμετεχόντων στην εθνική διαβούλευση, εναλλακτικών παρόχων, προτείνει την τροποποίηση του περιεχομένου της υποχρέωσης αμεροληψίας (μη διακριτικής μεταχείρισης) (παράγραφος 4.7.2 του κειμένου διαβούλευσης) που είχε κοινοποιήσει στην Επιτροπή και τις άλλες ΕΡΑ και την ευθυγραμμίζει με το περιεχόμενο της Σύστασης ΝGA. Συγκεκριμένα, προτείνει να υποχρεωθεί ο ΟΤΕ να διαθέτει νέα προϊόντα χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης, τουλάχιστον έξι (6) μήνες πριν ο ΟΤΕ ή η θυγατρική του διαθέσουν στην αγορά τις δικές τους αντίστοιχες ΝGA υπηρεσίες λιανικής. Σημειώνει δε ότι το χρονικό διάστημα των έξι (6) μηνών αφορά μόνο στην πρώτη έγκριση τιμών και όχι τυχόν τροποποιήσεις αυτών, καθώς και ότι παύει αυτοδικαίως να ισχύει, στην περίπτωση που οποιοσδήποτε εναλλακτικός πάροχος προμηθευτεί από τον ΟΤΕ τις συγκεκριμένες υπηρεσίες ΧΕΠ μέσω τεχνολογίας VDSL.

4   ΑΝΑΛΥΤΙΚΕΣ   ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ   ΤΩΝ
ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ

1	CYTA
2	FORTHNET
3	HOL
4	ON TELECOMS
5	OTE
6	VODAFONE
7	WIND

4.1 CYTA

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ **ΑΓΟΡΑ 5**

1. Ως προς το Άρθρο 4.7.2 «Υποχρεώσεις μη Διακριτικής Μεταχείρισης»

«..Ο ΟΤΕ υποχρεούται να διαθέτει νέα προϊόντα λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω τεχνολογίας VDSL, τουλάχιστον 3 μήνες μετά την έγκριση από την ΕΕΤΤ των τιμών και των όρων για τα αντίστοιχα προϊόντα χονδρικής, σύμφωνα με τους όρους που περιγράφονται στο παρόν.

Το χρονικό διάστημα των 3 μηνών:

αφορά μόνο στην πρώτη έγκριση τιμών και όχι τυχόν τροποποιήσεις αυτών παύει αυτοδικαίως να ισχύει, στην περίπτωση που οποιοδήποτε εναλλακτικός πάροχος προμηθευτεί από τον ΟΤΕ τις συγκεκριμένες υπηρεσίες ΧΕΠ μέσω τεχνολογίας VDSL..»

Διαφωνούμε με το προτεινόμενο χρονικό διάστημα των 3 μηνών μεταξύ χονδρικής και λιανικής διάθεσης νέων προϊόντων χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω τεχνολογίας VDSL.

Σύμφωνα με τη Σύσταση «..Οι ΕΡΑ πρέπει να υποχρεώνουν τον φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ να διαθέτει νέα προϊόντα χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης, **κατ' αρχήν τουλάχιστον έξι μήνες πριν ο φορέας εκμετάλλευσης με ΣΙΑ ή η θυγατρική του διαθέσουν στην αγορά τις δικές τους αντίστοιχες υπηρεσίες NGA λιανικής**, εκτός εάν υπάρχουν άλλες αποτελεσματικές εγγυήσεις για την εξασφάλιση της ισότιμης μεταχείρισης».

Κρίνουμε καθοριστικής σημασίας να προσδιοριστεί χρονικό διάστημα **9 μηνών** πριν την διάθεση προϊόντων λιανικής από τον φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ.

Θεωρούμε ότι απόφαση ενός παρόχου που θα προβεί είτε με ίδια μέσα είτε σε συμφωνία με τον ΟΤΕ για την προμήθεια συγκεκριμένων υπηρεσιών ΧΕΠ μέσω τεχνολογίας VDSL δεν πρέπει να καθορίσει την πορεία της υπόλοιπης αγοράς. Το όποιο διάστημα αποφασιστεί και οριστεί θα πρέπει να τηρηθεί ανεξάρτητα από το γεγονός ότι ένας πάροχος θα προμηθευτεί από τον ΟΤΕ τις συγκεκριμένες υπηρεσίες. Όλοι οι πάροχοι θα πρέπει να έχουν τον ίδιο χρόνο προκειμένου να

προετοιμαστούν με ίσους όρους στο πλαίσιο διασφάλισης του υγιούς ανταγωνισμού στην αγορά. Επισημαίνουμε δε ότι μέσω της Σύστασης τονίζεται και η ανάγκη διασφάλισης των υφιστάμενων επενδύσεων. Στο πλαίσιο αυτό πρέπει να δοθεί εύλογος χρόνος προκειμένου να προετοιμαστεί το σύνολο των παρόχων που θα κληθούν να προστατεύσουν τις υφιστάμενες επενδύσεις καθώς επίσης και να προβούν και σε νέες.

Ωστόσο σε περίπτωση που διατηρηθεί η αναφορά της παύσης της προθεσμίας στην περίπτωση που ένας εναλλακτικός πάροχος προμηθευτεί από τον ΟΤΕ τις συγκεκριμένες υπηρεσίες, επισημαίνουμε ότι θα πρέπει να προσδιοριστεί σαφώς ότι η παύση δεν λογίζεται ότι ισχύει μόνο με την υπογραφή της συμφωνίας παρόχου- ΟΤΕ, αλλά με την αποδεδειγμένη εκκίνηση παροχής της υπηρεσίας σύμφωνα με τις διαδικασίες που θα ορίζονται στο ρυθμιστικό πλαίσιο. Η εμπειρία έχει αποδείξει ότι ο ΟΤΕ δεν είναι έτοιμος να παρέχει πλήρως και σε ικανοποιητικό βαθμό, τα προϊόντα χονδρικής στους παρόχους, και καθυστερεί αδικαιολόγητα την διάθεσή τους, κατόπιν της σχετικής έγκρισης τους από την ΕΕΤΤ. Επομένως σε αυτήν την περίπτωση η άμεση διάθεση των αντίστοιχων προϊόντων λιανικής ΟΤΕ θέτει σοβαρό ζήτημα λειτουργίας του ανταγωνισμού και της ισότιμης μεταχείρισης των εναλλακτικών παρόχων.

2. Ως προς το Άρθρο 4.7.6 «Υποχρεώσεις σχετικά με τον περιορισμό φασματικών παρεμβολών των διαφόρων τεχνολογιών xDSL»

Σε συνέχεια της αντίστοιχης τοποθέτησής μας στην ανάλυση της Αγοράς 4, επισημαίνουμε ομοίως ότι θα πρέπει να προσδιοριστεί σαφώς ότι θα πρέπει να υπάρξει σαφής διαδικασία μέσω της οποίας ο ΟΤΕ θα προβαίνει για την άμεση αποκατάσταση των προβλημάτων στην ποιότητα υπηρεσιών τρίτων φορέων, μέχρι να ολοκληρωθεί η θεσμοθέτηση των κανόνων διαχείρισης συχνοτήτων και έγχυσης ισχύος.

4.2 FORTHNET

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ FORTHNET ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ 3ο ΓΥΡΟ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΡΙΣΜΟ, ΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΙΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΧΟΝΔΡΙΚΗΣ ΕΥΡΥΖΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ

Γενικές παρατηρήσεις:

Βασική επισήμανση μας αναφορικά με το προτεινόμενο κείμενο της ΕΕΤΤ είναι ότι δεν γίνεται λεπτομερής αναφορά και περιγραφή των ευκολιών που θα παρέχει ο ΟΤΕ στους εναλλακτικούς παρόχους (τεχνικές λύσεις και προδιαγραφές) προκειμένου οι τελευταίοι να έχουν τη δυνατότητα «επανάληψης» (replicability) των λιανικών προϊόντων του ΟΤΕ. Τόσο οι τεχνικές λεπτομέρειες υλοποίησης της υπηρεσίας ΧΕΠ μέσω τεχνολογίας VDSL όσο και οι τιμές των επιμέρους χονδρικών προϊόντων συνιστούν καθοριστικούς παράγοντες στους οποίους οι εναλλακτικοί πάροχοι θα στηρίζουν την επιχειρηματική τους απόφαση για επέκταση και επένδυση σε υποδομές στην συγκεκριμένη αγορά. Σε κάθε περίπτωση, ο βαθμός ανάλυσης των τεχνικών λύσεων δεν μας επιτρέπει να γνωρίζουμε εάν οι προτεινόμενες ρυθμίσεις δίνουν στους εναλλακτικούς παρόχους τη δυνατότητα παροχής υπηρεσιών IPTV, με ισοδύναμους με το λιανικό άκρο του ΟΤΕ όρους.

Η ΕΕΤΤ κατά την τελική απόφασή της θα πρέπει να διασφαλίσει ότι τα μέτρα που θα επιβληθούν στον ΟΤΕ για την παροχή διαφόρων προϊόντων χονδρικής αφενός ανταποκρίνονται καλύτερα ως προς το εύρος και την ποιότητά τους στις ανάγκες των εναλλακτικών παρόχων ώστε να μπορούν να «επαναλάβουν» τα λιανικά προϊόντα του ΟΤΕ, με στόχο την ανάπτυξη αποτελεσματικού ανταγωνισμού και αφετέρου δεν εξαναγκάζουν τους εναλλακτικούς παρόχους προκειμένου να παράσχουν υπηρεσίες μέσω της τεχνολογίας VDSL στους (εγγεγραμμένους σε υπηρεσίες LLU) συνδρομητές τους, να επιστρέψουν στον ΟΤΕ, απαξιιώνοντας με τον τρόπο αυτό τις πρόσφατες και μη αποσβεσθείσες έως σήμερα επενδύσεις τους.

Ερώτηση 1

Συμφωνείτε με τα αρχικά συμπεράσματα της ΕΕΤΤ αναφορικά με τον ορισμό της σχετικής αγοράς προϊόντος / υπηρεσίας;

ΑΠ: Συμφωνούμε με τα αρχικά συμπεράσματα της ΕΕΤΤ αναφορικά με τον ορισμό της σχετικής αγοράς προϊόντος/υπηρεσίας.

Ερώτηση 2

Συμφωνείτε ότι η σχετική γεωγραφική αγορά για υπηρεσίες χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης είναι η Ελληνική Επικράτεια;

ΑΠ: Συμφωνούμε ότι η σχετική γεωγραφική αγορά για υπηρεσίες χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης είναι η Ελληνική Επικράτεια.

Ερώτηση 3

Συμφωνείτε με τα αρχικά συμπεράσματα της ΕΕΤΤ σχετικά με την ανάλυση αγοράς;

ΑΠ: Συμφωνούμε με τα αρχικά συμπεράσματα της ΕΕΤΤ σχετικά με την ανάλυση αγοράς

Ερώτηση 4

Συμφωνείτε με την προτεινόμενη διατήρηση της υποχρέωσης πρόσβασης στον ΟΤΕ καθώς και το ειδικότερο περιεχόμενο αυτής, όπως αναλύεται στο παρόν κείμενο;

ΑΠ: Συμφωνούμε με την προτεινόμενη διατήρηση της υποχρέωσης πρόσβασης στον ΟΤΕ καθώς και με το ειδικότερο περιεχόμενο αυτής, όπως αναλύεται στο υπό διαβούλευση κείμενο

Ερώτηση 5

Θεωρείτε ότι χρειάζονται άλλα προϊόντα ή πρόσθετες συναφείς ευκολίες που θα πρέπει να παρέχονται από τον ΟΤΕ; Θεωρείτε ότι πιθανόν υπάρχουν επιπλέον υποχρεώσεις που θα πρέπει να επιβληθούν στον ΟΤΕ σχετικά με τις τεχνικές διεπαφές, τα πρωτόκολλα ή τα συστήματα λογισμικού;

ΑΠ: Ναι, θεωρούμε ότι υπάρχουν και άλλα προϊόντα και πρόσθετες ευκολίες που θα πρέπει να παρέχονται από τον ΟΤΕ. Επίσης, θεωρούμε ότι υπάρχουν επιπλέον υποχρεώσεις που θα πρέπει να επιβληθούν στον ΟΤΕ

Ερώτηση 6

Συμφωνείτε με την επιβολή υποχρέωσης αμεροληψίας στον ΟΤΕ καθώς και το ειδικότερο περιεχόμενο αυτής; Συμφωνείται με την προτεινόμενη επιβολή χρονικής απόστασης τριών (3) μηνών μεταξύ χονδρικής και λιανικής διάθεσης νέων προϊόντων χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω τεχνολογίας VDSL;

ΑΠ: Συμφωνούμε με την υποχρέωση αμεροληψίας. Θα θέλαμε, ωστόσο, να εκφράσουμε τις αντιρρήσεις μας αναφορικά:

ι) με το γεγονός ότι οι προτεινόμενες υπηρεσίες ΧΕΠ μέσω τεχνολογίας FTTN/VDSL δεν παρέχουν στους εναλλακτικούς παρόχους τη δυνατότητα να προσφέρουν στους συνδρομητές τους υπηρεσίες σταθερής τηλεφωνία με ίδια μέσα (δηλαδή μέσω υπηρεσίας LLU) αλλά τους εξαναγκάζουν να κάνουν χρήση είτε της υπηρεσίας VoIP είτε (μέσω της υπηρεσίας ΧΕΓ) της προεπιλογής φορέα. Αυτό οδηγεί σε σαφές ανταγωνιστικό πλεονέκτημα του λιανικού άκρου του ΟΤΕ, το οποίο δύναται να παρέχει στους συνδρομητές του υπηρεσίες σταθερής τηλεφωνίας μέσω γραμμών PSTN.

Μάλιστα, τα παραπάνω αποκτούν ιδιαίτερη σημασία στην περίπτωση των δικτύων νέας γενιάς, καθώς ο ΟΤΕ θα είναι σε θέση να παρέχει υπηρεσίες τηλεφωνίας PSTN από το ΑΚ ενώ οι εναλλακτικοί πάροχοι, λαμβάνοντας υπηρεσίες ΧΕΠ μέσω της τεχνολογίας FTTN/VDSL, θα μπορούν να προσφέρουν στους συνδρομητές τους υπηρεσίες τηλεφωνίας μόνο μέσω VoIP, ή μέσω προεπιλογής φορέα και όχι μέσω PSTN γραμμής από το ΑΚ (Φυσική Συνεγκατάσταση).

Για τους παραπάνω λόγους θεωρούμε σκόπιμο να συμπληρωθεί η σχετική υποχρέωση του ΟΤΕ ώστε να είναι δυνατόν οι εναλλακτικοί πάροχοι να παρέχουν ολοκληρωμένες υπηρεσίες στους συνδρομητές τους με συνδυασμό υπηρεσιών ΧΕΠ μέσω της τεχνολογίας FTTN/VDSL και υπηρεσιών ΑΠΤΒ για την παροχή σταθερής τηλεφωνίας.

ii) Με την προτεινόμενη τροποποίηση της επιβληθείσας και σύμφωνης με τις προβλέψεις της Σύστασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τα δίκτυα πρόσβασης νέας γενιάς (NGA) υποχρέωσης του ΟΤΕ να απέχει από τη διάθεση λιανικών υπηρεσιών ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω τεχνολογίας VDSL, τουλάχιστον για διάστημα έξι (6) μηνών από την ημερομηνία έναρξης παροχής των αντίστοιχων προϊόντων χονδρικής.

Ο περιορισμός της ως άνω υποχρέωσης του ΟΤΕ σε τρεις (3) μήνες από την έγκριση από την ΕΕΤΤ των τιμών και των όρων για τα αντίστοιχα προϊόντα χονδρικής, η οποία μάλιστα παύει αυτοδικαίως να ισχύει στην περίπτωση που οποιοσδήποτε εναλλακτικός πάροχος προμηθευτεί από τον ΟΤΕ τις υπηρεσίες ΧΕΠ μέσω VDSL είναι αντίθετος με το γράμμα και το πνεύμα του άρθρου 32 της Σύστασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (2010/572/ΕΕ) σχετικά με τα δίκτυα πρόσβασης νέας γενιάς, το οποίο προβλέπει τουλάχιστον 6μηνη προθεσμία. Η μόνη προϋπόθεση που θέτει η εν λόγω Σύσταση για την απαλλαγή του φορέα εκμετάλλευσης από την υποχρέωση αυτή ή τον περιορισμό της είναι η ύπαρξη αποτελεσματικών εγγυήσεων που εξασφαλίζουν την ισότιμη μεταχείριση, τις οποίες ουδόλως επικαλείται στο παρόν κείμενό της η ΕΕΤΤ. Επιπλέον, σύμφωνα με την πρόταση της ΕΕΤΤ, επιτρέπεται η διάθεση από τον ΟΤΕ των νέων προϊόντων λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω τεχνολογίας VDSL 3 μήνες μετά την έγκριση από την ΕΕΤΤ των τιμών και των όρων

των αντίστοιχων προϊόντων χονδρικής, ανεξαρτήτως εάν τα προϊόντα αυτά θα είναι διαθέσιμα και κατάλληλα προς χρήση από τους εναλλακτικούς παρόχους.

Ερώτηση 7

Συμφωνείτε με την επιβολή υποχρέωσης διαφάνειας στον ΟΤΕ καθώς και το ειδικότερο περιεχόμενο αυτής;

ΑΠ: Συμφωνούμε με την επιβολή υποχρέωσης διαφάνειας στον ΟΤΕ καθώς και το ειδικότερο περιεχόμενο αυτής.

Ερώτηση 8

Συμφωνείτε με το προτεινόμενο ελάχιστο περιεχόμενο της προσφοράς αναφοράς ΧΕΠ; Αν όχι προτείνετε επιπλέον στοιχεία τα οποία κρίνετε ότι θα πρέπει να συμπεριληφθούν ή άλλες μεταβολές;

ΑΠ: Συμφωνούμε, με την προϋπόθεση ότι θα περιληφθούν σε αυτή όλα τα κατάλληλα προϊόντα που θα αντικατοπτρίζουν καλύτερα τις τεχνολογικές δυνατότητες που ενυπάρχουν στην υποδομή των δικτύων νέας γενιάς. Βλ. σχετικά απάντηση υπ' αριθμ. (6) ανωτέρω.

Ερώτηση 9

Συμφωνείτε με την επιβολή υποχρέωσης λογιστικού διαχωρισμού στον ΟΤΕ;

ΑΠ: Συμφωνούμε με τη διατήρηση της υποχρέωσης λογιστικού διαχωρισμού στον ΟΤΕ

Ερώτηση 10

Συμφωνείτε με την επιβολή στον ΟΤΕ υποχρέωση ελέγχου τιμών με τη μορφή κοστοστρεφούς τιμολόγησης μέσω μεθοδολογίας ΜΜΕΚ-TK; Ειδικότερα, συμφωνείται με την προτεινόμενη επιβολή υποχρέωσης κοστοστρέφειας μέσω μεθοδολογίας ΜΜΕΚ-

TK – bottom up αναφορικά με τα προϊόντα χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω τεχνολογίας VDSL;

ΑΠ: Συμφωνούμε, θα πρέπει όμως να εξασφαλιστεί ότι οι επενδύσεις σε δίκτυα νέας γενιάς δεν θα επηρεάσουν το κόστος των υφιστάμενων υπηρεσιών ΧΕΠ ή/και ΑΠΤΒ.

4.3 HOL

Ερώτηση 1:

Συμφωνείτε με τα αρχικά συμπεράσματα της ΕΕΤΤ αναφορικά με τον ορισμό της σχετικής αγοράς προϊόντος / υπηρεσίας?

Η εταιρεία μας συμφωνεί με τα αρχικά συμπεράσματα της ΕΕΤΤ ως προς τον ορισμό της αγοράς Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης, τόσο σε επίπεδο λιανικής όσο και σε επίπεδο χονδρικής.

Ερώτηση 2:

Συμφωνείτε ότι η σχετική γεωγραφική αγορά για υπηρεσίες χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης είναι η Ελληνική Επικράτεια?

Η εταιρεία μας θεωρεί ότι η γεωγραφική αγορά για υπηρεσίες χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης είναι η Ελληνική Επικράτεια, δεδομένης της ομοιογένειας των συνθηκών της αγοράς σε εθνικό επίπεδο.

Ερώτηση 3:

Συμφωνείτε με τα αρχικά συμπεράσματα της ΕΕΤΤ αναφορικά με την ανάλυση αγοράς?

Η εταιρεία μας συμφωνεί με το σύνολο των συμπερασμάτων της ΕΕΤΤ, τα οποία οδηγούν στον Ορισμό του ΟΤΕ ως έχων ΣΙΑ στη σχετική αγορά. Τα εν λόγω συμπεράσματα, αιτιολογούν τόσο την υπ'αριθμ.πρωτ.hol551/25-02-2011 Επιστολή/Καταγγελία της εταιρείας μας, όσο και την ΑΠ ΕΕΤΤ 596/08/17-3-2011, μέσω της οποίας η Επιτροπή σας, προέβη στην επιβολή προσωρινών κανονιστικών υποχρεώσεων στην εταιρεία ΟΤΕ Α.Ε αναφορικά με την παροχή υπηρεσιών χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης στο δίκτυο πρόσβασης FTTN/VDSL προκειμένου να αποστρέψει την άμεση έναρξη της λιανικής παροχής υπηρεσιών VDSL.

Ερώτηση 4:

Συμφωνείτε με την προτεινόμενη διατήρηση της υποχρέωσης πρόσβασης στον ΟΤΕ καθώς και το ειδικότερο περιεχόμενο αυτής, όπως αναλύεται στο παρόν κείμενο?

Η εταιρεία μας συμφωνεί με τις προτεινόμενες υποχρεώσεις όπως αναλύονται στο κείμενο της Δημόσιας Διαβούλευσης.

Ερώτηση 5:

Θεωρείτε ότι χρειάζονται άλλα προϊόντα ή πρόσθετες συναφείς ευκολίες που θα πρέπει να παρέχονται από τον ΟΤΕ? Θεωρείτε ότι πιθανόν υπάρχουν επιπλέον υποχρεώσεις που θα πρέπει να επιβληθούν στον ΟΤΕ σχετικά με τις τεχνικές διεπαφές, τα πρωτόκολλα ή τα συστήματα λογισμικού?

Η εταιρεία μας συμφωνεί με τις προτεινόμενες υποχρεώσεις και τις συναφείς ευκολίες όπως περιγράφονται στο κείμενο της Δημόσιας Διαβούλευσης. Θεωρούμε όμως ότι εξίσου σημαντικό με την επιβολή των εν λόγω υποχρεώσεων, είναι η εποπτεία της υλοποίησης των εν λόγω υποχρεώσεων από την ΟΤΕ Α.Ε.

Ερώτηση 6:

Συμφωνείτε με την επιβολή υποχρέωσης αμεροληψίας στον ΟΤΕ καθώς και το ειδικότερο περιεχόμενο αυτής? Συμφωνείτε με την προτεινόμενη επιβολή χρονικής απόστασης τριών (3) μηνών μεταξύ χονδρικής και λιανικής διάθεσης νέων προϊόντων χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω τεχνολογίας VDSL?

Η εταιρεία μας συμφωνεί καταρχάς με την επιβολή υποχρέωσης αμεροληψίας στον ΟΤΕ. Αναφορικά με το περιεχόμενο αυτής, και ειδικότερα αναφορικά με την προτεινόμενη επιβολή χρονικής απόστασης τριών (3) μηνών μεταξύ χονδρικής και λιανικής διάθεσης νέων

προϊόντων χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω τεχνολογίας VDSL, η εταιρεία μας διαφωνεί και θεωρεί επιβεβλημένη την κατά γράμμα τήρηση της Σύστασης NGA, η οποία προβλέπει αντίστοιχη χρονική απόσταση 6μηνης διάρκειας.

Οι λόγοι για τους οποίους θεωρούμε επιβεβλημένη την επιβολή χρονικής απόστασης έξι (6) μηνών μεταξύ χονδρικής και λιανικής διάθεσης νέων προϊόντων ευρυζωνικής πρόσβασης VDSL προκύπτουν από τα κάτωθι σημεία:

- i. Όπως αναλύεται στην παράγραφο 2.7.3.1 «Υποκατάσταση Ζήτησης» του κειμένου της Δημόσιας Διαβούλευσης αλλά και σύμφωνα με όλες τις σχετικές δημοσιεύσεις του ΟΤΕ, ο Οργανισμός εντάσσει τα προϊόντα λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω δικτύου VDSL στην ευρύτερη κατηγορία των προϊόντων λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης Conn-x. Το γεγονός αυτό επαληθεύεται από τον Πίνακα 12 «Χαρακτηριστικά πακέτων λιανικής ΟΤΕ προς οικιακούς χρήστες» και τον Πίνακα 13 «Χαρακτηριστικά πακέτων λιανικής ΟΤΕ μέσω δικτύου νέας γενιάς», της ανωτέρω παραγράφου του κειμένου της Δημόσιας Διαβούλευσης. Από τους εν λόγω Πίνακες, καθίσταται εμφανές ότι τα πακέτα λιανικής του ΟΤΕ μέσω δικτύου νέας γενιάς (VDSL), πέραν της υψηλότερης ταχύτητας πρόσβασης, δεν παρέχουν κάποια καινοτόμα υπηρεσία σε σχέση με τα υφιστάμενα πακέτα λιανικής Conn-x. Επιπλέον, όπως αναφέρεται στο τέλος της ανωτέρω παραγράφου του κειμένου της Δημόσιας Διαβούλευσης, «*Το πιθανότερο είναι οι πρώτοι χρήστες που θα αγοράσουν τα νέα πακέτα να τα χρησιμοποιούν κατά τον ίδιο τρόπο όπως τα υφιστάμενα, δηλαδή για να κατεβάσουν γρηγορότερα περιεχόμενο, να κάνουν streaming, να βλέπουν τηλεόραση και να παίζουν παιχνίδια*». Ως εκ τούτου, θεωρούμε ότι η τήρηση της προβλεπόμενης στη Σύσταση χρονικής απόστασης των έξι μηνών μεταξύ χονδρικής και λιανικής διάθεσης νέων προϊόντων χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω τεχνολογίας VDSL, δεν στερεί από τους τελικούς χρήστες τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν νέες καινοτόμες υπηρεσίες, δεδομένου ότι τέτοιες υπηρεσίες δεν προκύπτουν από τα προϊόντικά χαρακτηριστικά των πακέτων λιανικής του ΟΤΕ.
- ii. Η έως σήμερα εμπειρία της εταιρείας μας αναφορικά με το απαιτούμενο χρονικό διάστημα λανσαρίσματος ενός νέου προϊόντος, όταν μάλιστα αυτό προϋποθέτει την αναζήτηση και επιλογή νέου τερματικού εξοπλισμού για τον τελικό χρήστη, απαιτεί κατ' ελάχιστον έξι (6) έως οκτώ (8) μήνες. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι το VDSL είναι ένα πολύπλοκο πρωτόκολλο και θα πρέπει να δοθούν πληροφορίες για το είδος ή τα είδη της διαμόρφωσης (range of profiles) τα οποία έχουν επιλεγεί από την ΟΤΕ Α.Ε για υλοποίηση βάσει του προτύπου G.993.2 καθώς και πλήρεις τεχνικές πληροφορίες αναφορικά με τα Πρότυπα Τερματικού Εξοπλισμού, προκειμένου να επιτευχθεί η σωστή επιλογή του εν λόγω τερματικού εξοπλισμού (π.χ. πιθανή υποστήριξη προτύπων ADSL2+, υποστήριξη UPBO, SRA κλπ). Ως εκ τούτου, η επιβολή χρονικής απόστασης τριών (3) μηνών μεταξύ χονδρικής και λιανικής διάθεσης προϊόντων χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης VDSL, θα έθετε σε τεράστιο κίνδυνο την προστασία του ανταγωνισμού και των εναλλακτικών παρόχων.

Ερώτηση 7:

Συμφωνείτε με την επιβολή υποχρέωσης διαφάνειας στον ΟΤΕ καθώς και το ειδικότερο περιεχόμενο αυτής;

Η εταιρεία μας συμφωνεί με την επιβολή υποχρέωσης διαφάνειας στον ΟΤΕ καθώς και το ειδικότερο περιεχόμενο αυτής, θεωρούμε όμως ότι τα προϊόντα χονδρικής του ΟΤΕ θα πρέπει (βάσει του Άρθρου 33 της Σύστασης), να αντικατοπτρίζουν με ιδιαίτερη λεπτομέρεια και σαφήνεια τις τεχνολογικές δυνατότητες της NGA υποδομής του ΟΤΕ.

Ερώτηση 8:

Συμφωνείτε με το προτεινόμενο ελάχιστο περιεχόμενο της προσφοράς αναφοράς ΧΕΠ? Αν όχι προτείνετε επιπλέον στοιχεία τα οποία κρίνετε ότι θα πρέπει να συμπεριληφθούν ή άλλες μεταβολές.

Η εταιρεία μας συμφωνεί με το ελάχιστο περιεχόμενο της προσφοράς αναφοράς ΧΕΠ.

Ερώτηση 9:

Συμφωνείτε με την επιβολή υποχρέωσης λογιστικού διαχωρισμού στον ΟΤΕ?

Η εταιρεία μας συμφωνεί με την επιβολή υποχρέωσης λογιστικού διαχωρισμού στον ΟΤΕ.

Ερώτηση 10:

Συμφωνείτε με την επιβολή στον ΟΤΕ υποχρέωσης ελέγχου τιμών με την μορφή κοστοστρεφούς τιμολόγησης μέσω μεθοδολογίας ΜΜΕΚ-TK? Ειδικότερα, συμφωνείται με την προτεινόμενη επιβολή υποχρέωσης κοστοστρέφειας μέσω μεθοδολογίας ΜΜΕΚ-TK - bottom up αναφορικά με τα προϊόντα χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω τεχνολογίας VDSL?

Η εταιρεία μας συμφωνεί με την επιβολή στον ΟΤΕ υποχρέωσης ελέγχου τιμών με τη μορφή κοστοστρεφούς τιμολόγησης μέσω μεθοδολογίας ΜΜΕΚ-TK για το σύνολο των προϊόντων χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης.

Γενικό Σχόλιο:

Αναφορικά με την παράγραφο 4.7.6 «Υποχρεώσεις σχετικά με τον περιορισμό φασματικών παρεμβολών των διαφόρων τεχνολογιών x DSL», κρίνουμε ότι έως την έκδοση σχετικού κανονισμού για τη θεσμοθέτηση κανόνων διαχείρισης συχνοτήτων και έγχυσης ισχύος, ο ΟΤΕ θα πρέπει να απέχει από οιαδήποτε ενέργεια που θα μπορούσε να προκαλέσει μείωση της ταχύτητας συγχρονισμού των xDSL συνδέσεων που παρέχουν οι πάροχοι στους συνδρομητές τους. Η προτεινόμενη επιβολή στον ΟΤΕ της υποχρέωσης περιορισμού των επιπέδων συνολικής ισχύος και του εύρους ζώνης των σημάτων που μεταδίδονται, εφόσον έχουν ήδη προκληθεί φασματικές παρεμβολές, θεωρούμε ότι:

- a) Αποτελεί μία πολύ γενική τοποθέτηση, η οποία θα πρέπει να εξειδικευθεί μέσω συγκεκριμένης διαδικασίας (η οποία θα πρέπει να προβλέπει άμεση αποκατάσταση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών του συνδρομητή του παρόχου),
- b) Δεν λειτουργεί αποτρεπτικά, με αποτέλεσμα να εκθέτει το σύνολο των συνδρομητών των παρόχων στον δυνητικό κίνδυνο επιδείνωσης των υπηρεσιών που λαμβάνουν.

4.4 OnTelecoms

Δημόσια Διαβούλευση της Ε.Ε.Τ.Τ. για τον Ορισμό, την Ανάλυση Αγοράς και τις Προτεινόμενες Κανονιστικές Υποχρεώσεις της Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης (αγορά υπ' αρ. 5, Σύστασης Ευρωπαϊκής Επιτροπής)

Παρατηρήσεις επί των θεμάτων της Δημόσιας Διαβούλευσης

Με το παρόν, στα πλαίσια της δημόσιας διαβούλευσης, η Εταιρεία μας υποβάλλει τις παρατηρήσεις και τα σχόλιά της επί των αρχικών συμπερασμάτων της Ε.Ε.Τ.Τ. αναφορικά με τον τρίτο γύρο ανάλυσης για τον ορισμό, την ανάλυση του επιπέδου ανταγωνισμού και τις προτεινόμενες κανονιστικές υποχρεώσεις στην αγορά Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης (αγορά υπ' αριθμ. 5, Σύστασης Ευρωπαϊκής Επιτροπής).

1. Επί της πρώτης ερώτησης της διαβούλευσης, δεν μας βρίσκουν κατ' αρχήν αντίθετους τα αρχικά συμπεράσματα της Ε.Ε.Τ.Τ. αναφορικά με τον ορισμό της αγοράς χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης, δεδομένου ότι η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε είναι συμβατή με την ισχύουσα κοινοτική νομοθεσία. Η εξέταση του «υποθετικού μονοπωλιακού παρόχου» (hypothetical monopolist test) αποτελεί όντως ένα χρήσιμο εργαλείο για τον προσδιορισμό τυχών υποκατάστατων από πλευράς ζήτησης και προσφοράς. Η διαδικασία που ακολουθήθηκε από την Ε.Ε.Τ.Τ. στα πλαίσια της σχετικής ανάλυσης τόσο σε λιανικό όσο και σε χονδρικό επίπεδο είναι, κατά τη γνώμη μας, απόλυτα ορθή και τα συμπεράσματα που εξάγονται στην εν λόγω ενότητα του κειμένου της διαβούλευσης είναι εύλογα.

Στο σημείο αυτό επισημαίνουμε ότι, κατά την άποψή μας, η χονδρική αδεσμοποίηση πρόσβαση και η χονδρική ευρυζωνική πρόσβαση εμπίπτουν σε χωριστές και διακριτές αγορές προϊόντων. Συμφωνούμε συνεπώς με την άποψη της Ευρωπαϊκής

Επιτροπής, ως παρουσιάζεται στην αιτιολογική έκθεση της νέας Σύστασης για τις Σχετικές Αγορές.

Αναφορικά με το ζήτημα της ανάπτυξης Δικτύων Επόμενης (Νέας) Γενιάς (Next Generation Networks - NGN) υπογραμμίζουμε ότι οι επενδύσεις σε δίκτυα οπτικών ινών που εγκαθίστανται όσο το δυνατόν κοντύτερα στις εγκαταστάσεις των χρηστών για την αύξηση της χωρητικότητας και των ευρυζωνικών ταχυτήτων αναμένεται να αποτελέσουν σημαντικό παράγοντα που θα κρίνει τις εξέλιξη της Ελληνικής αγοράς.

Ενόψει των ανωτέρω, όσον αφορά στη λιανική αγορά, συμφωνούμε με τα εξαγωγίμα συμπεράσματα ότι:

- (α) η ασύμμετρη ευρυζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο μέσω χαλκού και η στενοζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο (dial up) αποτελούν διακριτές σχετικές αγορές,
- (β) η αγορά σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης δεν περιλαμβάνει την πρόσβαση στο διαδίκτυο μέσω δικτύου κινητών επικοινωνιών,
- (γ) οι υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο και οι υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω Σταθερής Ασύρματης Πρόσβασης δεν ανήκουν στην ίδια σχετική αγορά, ενώ
- (δ) οι υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω χάλκινου τοπικού βρόχου και οι υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου οπτικών ινών ανήκουν στην ίδια σχετική αγορά.

Περαιτέρω, όσον αφορά στην χονδρική αγορά, και ως έχει ήδη προεκτεθεί, δεν διαφωνούμε με το εξαγωγίμο συμπέρασμα ότι δεν υπάρχει δυνατότητα υποκατάστασης μεταξύ χονδρικής πρόσβασης σε υποδομή δικτύου σε σταθερή θέση και χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης, κατόπιν της σχετικής εξέτασης, και ότι συνεπώς η χονδρική αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο και η χονδρική ευρυζωνική πρόσβαση δεν εμπίπτουν στην ίδια χονδρική σχετική αγορά προϊόντων.

Όσον αφορά στην υποκατάσταση χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης μεταξύ δικτύου χαλκού και δικτύου οπτικών ινών, θεωρούμε ότι οι συνθήκες της Ελληνικής αγοράς

δεν «επιτρέπουν» την διαφοροποίηση της χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης μεταξύ δικτύου χαλκού και δικτύου οπτικών ινών από την πλευρά της ζήτησης. Συνεπώς, συμφωνούμε ότι επί του παρόντος οι υπηρεσίες χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω χαλκού και οι υπηρεσίες χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω οπτικών ινών ανήκουν στην ίδια σχετική χονδρική αγορά.

2. Επί της δεύτερης ερώτησης της διαβούλευσης, συμφωνούμε απόλυτα με το συμπέρασμα ότι η σχετική γεωγραφική αγορά για τις υπηρεσίες χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης είναι εθνική και συνίσταται στην Ελληνική Επικράτεια. Λαμβανομένων υπόψη των συγκεκριμένων συνθηκών στην Ελλάδα, θεωρούμε ότι πληρούνται τα κριτήρια που έχουν τεθεί για τη διαπίστωση ότι οι συνθήκες ανταγωνισμού στην σχετική αγορά είναι επαρκώς ομοιογενείς προκειμένου να δικαιολογηθεί ο ορισμός μιας αγοράς σε εθνικό επίπεδο. Ο ΟΤΕ αποτελεί τον μοναδικό πάροχο τέτοιου είδους υπηρεσιών και εφαρμόζει ενιαία τιμολογιακή πολιτική παρέχοντας τις υπηρεσίες υπό ίδιους όρους και προϋποθέσεις.

3. Επί της τρίτης ερώτησης της διαβούλευσης που παρουσιάζει τα αρχικά συμπεράσματα της Ε.Ε.Τ.Τ. σχετικά με την ανάλυση της αγοράς χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης για το σκοπό παροχής ευρυζωνικών και φωνητικών υπηρεσιών, σημειώνουμε τα ακόλουθα:

Κατά την γνώμη μας, η ανάλυση της αγοράς είναι σύμφωνη με τις αρχές και τους κανόνες που έχουν τεθεί σε Ευρωπαϊκό Επίπεδο και έχουν ενσωματωθεί και στην Ελληνική έννομη τάξη μέσω του Νόμου 3431/2006 και τη νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και του Πρωτοδικείου. Τα κριτήρια που έλαβε υπόψη της η Ε.Ε.Τ.Τ. προκειμένου να διαπιστώσει την ύπαρξη επιχείρησης με σημαντική ισχύ στην αγορά παροχής χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης είναι ορθά ως επίσης απολύτως ορθή και ανταποκρινόμενη στην πραγματική κατάσταση της αγοράς είναι και η αναγωγή των εν λόγω κριτηρίων στην υπάρχουσα κατάσταση της αγοράς.

Κατ' αρχήν, ως προς το μερίδιο αγοράς του ΟΤΕ τόσο σε σχέση με άλλα μέρη που δραστηριοποιούνται στην αγορά όσο και ενόψει της εξέλιξης της αγοράς, συμφωνούμε με τη διαπίστωση ότι ο ΟΤΕ είναι επί του παρόντος ο μοναδικός χονδρικός πάροχος ευρυζωνικής πρόσβασης, κατέχοντας μερίδιο 100% στην σχετική αγορά. Έχουμε την άποψη ότι δεν αναμένεται εύλογα στο μέλλον η δραστηριοποίηση άλλου παρόχου μέσω της δημιουργίας και ανάπτυξης άλλου δικτύου για την παροχή υπηρεσιών ευρυζωνικής πρόσβασης είτε μέσω χαλκού είτε μέσω οπτικών ινών.

Ως προς την πιθανότητα δυνητικού ανταγωνισμού ικανού να ασκήσει πίεση στον ΟΤΕ, ιδίως ενόψει των φραγμών εισόδου και ανάπτυξης της αγοράς, υπογραμμίζουμε ότι η είσοδος στην σχετική αγορά όντως απαιτεί πολύ μεγάλες επενδύσεις. Σε συνδυασμό με τους λοιπούς παράγοντες που έχουν ορθώς περιγραφεί στην ανάλυση, όπως ενδεικτικά η καθετοποιημένη δομή του ΟΤΕ, επιβεβαιώνεται το συμπέρασμα ότι υφίστανται σημαντικοί φραγμοί εισόδου στην σχετική αγορά. Ως προς την ύπαρξη ή μη αντισταθμιστικής αγοραστικής δύναμης προερχόμενη από πελάτες χονδρικής, η αληθής κατάσταση της αγοράς στην Ελλάδα αποδεικνύει ότι δεν υπάρχουν αξιόπιστες εναλλακτικές για τους παρόχους αναφορικά με τις παρεχόμενες υπηρεσίες του ΟΤΕ σε περίπτωση αύξησης τιμών, και συνεπώς, δεν υφίσταται αντισταθμιστική αγοραστική ισχύς.

Ως εκ τούτου, επιβεβαιώνονται πλήρως τα συμπεράσματα της ΕΕΤΤ ότι η σχετική αγορά χονδρικής δεν είναι επαρκώς ανταγωνιστική και ότι ο ΟΤΕ θα πρέπει να οριστεί εκ νέου ως επιχείρηση με σημαντική ισχύ και συνεπακολούθως να του επιβληθούν οι απαιτούμενες κανονιστικές υποχρεώσεις. Σε διαφορετική περίπτωση, και εφόσον η αγορά παραμείνει αρρύθμιστη, είναι βέβαιο ότι ο ΟΤΕ είτε θα χρεώνει τιμές μεγαλύτερες αυτών του ανταγωνιστικού επιπέδου είτε ενδεχομένως δεν θα παρέχει στους λοιπούς παρόχους - συμμετέχοντες στην αγορά την πρόσβαση που απαιτούνται σε χονδρικό επίπεδο για την παροχή των υπηρεσιών τους μέσω έμμεσης πρόσβασης σε λιανικούς πελάτες που είναι συνδεδεμένοι με το δίκτυο του ΟΤΕ.

4. Επί της τέταρτης ερώτησης της διαβούλευσης που αναφέρεται στις κανονιστικές υποχρεώσεις που επιβάλλονται στην επιχείρηση με σημαντική ισχύ στη σχετική αγορά, σημειώνουμε εκ προοιμίου ότι θεωρούμε απαραίτητη τη διατήρηση των επιβληθέντων στον δεύτερο γύρο ανάλυσης κανονιστικών υποχρεώσεων ως τροποποιούνται στο κείμενο της διαβούλευσης. Περαιτέρω, οι υπάρχουσες συνθήκες στην αγορά έχουν καταστήσει απολύτως αναγκαία την διεύρυνση συγκεκριμένων κανονιστικών υποχρεώσεων στα πλαίσια της πρόσβασης σε δίκτυα επόμενης (νέας) γενιάς προς το σκοπό της ενδυνάμωσης της υποχρέωσης παροχής ευρυζωνικής πρόσβασης. Εν κατακλείδι, συμφωνούμε με την προτεινόμενη διατήρηση της υποχρέωσης πρόσβασης στον ΟΤΕ και το ειδικότερο περιεχόμενο αυτής.

Περαιτέρω, δηλώνουμε ότι πρέπει να εξακολουθήσουν να ισχύουν και να εφαρμόζονται ποινικές ρήτρες και όροι που εξειδικεύουν τις υποχρεώσεις και ευθύνες του ΟΤΕ τόσο στα πλαίσια ενός βασικού επιπέδου συμφωνιών υπηρεσιών (Basic SLA) όσο και στα πλαίσια μιας συμφωνίας πέραν του βασικού επιπέδου (Advanced SLA). Η Εταιρεία μας επικροτεί την πρόταση της Ε.Ε.Τ.Τ. περί επιβολής στον ΟΤΕ της υποχρέωσης δημοσίευσης δεικτών αποδοτικότητας (Key Performance Indicators) σε τριμηνιαία βάση και ανά περίπτωση, κατόπιν αιτήματος της Ε.Ε.Τ.Τ..

5. Επί της πέμπτης ερώτησης της διαβούλευσης, εκτιμούμε ότι τα προϊόντα και οι συναφείς ευκολίες που θα πρέπει να παρέχονται από τον ΟΤΕ στην παρούσα φάση κρίνονται επαρκή. Εξάλλου, σύμφωνα με τον ν. 3431/2006, ο ΟΤΕ δύναται να υποχρεωθεί να παρέχει πρόσβαση σε όλα τα συστήματα λογισμικού που είναι απαραίτητα για την εξασφάλιση ισότιμου ανταγωνισμού στην παροχή υπηρεσιών.

6. Επί της έκτης ερώτησης της διαβούλευσης, έχουμε την άποψη ότι η υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης (αμεροληψίας) πρέπει να διατηρηθεί διότι είναι αναλογική, εύλογη και κατάλληλη για το σκοπό που εξυπηρετεί, προκειμένου να διασφαλισθεί

ότι ο ΟΤΕ δεν θα προβαίνει σε διακρίσεις προς όφελος του λιανικού άκρου του (συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης σε πληροφοριακά συστήματα), ενώ τυχόν πληροφορίες που αφορούν πάροχο - ανταγωνιστή του ΟΤΕ δεν θα χρησιμοποιούνται από το λιανικό άκρο του ΟΤΕ. Το περιεχόμενο της υποχρέωσης κρίνεται επαρκές. Σημειώνεται πάντως ότι η έννοια της εν λόγω υποχρέωσης δεν θα πρέπει να αλλοιώνεται και να διαστρεβλώνεται από τον ΟΤΕ προκειμένου να χρησιμοποιηθεί από τον ΟΤ.Ε. έναντι των λοιπών παρόχων κατά τρόπο καταχρηστικό.

Ειδικότερα, αναφορικά με τα δίκτυα νέας γενιάς, θεωρούμε ότι είναι απολύτως απαραίτητα και συνεπώς εύλογα τα μέτρα που επιβλήθηκαν στον ΟΤΕ με την υπ' αριθμ. 596/08/17.3.2011 απόφαση ασφαλιστικών μέτρων της Ε.Ε.Τ.Τ. Συμφωνούμε πάντως με την προτεινόμενη επιβολή χρονικής απόστασης τριών (3) μηνών (κατά τροποποίηση της αρχικώς καθορισθείσας δια των ασφαλιστικών μέτρων εξάμηνης προθεσμίας) μεταξύ χονδρικής και λιανικής διάθεσης νέων προϊόντων χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω τεχνολογίας VDSL.

Τέλος και σε σχέση με την συναφή υποχρέωση αναφορικά με τον περιορισμό φασματικών παρεμβολών, θεωρούμε ότι θα κριθεί εκ των πραγμάτων απολύτως απαραίτητη η έκδοση κανονισμού για την θεσμοθέτηση κανόνων διαχείρισης συχνοτήτων και έγχυσης ισχύος, ενώ, καταρχήν, δεν διαφωνούμε με την προτεινόμενη υποχρέωση στον ΟΤΕ που αφορά στον περιορισμό των επιπέδων της συνολικής ισχύος και του εύρους ζώνης των σημάτων που μεταδίδονται σε περιπτώσεις ουσιώδους μείωσης των ταχυτήτων συγχρονισμού των xDSL συστημάτων πρόσβασης που παρέχουν υπηρεσίες σε συνδρομητές των εναλλακτικών παρόχων.

7. Επί της έβδομης ερώτησης της διαβούλευσης, έχουμε την άποψη ότι έχει αποδειχθεί στην πράξη η αναγκαιότητα διατήρησης της υποχρέωσης διαφάνειας του ΟΤΕ δια την έκδοσης και εφαρμογής σχετικής και επαρκώς αναλυτικής Προσφοράς Αναφοράς. Ενόψει των ανωτέρω, συμφωνούμε απόλυτα με τις υποχρεώσεις που προτείνει η Ε.Ε.Τ.Τ. ως εξειδικεύονται στην αντίστοιχη ενότητα του κειμένου της

διαβούλευσης, συμπεριλαμβανομένης της υποχρέωσης δημοσίευσης δεικτών αποδοτικότητας.

8. Επί της όγδοης ερώτησης της διαβούλευσης, δεν μας βρίσκει καταρχήν αντίθετους το ελάχιστο περιεχόμενο της Προσφοράς Αναφοράς, ως περιγράφεται στην διαβούλευση. Υπογραμμίζουμε μάλιστα ότι η πράξη έχει αποδείξει ότι τα συμβατικά κείμενα που μας προωθεί ο ΟΤΕ προς υπογραφή, παρότι πρέπει να συνάδουν απολύτως με τις αντίστοιχες Προσφορές Αναφοράς που έχουν εγκριθεί από την Ε.Ε.Τ.Τ., παρουσιάζουν, σε κάποια έκταση, αποκλίσεις από αυτές. Για το λόγο αυτό επικροτούμε την πρόταση της Ε.Ε.Τ.Τ. να υποχρεώνεται ο ΟΤΕ να κοινοποιεί σε αυτήν και Δήλωση Συμμόρφωσης του περιεχομένου εκάστης υπογραφείσας σύμβασης με τους όρους της Προσφοράς Αναφοράς.

9. Επί της ένατης ερώτησης της διαβούλευσης, η υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού είναι απολύτως απαραίτητη και συμφωνούμε με τη διατήρησή της. Η υποδομή στο δίκτυο πρόσβασης της οποίας κύριος είναι ο ΟΤΕ, του παρέχει πλεονέκτημα έναντι των λοιπών παρόχων κατά την δραστηριοποίηση και παροχή υπηρεσιών στους τελικούς χρήστες (σε λιανικό επίπεδο αγοράς). Η καθετοποιημένη δομή του ΟΤΕ και οι συνθήκες ανταγωνισμού στην Ελληνική αγορά δικαιολογούν απόλυτα την διατήρηση της υποχρέωσης λογιστικού διαχωρισμού ως εξειδικεύεται στο κείμενο της διαβούλευσης. Οι καταστάσεις λογιστικού διαχωρισμού (ξεχωριστές για τις υφιστάμενες υπηρεσίες ΧΕΠ μέσω δικτύου χαλκού και για τις υπηρεσίες ΧΕΠ μέσω δικτύου νέας γενιάς) και το κοστολογικό σύστημα του ΟΤΕ θα πρέπει να ελέγχονται από ορκωτούς λογιστές και να υποβάλλεται σχετική Δήλωση Συμμόρφωσης.

10. Επί της δέκατης ερώτησης της διαβούλευσης, θεωρούμε απολύτως απαραίτητο να υπόκειται ο ΟΤΕ σε υποχρέωση ελέγχου τιμών με τη μορφή κοστοστρεφούς τιμολόγησης. Η εν λόγω ρυθμιστική υποχρέωση είναι εύλογη καθώς η απουσία της θα στρέβλωνε τις προϋποθέσεις ανάπτυξης υγιούς ανταγωνισμού στην αγορά της ευρυζωνικής πρόσβασης κατά την ανάπτυξη δικτύων νέας γενιάς. Η άποψή μας

δικαιολογείται απολύτως με όσα ορθώς περιγράφονται στην ανάλυση της Ε.Ε.Τ.Τ. Έχουμε την άποψη ότι καταρχήν η μεθοδολογία Μέσου Μακροπρόθεσμου Επαυξητικού Κόστους με βάση το Τρέχον Κόστος των Παγίων ((ΜΜΕΚ-ΤΚ) δύναται να χρησιμοποιηθεί για την κοστολόγηση. Περαιτέρω, θεωρούμε ότι η υποχρέωση του ΟΤΕ να παρέχει τιμές για τα προϊόντα χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω τεχνολογίας VDSL με μοντέλα bottom-up δύναται να γίνει αποδεκτή αλλά μόνον για την πρώτη διάθεση, εφόσον δεν υπάρχουν επαρκή απολογιστικά στοιχεία. Σε περίπτωση που ο ΟΤΕ δεν παρέχει τα απαιτούμενα στοιχεία, θα πρέπει η ΕΕΤΤ να έχει τη δυνατότητα να εξάγει τις τιμές βάσει της μεθόδου σύγκρισης τιμών (benchmarking) ή άλλες διαθέσιμες μεθόδους. Περαιτέρω θεωρούμε απαραίτητο, με την επιφύλαξη των προβλεπόμενων στην ισχύουσα νομοθεσία για την προστασία του εμπορικού απορρήτου, να παρέχονται στους παρόχους τα ουσιώδη εκείνα στοιχεία που αποτελούν τη βάση εξαγωγής κάθε συμπεράσματος ως προς τις ρυθμιζόμενες τιμές, συμπεριλαμβανομένων τυχόν τύπων ή λοιπών μοντέλων που χρησιμοποιούνται κατά την ανάλυση.

4.5 ΟΤΕ

Σχόλια και Απαντήσεις ΟΤΕ

Δημόσια Διαβούλευση της ΕΕΤΤ για τον Ορισμό, την Ανάλυση του επιπέδου ανταγωνισμού και τις προτεινόμενες κανονιστικές υποχρεώσεις στην Αγορά Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης (αγορά υπ' αρ. 5, Σύστασης Ευρωπαϊκής Επιτροπής), σύμφωνα με το Άρθρο 7 της Οδηγίας 2002/21/ΕΚ (Άρθρο 16 του Ν.3431/2006)

Ιούνιος 2011

Οι απαντήσεις της εταιρείας μας στις ερωτήσεις της Δημόσιας Διαβούλευσης της ΕΕΤΤ για τον για τον Ορισμό, την Ανάλυση του επιπέδου ανταγωνισμού και τις προτεινόμενες κανονιστικές υποχρεώσεις στην Αγορά Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης (αγορά υπ' αρ. 5, Σύστασης Ευρωπαϊκής Επιτροπής), σύμφωνα με το Άρθρο 7 της Οδηγίας 2002/21/ΕΚ, έχουν ως εξής:

Γενικές Παρατηρήσεις

Σύμφωνα με το υφιστάμενο Πλαίσιο για την ανάλυση των αγορών και με τη νέα Σύσταση⁵ για τις σχετικές αγορές ο προσδιορισμός των αγορών και η αξιολόγηση της Σημαντικής Ισχύος στην Αγορά (ΣΙΑ) θα πραγματοποιείται με τις ίδιες μεθόδους που ισχύουν στο δίκαιο του ανταγωνισμού⁶ με γνώμονα τις μελλοντικές εξελίξεις της αγοράς. Στο πλαίσιο αυτό η ύπαρξη δεσπόζουσας θέσης κρίνεται από τον συνδυασμό παραγόντων που πρέπει να συντρέχουν αθροιστικά, η δε καταχρηστική συμπεριφορά να μην είναι αντικειμενικά αναγκαία ή να μη δημιουργεί οικονομικές αποτελεσματικότητες, να προκύπτει δε από αδιάσειστες αποδείξεις⁷. Η εταιρεία μας θεωρεί ότι η ΕΕΤΤ στην ανάλυση της δεν παρουσιάζει με αντικειμενικότητα την υφιστάμενη κατάσταση στην ανάπτυξη του ανταγωνισμού καθώς και τις μελλοντικές εξελίξεις στην αγορά, δεν πραγματοποιεί την ανάλυση της σχετικής αγοράς με βάση αντικειμενικά στοιχεία και οικονομική τεκμηρίωση, δεν λαμβάνει υπόψη την έως σήμερα αλλά και την αναμενόμενη επίδραση της ρύθμισης των σχετιζόμενων αγορών χονδρικής και συγκεκριμένα της αγοράς 4, ενώ τέλος δεν τεκμηριώνεται η καταχρηστική συμπεριφορά από πλευράς του ΟΤΕ.

Πιο συγκεκριμένα, όπως αναλυτικά θα αναλύσουμε στις απαντήσεις των επιμέρους ερωτήσεων, ο ΟΤΕ θεωρεί ότι:

---

⁵ Σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 17ης Δεκεμβρίου 2007 αναφορικά με σχετικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών οι οποίες επιδέχονται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση σύμφωνα με την Οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

⁶ Κατευθυντήριες Γραμμές για την ανάλυση της αγοράς και την εκτίμηση της σημαντικής ισχύος στην αγορά (2002/C 165/03) παρ. 24

⁷ Communication Guidance on the Commission's Enforcement Priorities in Applying Art. 82 EC COM (2008) παρ.10, και 20

α. Αναφορικά με τον ορισμό και την ανάλυση της αγοράς υπηρεσιών υψηλών ταχυτήτων μέσω δικτύων νέας γενιάς

Είναι γνωστό και έχει επανειλημμένα αναλυθεί τόσο σε Ευρωπαϊκό όσο και σε διεθνές επίπεδο ότι το κόστος ανάπτυξης δικτύων νέας γενιάς, είναι υψηλό, μικρότερο στην περίπτωση τεχνολογιών FTTC, μεγαλύτερο στην περίπτωση τεχνολογιών FTTB-H, αλλά σε κάθε περίπτωση υψηλό. Επιπρόσθετα, υπάρχει μεγάλη αβεβαιότητα στην ζήτηση, καθώς οι υπηρεσίες που παρέχονται μόνο μέσω δικτύων υψηλών ταχυτήτων αλλά και αυτές που απαιτούν δίκτυα υψηλών ταχυτήτων για να παρέχονται χωρίς περιορισμούς και προβλήματα, όπως IPTV και HD IPTV, cloud computing κ.α., δεν έχουν ακόμη την κρίσιμη μάζα πελατών που απαιτείται για να αντισταθμίσει το ρίσκο της επένδυσης. Παράλληλα, καθώς έχει αναδειχθεί από σειρά μελετών, οι δυνατότητες που δίνονται μέσω της σύνδεσης στο διαδίκτυο με υψηλές ταχύτητες μπορούν να συμβάλλουν αποφασιστικά στην ανάπτυξη της οικονομίας των Ευρωπαϊκών χωρών, η ΕΕ έθεσε φιλόδοξους στόχους για την ανάπτυξη Δικτύων Πρόσβασης Νέας Γενιάς. Οι στόχοι αυτοί προβλέπουν το 2020 οι διαθέσιμες ταχύτητες σύνδεσης στο Διαδίκτυο να είναι 30 Mbps ή υψηλότερες για όλους τους Ευρωπαίους πολίτες, με περισσότερα από τα μισά ευρωπαϊκά νοικοκυριά να διαθέτουν συνδέσεις στο Διαδίκτυο 100 Mbps ή υψηλότερης ταχύτητας⁸. Είναι λοιπόν απαραίτητο να δημιουργηθεί το κατάλληλα επενδυτικό περιβάλλον και να δοθούν όλα τα απαραίτητα κίνητρα προκειμένου να προχωρήσουν οι πάροχοι σε επενδύσεις σε Δίκτυα Πρόσβασης Νέας Γενιάς, επιλέγοντας την κατάλληλη τεχνολογία, ενσύρματη ή ασύρματη. Η Σύσταση της ΕΕ της 20ής Σεπτεμβρίου 2010 σχετικά με τη «Ρυθμιζόμενη Πρόσβαση σε Δίκτυα Πρόσβασης Νέας Γενιάς (NGA)» αναφέρει σχετικά ότι «αποσκοπεί στην προώθηση αποδοτικών επενδύσεων και καινοτομίας σε νέες και βελτιωμένες υποδομές, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τους κινδύνους που διατρέχουν όλες οι επιχειρήσεις που επενδύουν και την ανάγκη να διατηρηθεί αποτελεσματικός ανταγωνισμός, που αποτελεί σημαντικό παράγοντα προώθησης των επενδύσεων διαχρονικά».

Ο ΟΤΕ, ακολουθώντας τις εξελίξεις, προχώρησε αρχικά σε μία περιορισμένη σε γεωγραφική κλίμακα και αριθμό πελατών επένδυση σε πέντε δήμους

---

⁸ Ψηφιακό Θεματολόγιο για την Ευρώπη (Digital Agenda for Europe)

(Αλεξανδρούπολης, Κομοτηνής, Ξάνθης, Σερρών και Ζωγράφου), ώστε να αξιολογήσει την ελαστικότητα της ζήτησης και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με την βιωσιμότητα μίας επένδυσης ευρύτερης κλίμακας. Παράλληλα, ξεκινώντας την πιλοτική εμπορική διάθεση σε έναν μόνο Δήμο, αυτόν της Κομοτηνής, διέθεσε λιανικές υπηρεσίες καθώς και υπηρεσίες χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης στους εναλλακτικούς παρόχους, έχοντας ενημερώσει εγκαίρως τόσο τους παρόχους όσο και την ΕΕΤΤ για τις υπηρεσίες, τους όρους και τις τιμές.

Με βάση τα παραπάνω, η ΕΕΤΤ κατά τον ορισμό, την ανάλυση του επιπέδου ανταγωνισμού και τις προτεινόμενες κανονιστικές υποχρεώσεις στην Αγορά Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης, θα έπρεπε, σύμφωνα με την Σύσταση, να εκτιμήσει τόσο τον περιορισμένο και πιλοτικό χαρακτήρα της επένδυσης όσο και συνολικά τον επενδυτικό κίνδυνο, «λαμβάνοντας υπόψη τους ακόλουθους παράγοντες αβεβαιότητας: i) αβεβαιότητα σχετικά με τη λιανική και χονδρική ζήτηση ii) αβεβαιότητα σχετικά με το κόστος της εγκατάστασης, τα έργα τεχνικής υποδομής και τη διαχείριση iii) αβεβαιότητα σχετικά με την τεχνολογική πρόοδο iv) αβεβαιότητα σχετικά για τη δυναμική της αγοράς και την εξελισσόμενη κατάσταση του ανταγωνισμού, όπως ο βαθμός ανταγωνισμού βάσει υποδομής ή/και καλωδιακά και v) μακροοικονομική αβεβαιότητα». Η Σύσταση επιπλέον αναφέρει ότι «οι παράγοντες αυτοί μπορούν να αλλάξουν με την πάροδο του χρόνου, κυρίως λόγω της σταδιακής αύξησης της λιανικής και χονδρικής ζήτησης που ικανοποιείται. Οι ΕΡΑ οφείλουν κατά συνέπεια να επανεξετάζουν την κατάσταση ανά τακτά χρονικά διαστήματα και να προσαρμόζουν το ασφάλιστρο κινδύνου με την πάροδο του χρόνου, εξετάζοντας τις διακυμάνσεις στους παραπάνω παράγοντες».

Αντιθέτως, η ΕΕΤΤ με τα προσωρινά μέτρα που επέβαλε σταμάτησε την παροχή των υπηρεσιών στους πέντε δήμους και έτσι ακόμα και για τις απαιτήσεις της ανάλυσης της σχετικής αγοράς που πραγματοποιεί δεν μπορεί παρά να υποθέτει υποκαταστάσεις προσφοράς και ζήτησης αντί να βασίζεται σε πραγματικά δεδομένα! Η ΕΕΤΤ, στην ανάλυση της για τον ορισμό και την ανάλυση επιπέδου ανταγωνισμού της αγοράς, θεωρεί ότι το Δίκτυο Πρόσβασης Νέας Γενιάς του ΟΤΕ έχει αναπτυχθεί πλήρως, πανελλαδικά και παρέχει υπηρεσίες σε λιανικούς συνδρομητές. Δεν εξηγείται αλλιώς πως:

- έχει καταλήξει στο συμπέρασμα ότι οι συνδρομητές είναι διατεθειμένοι να πληρώσουν επιπλέον επιβάρυνση της τάξης του 40%,
- υπάρχουν γραμμές ΧΕΠ μέσω οπτικών ινών, εάν και αναφέρει η ΕΕΤΤ ότι τα σχετικά μερίδια αγοράς δεν είναι επί του παρόντος διαθέσιμα (σελ. 65),
- θεωρείται λογικό ότι «η μεταστροφή ενός παρόχου ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω χαλκού σε υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω οπτικών ινών θεωρείται λογική, με την έννοια ότι ακολουθεί τις τεχνολογικές τάσεις, κάτι τέτοιο δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι μπορεί να συμβεί άμεσα, δεδομένου ότι απαιτεί προσεκτικό σχεδιασμό και σημαντικές επενδύσεις» (σελ. 48) αφορά μόνο τους παρόχους και όχι τον ΟΤΕ.

Ο ΟΤΕ θεωρεί ότι είναι απαραίτητο οποιαδήποτε ανάλυση αγορών που αφορά τις επενδύσεις σε Δίκτυα Πρόσβασης Νέας Γενιάς θα πρέπει:

- i. Να λαμβάνει υπόψη τόσο επίπεδο του ανταγωνισμού στις διαφορετικές γεωγραφικές περιοχές, όσο και το επίπεδο του επενδυτικού κινδύνου, το οποίο στην Ελλάδα λόγω της τρέχουσας οικονομικής κρίσης είναι σημαντικά υψηλότερο. Μία μηχανιστική ανάλυση δεν μπορεί να απαντήσει στην πρόκληση της επένδυσης σε Δίκτυα Πρόσβασης Νέας Γενιάς που θα πρέπει να αποτελεί το ζητούμενο. Τα μέτρα που προτείνονται θα πρέπει να μην υπονομεύουν την ελκυστικότητα των επενδύσεων, καθώς μπορεί να έχουν αρνητική επίδραση στις μακροπρόθεσμες προοπτικές για την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί στα πλαίσια του Ψηφιακού Θεματολογίου (Digital Agenda).
- ii. Να παρέχει την απαραίτητη ευελιξία στην τιμολόγηση των διαφορετικών υπηρεσιών που να αποτυπώνει το ρίσκο της επένδυσης. Καθώς ένας σοβαρός παράγοντας που επηρεάζει τις επενδύσεις για την ανάπτυξη δικτύων νέας γενιάς είναι η ζήτηση των νέων υπηρεσιών και η προθυμία των συνδρομητών να καταβάλουν επιπλέον αντίτιμο για τις υπηρεσίες αυτές, ο πάροχος που προχωρά στις σχετικές επενδύσεις πρέπει να έχει την κατάλληλη ευελιξία για την τιμολόγηση διαφορετικών προϊόντων και υπηρεσιών. Στα πλαίσια αυτά η τιμολόγηση της χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης δεν πρέπει να λειτουργεί ως αποτρεπτικός παράγοντας στην επένδυση, αλλά να στηριχθεί σε αποτελεσματικά μοντέλα που συμπεριλαμβάνουν και επιμερίζουν το επενδυτικό ρίσκο.

iii. Κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου, όπου τα νέα δίκτυα μέσω τεχνολογίας οπτικών ινών καθώς και τα υφιστάμενα δίκτυα χαλκού λειτουργούν παράλληλα, η τιμολόγηση τόσο των νέων όσο και των υφιστάμενων χονδρικών προϊόντων πρόσβασης θα αποτελεί έναν ιδιαίτερα καθοριστικό παράγοντα ο οποίος θα επηρεάσει σημαντικά την ζήτηση για νέες υπηρεσίες και συνεπώς την πραγματοποίηση περαιτέρω επενδύσεων καθώς τα δίκτυα αυτά θα λειτουργούν ανταγωνιστικά. Ειδικότερα, μία τεχνητή μείωση της τιμής των χονδρικών υπηρεσιών πρόσβασης μέσω των δικτύων χαλκού μπορεί να αποθαρρύνει την μετάβαση των καταναλωτών σε ευρυζωνικές υπηρεσίες υψηλών ταχυτήτων.

Θα θέλαμε να σημειώσουμε ότι οποιαδήποτε μείζων τεχνολογική αλλαγή επιφέρει αναπόφευκτα αλλαγές στα μοντέλα λειτουργίας της αγοράς και απαξιώνει επενδύσεις σε προγενέστερες τεχνολογίες. Οι ηλεκτρονικές επικοινωνίες επηρεάζονται συνεχώς από τις τεχνολογικές εξελίξεις και συνεπώς οι πάροχοι που αποτελούν μέρος αυτής της αγοράς θα πρέπει να καταρτίζουν τα επιχειρηματικά τους σχέδια γνωρίζοντας ότι προκειμένου να παραμείνουν στην αγορά είναι απαραίτητο να συνεχίζουν να επενδύουν. Υπό την έννοια αυτή η απαξίωση των επενδύσεων σε προγενέστερες τεχνολογίες αποτελεί μέρος του οικονομικού κύκλου ζωής των επενδύσεων αυτών και συνεπώς η ρύθμιση δεν θα πρέπει να λαμβάνει προστατευτικά μέτρα για την παράταση του χρόνου ζωής επενδύσεων που έχουν καταστεί τεχνολογικά παρωχημένες ούτε να λειτουργεί αποτρεπτικά στην τεχνολογική εξέλιξη η οποία δεν είναι άλλη από την μετάβαση στα Δίκτυα Πρόσβασης Νέας Γενιάς. Η ΕΕΤΤ, αντιθέτως, έχει την υποχρέωση ως ρυθμιστική αρχή να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε να ενθαρρύνει τις επενδύσεις και να διατηρήσει τον υγιή ανταγωνισμό. Αυτό σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να ισοδυναμεί με την προστασία των υφιστάμενων επενδύσεων από τεχνολογικές αλλαγές αλλά την ενθάρρυνση νέων που συμβαδίζουν με τις διεθνείς τεχνολογικές εξελίξεις. Πρακτικές που δεν συμβάλλουν σε αυτήν την κατεύθυνση θα πρέπει να αποθαρρύνονται. Στο πλαίσιο αυτό, ο ΟΤΕ θεωρεί ότι σχετικές αναφορές⁹ της ΕΕΤΤ για προστασία των υφιστάμενων

⁹ Βλ. σχετική αναφορά του Προέδρου της ΕΕΤΤ στο 60 Διεθνές Συνέδριο της: «Επειδή είμαστε αν θέλετε δέκτες της αγωνίας όλων των διευθυνόντων συμβούλων όλων των εταιρειών που έχουν από πίσω τις τράπεζες, έχουν μετόχους, έχουν τον δανεισμό, είμαστε απόλυτα πεπεισμένοι ότι η απόφαση την οποία πήραμε είναι μια απόφαση ευθύνης» και στη συνέχεια υποστήριξε ότι αν δεν είχε προχωρήσει στη λήψη προσωρινών μέτρων ο ΟΤΕ θα είχε καταλήξει στο να αποσπάσει όλη την πελατειακή βάση από τους εναλλακτικούς

επενδύσεων των παρόχων σε τεχνολογία ADSL δεν κινούνται προς την σωστή κατεύθυνση και μπορούν να οδηγήσουν την χώρα μας σε τεχνολογική υστέρηση και αποτυχία στην επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

β. Αναφορικά με τον ορισμό και την ανάλυση της αγοράς ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω δικτύων ADSL

- Δεν αποτυπώνεται στο σύνολο της η δυναμική της αγοράς και οι πιέσεις που ασκούνται στην αγορά από την παροχή ευρυζωνικών υπηρεσιών μέσω της Αδεσμοποίησης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο, δυναμική που ίδια η ΕΕΤΤ αναγνωρίζει σε έκθεση της¹⁰ όπου αναφέρεται ότι «οι ευρυζωνικές συνδέσεις μέσω ΑΠΤΒ αποτελούν πλέον το 49% των ευρυζωνικών γραμμών, αποσπώντας για πρώτη φορά το μεγαλύτερο μερίδιο στην αγορά» ενώ αντίστοιχα το μερίδιο αγοράς του ΟΤΕ «υποχώρησε στο 48,9%, πέφτοντας για πρώτη φορά κάτω από το 50% και μάλιστα χαμηλότερα από το αντίστοιχο ποσοστό των γραμμών ΑΠΤΒ». Επιπρόσθετα, η ΕΕΤΤ στην έκθεση της επιβεβαιώνει ότι υφίσταται μια σημαντική και επιταχυνόμενη μείωση των μεριδίων αγοράς του ΟΤΕ καθώς ο ρυθμός αύξησης των συνδέσεων Αδεσμοποίησης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο κατά το δ' τρίμηνο του 2010 ήταν 8,3% έναντι 7,2% το προηγούμενο τρίμηνο.

Το κείμενο που ακολουθεί είναι εμπιστευτικού χαρακτήρα και παρακαλούμε για τη μη δημοσιοποίησή του:

παρόχους «σε μια τιμή αυθαίρετη σήμερα Χ ευρώ, η οποία αύριο θα μπορούσε να αλλάξει και κατά συνέπεια οι επενδύσεις που θα είχαν γίνει όλα αυτά τα χρόνια στο ADSL θα είχαν καταστραφεί»

10

Πορεία της Ευρυζωνικότητας στην Ελλάδα, Δ Τρίμηνο 2010

ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ

- Η ΕΕΤΤ, ωστόσο, μη συνυπολογίζοντας τις αυτοπαρεχόμενες ευρυζωνικές συνδέσεις μέσω Αδεσμοποίησης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο, δημιουργεί αυθαίρετα μία τεχνητή αγορά στην οποία ο ΟΤΕ κατέχει ένα μερίδιο αγοράς που αγγίζει το 100%. Πολύ περισσότερο με βάση την συγκεκριμένη επιλογή της ΕΕΤΤ κατά τον ορισμό της αγοράς ο ΟΤΕ θα εμφανίζει στο διηλεκές μερίδια αγοράς που θα αγγίζουν το 100% ακόμα και εάν απωλέσει το σύνολο, σχεδόν, της λιανικής συνδρομητικής του βάσης. Είναι επίσης εντυπωσιακό ότι, με βάση την συλλογιστική της ΕΕΤΤ, το μερίδιο αγοράς του ΟΤΕ στην αγορά ΧΕΠ έχει αυξηθεί κάτι που ασφαλώς δεν μπορεί να ανταποκρίνεται στην δυναμική της αγοράς. Πιο συγκεκριμένα, το β' εξάμηνο του 2008 ήταν 96,96% ενώ το β' εξάμηνο του 2010 ήταν 98,13%.
- Δεν αναγνωρίζεται η συνεχιζόμενη μείωση των γραμμών ΑΡΥΣ (χονδρικής), λόγω της μεταφοράς της συνδρομητικής βάσης των εναλλακτικών παρόχων από την υπηρεσία ΧΕΠ σε Αδεσμοποίητη Πρόσβαση στον Τοπικό Βρόχο, με τις λιανικές υπηρεσίες μέσω ΧΕΠ να ανέρχονται σε μόλις 1,66% του συνόλου της αγοράς από 1,9% τον Σεπτέμβριο του 2010 και 6% τον Δεκέμβριο του 2008, χρόνο κατά τον οποίο πραγματοποιήθηκε η προηγούμενη ανάλυση αγοράς. Σημειώνεται ότι σε αυτήν την ούτως ή άλλως φθίνουσα αγορά των συνδέσεων ΧΕΠ ο ΟΤΕ κατέχει μερίδιο αγοράς 63,36% καθώς, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΕΤΤ, τον Δεκέμβριο του 2010 υφίστανται 21.680 συνδέσεις ΧΕΠ από άλλους παρόχους έναντι 37.493 συνδέσεων ΧΕΠ του ΟΤΕ προς άλλους παρόχους (ΑΡΥΣ). Επιπλέον, με βάση τα στοιχεία του ΟΤΕ για τον Μάιο του 2011 οι συνδέσεις ΑΡΥΣ έχουν σημειώσει περαιτέρω μείωση κατά 9,32%.
- Δεν λαμβάνεται καθόλου υπόψη στην ανάλυση της ΕΕΤΤ η επίδραση του Μέτρου 4.2 της ΚτΠ «Χρηματοδότηση επιχειρήσεων για την ανάπτυξη ευρυζωνικής πρόσβασης στις περιφέρειες της Ελλάδας», στα πλαίσια του οποίου οι τελικοί αποδέκτες του έργου HOL, Forthnet, Tellas & Cyta χρηματοδοτήθηκαν για την ανάπτυξη ευρυζωνικής πρόσβασης στις περιφέρειες της Ελλάδας και υλοποιήθηκαν συνολικά 693 συνεγκαταστάσεις.
- Λαμβάνοντας υπόψη τις συνεγκαταστάσεις που υλοποιήθηκαν στα πλαίσια του Μέτρου 4.2 αλλά και τις συνεγκαταστάσεις στις περιοχές της Αθήνας, της Θεσσαλονίκης και άλλων μεγάλων αστικών κέντρων που εξαιρούνταν από το Μέτρο, οι πάροχοι μέσω ΑΠΤοΒ οι πάροχοι προσφέρουν υπηρεσίες μέσω ΑΠΤοΒ σε 888

σημεία παρουσίας σε σύνολο 2.627 σημείων παρουσίας του ΟΤΕ καλύπτοντας το 85,8% της συνολικής συνδρομητικής βάσης. Ο ΟΤΕ θεωρεί ότι η ανάπτυξη του ανταγωνισμού στην σχετική αγορά παρουσιάζει ευδιάκριτες γεωγραφικές διαφοροποιήσεις μεταξύ των περιοχών εκείνων όπου έχουν προχωρήσει οι πάροχοι σε συνεγκατάσταση παρέχοντας υπηρεσίες μέσω Αδεσμοποίησης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο και στις περιοχές όπου οι υπηρεσίες παρέχονται αποκλειστικά μέσω ΧΕΠ, ενώ επιπλέον γεωγραφικές διαφοροποιήσεις μπορούν να εντοπιστούν εάν λάβει κανείς υπόψη τον αριθμό των συνεγκατεστημένων παρόχων ανά Αστικό Κέντρο.

- Παρουσιάζεται ότι ο ΟΤΕ διαθέτει εθνική κάλυψη ενώ στην πραγματικότητα παρέχει ευρζωνικές υπηρεσίες μέσω δικτύου ADSL σε 1.723 σημεία παρουσίας επί συνόλου 2.627. Είναι σαφές ότι ο ΟΤΕ αντιμετωπίζει αντίστοιχα θέματα με αυτά που αναφέρει η ΕΕΤΤ ότι αντιμετωπίζουν οι εναλλακτικοί πάροχοι ότι δηλαδή, το κόστος ανά συνδρομητή αυξάνεται σημαντικά σε μικρού μεγέθους Αστικά Κέντρα με αποτέλεσμα οι επενδύσεις σε αυτά να είναι λιγότερο ελκυστικές. Το γεγονός αυτό έχει αναγνωριστεί από την Πολιτεία η οποία προχωρά στην υλοποίηση δράσεων για την ανάπτυξη ευρζωνικών υποδομών σε περιοχές που δεν αναμένεται να προσελκύσουν το ενδιαφέρον ιδιωτών επενδυτών όπως, για παράδειγμα, η Δράση «Ανάπτυξη υποδομών ευρζωνικής πρόσβασης σε αγροτικές και νησιωτικές περιοχές» η οποία υλοποιείται από την Ειδική Γραμματεία Ψηφιακού Σχεδιασμού κατόπιν σχετικής εκχώρησης από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων αλλά και το Μέτρο 4.2 το οποίο έχει ήδη ολοκληρωθεί.

Το κείμενο που ακολουθεί είναι εμπιστευτικού χαρακτήρα και παρακαλούμε για τη μη δημοσιοποίησή του:

ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ

Δεν αποτυπώνεται η δυναμική της αγοράς και οι πιέσεις που ασκούνται σε αυτήν από την κυρίαρχη πλέον τάση των καταναλωτών να προμηθεύονται συνδυαστικά πακέτα αντί μεμονωμένων υπηρεσιών. Η τάση αυτή, ωστόσο, αναγνωρίζεται σε έκθεση της ΕΕΤΤ¹¹ όπου αναφέρεται ότι «η ζήτηση για υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο έχει μειωθεί σημαντικά και το κύριο κίνητρο αγοράς ευρυζωνικών υπηρεσιών είναι η συνδρομή σε συνδυαστικά πακέτα, που μειώνουν τον συνολικό τηλεπικοινωνιακό λογαριασμό του νοικοκυριού». Η τάση αυτή επιβεβαιώνεται και από σχετική έρευνα αγοράς που πραγματοποιήθηκε από την OPINION τον Ιούνιο του 2009 για λογαριασμό του ΟΤΕ καθώς το 71% των ερωτηθέντων, σε απάντηση του ερωτήματος σχετικά με τα οφέλη από την χρήση συνδυαστικών πακέτων, απάντησε «καλύτερες τιμές / εκπτώσεις» ενώ επιπλέον όπως προκύπτει από το παρακάτω γράφημα η πλειονότητα των συνδρομητών των κύριων ανταγωνιστών του ΟΤΕ λαμβάνει συνδυαστικά πακέτα double-play:

Το κείμενο που ακολουθεί είναι εμπιστευτικού χαρακτήρα και παρακαλούμε για τη μη δημοσιοποίησή του:

---

¹¹ Πορεία της Ευρυζωνικότητας στην Ελλάδα, Γ Τρίμηνο 2010

ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ

Δεν αποτυπώνεται η επίδραση από την σύγκλιση των υπηρεσιών σταθερής και κινητής τηλεφωνίας η οποία είναι πλέον ορατή στην αγορά. Πιο συγκεκριμένα η Vodafone μέσω της στρατηγικής της συνεργασίας με την HOL παρέχει έκπτωση έως και 20 € με τον συνδυασμό κινητού Vodafone και σταθερής τηλεφωνίας ή σταθερής τηλεφωνίας και internet μέσω του δικτύου της HOL¹². Επιπλέον η WIND τοποθετείται πλέον στην αγορά ως ενοποιημένος πάροχος σταθερής και κινητής τηλεφωνίας προωθώντας ιδιαίτερα τα πακέτα WIND one που συνδυάζουν υπηρεσίες σταθερής, κινητής τηλεφωνίας και υπηρεσίες ευρυζωνικότητας¹³. Τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά των πακέτων WIND one εμφανίζονται στο Παράρτημα Ι.

- Η τεκμηρίωση της ΕΕΤΤ αναφορικά με την μελέτη υποκατάστασης της ζήτησης μεταξύ υπηρεσιών θα έπρεπε να συνοδεύεται από εμπειριστατωμένες έρευνες αγοράς σε καταναλωτές. Επισημαίνουμε ότι αντίστοιχες διαβουλεύσεις σε άλλες χώρες περιλαμβάνουν πρόσφατες έρευνες αγοράς που αποτυπώνουν την βούληση των καταναλωτών και οι πάροχοι δύνανται να τοποθετηθούν επ' αυτών δεδομένου ότι αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της ανάλυσης των αγορών.

Επιπλέον, αναφορικά με την ανάλυση για την παροχή ευρυζωνικών υπηρεσιών μέσω Δικτύων Πρόσβασης Νέας Γενιάς, όπως αναλυτικά θα αναλύσουμε στις απαντήσεις των επιμέρους ερωτήσεων, ο ΟΤΕ θεωρεί ότι:

Ερώτηση Ε1: Συμφωνείτε με τα αρχικά συμπεράσματα της ΕΕΤΤ αναφορικά με τον ορισμό της σχετικής αγοράς προϊόντος / υπηρεσίας;

Αναφορικά με τον ορισμό της σχετικής αγοράς θα θέλαμε να επισημάνουμε τα εξής:
Υποκατάσταση μεταξύ σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης και πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου κινητών επικοινωνιών

Η ΕΕΤΤ εστιάζει στην εξέταση της υποκαταστασιμότητας των υπηρεσιών σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης με τις υπηρεσίες κινητής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω υπολογιστή, καθώς τα κινητά τηλέφωνα δε δίνουν την δυνατότητα πρόσβασης σε γκάμα ευρυζωνικών εφαρμογών, αντίστοιχης ευρύτητας με τις υπηρεσίες στις οποίες έχουν πρόσβαση οι χρήστες σταθερού δικτύου ευρυζωνικής πρόσβασης στο

¹² <http://www.vodafone.gr/portal/client/cms/viewCmsPage.action?pageId=8361>

¹³ <http://www.wind.com.gr/Left-Menu/Ολα-μαζί/Για-τον-Ιδιώτη.aspx>

διαδίκτυο καταλήγοντας στο συμπέρασμα ότι «η πρόσβαση στο διαδίκτυο μέσω δικτύων κινητών επικοινωνιών δεν μπορεί να θεωρηθεί αποτελεσματικό υποκατάστατο από την πλευρά της ζήτησης με την ευρυζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο από σταθερά δίκτυα, αλλά ως συμπληρωματική υπηρεσία αυτής».

Η εταιρεία μας θεωρεί ότι η ανάλυση της ΕΕΤΤ δεν αναδεικνύει επαρκώς το γεγονός ότι υφίσταται ήδη ως ένα βαθμό υποκατάσταση μεταξύ των υπηρεσιών αυτών και όπως διαφαίνεται η τάση αυτή θα αυξηθεί στο ορατό μέλλον όπως άλλωστε υποδεικνύει μελέτη¹⁴ του Παρατηρητηρίου για την Κοινωνία της Πληροφορίας όπου αναφέρεται ότι «η κινητή ευρυζωνικότητα θα υποκαταστήσει την σταθερή, ξεκινώντας από χώρες που έχουν περάσει στο στάδιο της ωριμότητας» αλλά και άλλες σχετικές μελέτες¹⁵. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με εκτιμήσεις της Cisco, ο αριθμός των συνδρομητών ευρυζωνικών υπηρεσιών αποκλειστικά μέσω δικτύων κινητής τηλεφωνίας (mobile-only internet users) αναμένεται να ξεπεράσει στην Δυτική Ευρώπη τα 83 εκ το έτος 2015¹⁶. Επιπλέον, σύμφωνα με έρευνα καταναλωτών¹⁷ που πραγματοποιήθηκε στην Κύπρο τον Απρίλιο του 2011 με θέμα αν «η κινητή ευρυζωνική πρόσβαση αποτελεί υποκατάστατο της σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης» το 51 % των ερωτηθέντων απάντησε θετικά δικαιολογώντας μάλιστα την απάντηση του στην διαρκή διαθεσιμότητα του κινητού, την ευκολία στη χρήση των έξυπνων κινητών αλλά και το γεγονός ότι εξυπηρετούνται οι ίδιες ανάγκες. Μελέτες, επίσης, υποδεικνύουν ότι η αυξανόμενη διείσδυση της ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω δικτύων κινητής τηλεφωνίας αναμένεται να επιφέρει μείωση τόσο του αριθμού των συνδρομητών συνδυαστικών πακέτων (dual-play) των κυρίαρχων παρόχων σταθερής τηλεφωνίας όσο και των σχετικών εσόδων τους¹⁸. Επιπρόσθετα, θα πρέπει να αναφερθεί ότι, καθώς η πρόσβαση μέσω δικτύου κινητής τηλεφωνίας παρέχει την δυνατότητα πρόσβασης σε σταθερές και μάλιστα πολλαπλές θέσεις (σπίτι, γραφείο, εξοχική κατοικία κ.α.) και πρόσβασης εν κινήσει σε συγκρίσιμες τιμές, οι πάροχοι κινητής τηλεφωνίας διαθέτουν ισχυρό ανταγωνιστικό

¹⁴ 12^η Εξαμηνιαία Αναφορά για την Ευρυζωνικότητα, Απρίλιος 2011

¹⁵ The Acceleration of Fixed-Mobile Substitution in Western Europe: Facts and Figures (Analysis Mason Group, July 2007)

¹⁶ Cisco Visual Networking Index: Global Mobile Data Traffic Forecast Update, 2010–2015, February 2011

¹⁷ Παρουσίαση στο 6ο Διεθνές Συνέδριο της ΕΕΤΤ του Δρ Νεόφυτου Παπαδόπουλου Δ/ντη στο Γραφείο επιτρόπου Ρυθμίσεως ηλεκτρονικών επικοινωνιών και ταχυδρομείων της Κύπρου

¹⁸ Πηγή: Mobile broadband growth to re-accelerate (New Street Research, 25 Nov 2010)

πλεονέκτημα, ιδιαίτερα για ορισμένες κατηγορίες χρηστών internet. Συνεπώς η όποια διαφορά κόστους μεταξύ των πακέτων πρόσβασης μέσω δικτύων κινητών επικοινωνιών σε σχέση με τα δίκτυα σταθερών επικοινωνιών θα πρέπει να σταθμιστεί σε σχέση με τις επιπλέον δυνατότητες και την ωφέλεια που παρέχουν στους τελικούς χρήστες τα δίκτυα κινητής επικοινωνίας.

Με βάση τα παραπάνω, η εταιρεία μας θεωρεί ότι η πρόσβαση στο Διαδίκτυο μέσω κάρτας δεδομένων για τον υπολογιστή από πάροχο κινητών επικοινωνιών ασκεί ανταγωνιστικές πιέσεις και συνεπώς μπορεί να θεωρηθεί ως έναν βαθμό υποκατάστατη υπηρεσία της ευρυζωνικής πρόσβασης σε σταθερή θέση και για τον λόγο αυτό η ΕΕΤΤ θα πρέπει να παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις στην εν λόγω αγορά προκειμένου εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις να αναθεωρήσει τον ορισμό της σχετικής αγοράς συμπεριλαμβάνοντας τις υπηρεσίες πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύων κινητών επικοινωνιών.

Υποκατάσταση μεταξύ ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου χαλκού και ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου οπτικών ινών

Η ΕΕΤΤ εξετάζοντας την λειτουργική υποκατάσταση και ειδικότερα τις διαφορές στην τιμολόγηση των υφιστάμενων ευρυζωνικών υπηρεσιών και αυτών μέσω δικτύου οπτικών ινών αναφέρει ότι η διαφορά στο μηνιαίο πάγιο του πακέτου χαμηλής ταχύτητας (30Mbps) από το υψηλής ταχύτητας του πακέτου conn-x (24Mbps) είναι μόλις 5,4 € και καταλήγει στο συμπέρασμα ότι «Σε μία αύξηση του 5% έως 10% της τιμής της υπηρεσίας πρόσβασης ADSL2+ είναι πιθανό ένας κρίσιμος όγκος χρηστών να μεταστραφεί στις νέες υπηρεσίες, οπότε η αύξηση της τιμής θα αποδειχθεί ασύμφορη για τον πάροχο και επομένως μπορεί να θεωρηθεί ότι οι υπηρεσίες διαφορετικών ταχυτήτων ανήκουν στην ίδια αγορά».

Η προσέγγιση, ωστόσο, που ακολουθεί η ΕΕΤΤ είναι εσφαλμένη καθώς η διαφορά των 5,4 € προκύπτει από την σύγκριση των τιμών μεταξύ της τιμής του πακέτου Conn-x έως 24 Mbps αορίστου χρόνου και του νέου πακέτου Conn-x έως 30 Mbps δεκαοκτάμηνης δέσμευσης. Δεδομένου ότι η τιμή της υφιστάμενης προσφοράς στην ταχύτητα των 24 Mbps με δωδεκάμηνη δέσμευση είναι 12,10 € για τους έξι πρώτους μήνες και 18,90 € για τους επόμενους, η μεσοσταθμική διαφορά μεταξύ των δύο

πακέτων με δέσμευση (ταχύτητας έως 24 Mbps και έως 30 Mbps) διαμορφώνεται σε 8,81 €, διαφορά ιδιαίτερα σημαντική καθώς είναι της τάξεως του 57%. Εάν πάλι εξετάσουμε την διαφορά τιμής μεταξύ των πακέτων αορίστου χρόνου η διαφορά διαμορφώνεται σε 7,85 € ήτοι ποσοστό 41,5%.

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται οι διαφορές τιμής μεταξύ των πακέτων αορίστου χρόνου στις διάφορες ταχύτητες οι οποίες κυμαίνονται από 41,5% έως 129%. Οι αυξήσεις αυτές είναι προφανές ότι είναι ιδιαίτερα σημαντικές και συνεπώς δεν είναι δυνατό να τεκμηριωθεί το συμπέρασμα της ΕΕΤΤ από την εφαρμογή του SSNIP τεστ καθώς υπερβαίνουν κατά πολύ το όριο του 5% ή 10% που χρησιμοποιείται σε αυτό.

Conn-x (ADSL2+) Αορίστου χρόνου	Conn-x (VDSL2) Αορίστου χρόνου	Διαφορά τιμής	Αύξηση %
2Mbps	30Mbps	12,88 €	92,8%
2Mbps	50Mbps	17,76 €	129,4%
24Mbps	30Mbps	7,85 €	41,5%
24Mbps	50Mbps	12,73 €	67,3%

Επιπρόσθετα, επισημαίνουμε ότι οι καταναλωτές είναι ιδιαίτερα ευαίσθητοι στην τιμή διάθεσης των ευρυζωνικών υπηρεσιών όπως προκύπτει από το γεγονός ότι, σημαντικός αριθμός συνδρομητών μετακινείται προς τους εναλλακτικούς παρόχους λόγω των χαμηλότερων προσφορών τους αλλά και από το ότι, με βάση τα στοιχεία του ΟΤΕ στις 15/6/2011, το 64% των συνδρομητών ευρυζωνικής πρόσβασης του ΟΤΕ είχαν επιλέξει την χαμηλή ταχύτητα πρόσβασης γεγονός που σε μεγάλο βαθμό οφείλεται και στην σημαντική διαφορά τιμής.

Επίπεδο Χονδρικής - Υποκατάσταση από πλευράς προσφοράς

Στην σχετική ανάλυση η ΕΕΤΤ μελετά εάν η Αδεσμοποίητη Πρόσβαση στον Τοπικό Βρόχο δίνει στους Παρόχους τη δυνατότητα να προσφέρουν χονδρικές υπηρεσίες σε άλλους Παρόχους αναφέροντας ότι «ο πάροχος ΑΠΤΒ δύναται να μεταπηδήσει στην προσφορά ΧΕΠ δεδομένου ότι διαθέτει τις απαραίτητες υποδομές και στοιχεία δικτύου ενώ παράλληλα οι απαιτούμενες προσαρμογές δικτύου (πχ. στο δίκτυο

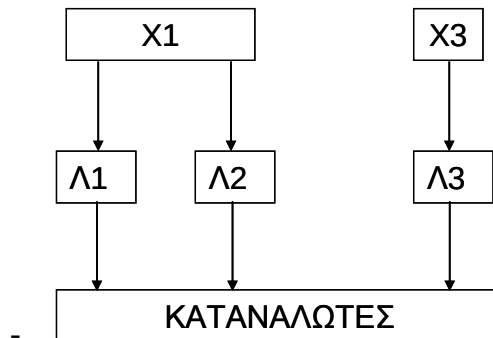
κορμού) είναι μεσοπρόθεσμα υλοποιήσιμες με όχι αποτρεπτικό κόστος. Εντούτοις το γεγονός ότι δύο υπηρεσίες δεν είναι υποκατάστατες από πλευράς ζήτησης και η υποκατάσταση από πλευράς προσφοράς ισχύει μόνο από την μία πλευρά ΕΕΤΤ καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι δύο υπηρεσίες δεν είναι υποκατάστατες. Το συμπέρασμα αυτό βρίσκεται σε πλήρη αντίθεση με:

- Το γεγονός ότι ο ΟΤΕ κατέχει στην αγορά των συνδέσεων ΧΕΠ μερίδιο αγοράς 63,36% καθώς, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΕΤΤ, τον Δεκέμβριο του 2010 υφίστανται 21.680 συνδέσεις ΧΕΠ από άλλους παρόχους έναντι 37.493 συνδέσεων ΧΕΠ του ΟΤΕ προς άλλους παρόχους (ΑΡΥΣ). Επιπλέον, με βάση τα στοιχεία του ΟΤΕ για τον Μάιο του 2011 οι συνδέσεις ΑΡΥΣ έχουν σημειώσει περαιτέρω μείωση κατά 9,32%.
- Με την υποχρέωση παροχής χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης που προβλέπεται στις περιοχές όπου ανέπτυξαν υποδομές ευρυζωνικής πρόσβασης χρηματοδοτούμενοι στο πλαίσιο του Μέτρου 4.2 της Κοινωνίας της Πληροφορίας Α.Ε. Σύμφωνα με την προκήρυξη του έργου οι τελικοί αποδέκτες (HOL, Forthnet, Tellas & Cyta) πέραν της παροχής λιανικών υπηρεσιών ευρυζωνικής πρόσβασης ανέλαβαν την υποχρέωση παροχής πρόσβασης σε επίπεδο χονδρικής επί τη βάση των αρχών του Ανοικτού Δικτύου και της Μη Διάκρισης (Open Access, Non Discrimination) και ακολουθώντας τιμολογιακή προσέγγιση Retail minus.

Με βάση τα παραπάνω ο ΟΤΕ θεωρεί ότι η ΕΕΤΤ πρέπει να αναθεωρήσει το συμπέρασμα της αποτυπώνοντας ορθότερα την πραγματικότητα, σύμφωνα με την οποία, οι πάροχοι μέσω Αδεσμοποίησης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο όχι μόνο μπορούν αλλά και προσφέρουν στην πράξη χονδρικές υπηρεσίες σε άλλους Παρόχους.

Επιπλέον, σχετικά με τους έμμεσους τιμολογιακούς περιορισμούς, η εταιρεία μας θεωρεί ότι ο ορισμός της σχετικής αγοράς θα πρέπει να τροποποιηθεί ώστε να περιλαμβάνει τις αυτοπαρεχόμενες ευρυζωνικές συνδέσεις μέσω Αδεσμοποίησης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο ώστε κατά τον τρόπο αυτό να αποτυπώνεται στο σύνολο της η δυναμική της αγοράς και οι πιέσεις που ασκούνται στην αγορά από την

παροχή ευρυζωνικών υπηρεσιών μέσω της Αδεσμοποίησης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο. Πιο συγκεκριμένα κατά τον ορισμό της σχετικής αγοράς χονδρικής είναι απαραίτητα να καθοριστούν οι σχετικές αγορές σε επίπεδο λιανικής και χονδρικής απουσία ρύθμισης και να ληφθούν υπόψη στην αγορά χονδρικής οι έμμεσες πιέσεις από την αγορά λιανικής. Η επίδραση των έμμεσων πιέσεων περιγράφεται σχηματικά ως εξής:

Στο σχήμα αυτό και οι δύο πάροχοι υπηρεσιών είναι καθετοποιημένοι, αλλά ο πάροχος X1 (ΟΤΕ) παρέχει υπηρεσίες χονδρικής τόσο στην λιανική του (Λ1), όσο και σε ένα τρίτο πάροχο Λ2. Ο Λ2 δραστηριοποιείται μόνο στην αγορά λιανικής παρέχοντας υπηρεσίες σε τελικού χρήστες. Ο πάροχος X3 δραστηριοποιείται μέσω Αδεσμοποίησης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο και παρέχει υπηρεσίες μόνο στην λιανική του Λ3. Ο πάροχος X1 έχει την δυνατότητα να αυξήσει τις χονδρικές τιμές που χρεώνει τον πάροχο Λ2. Στην περίπτωση αυτή ο X1 περιορίζεται με δύο τρόπους τόσο άμεσα από τις λιανικές υπηρεσίες Λ3 του καθετοποιημένου παρόχου X3 όσο και έμμεσα εκ του γεγονότος ότι ο υποθετικός μονοπωλητής X1 καθώς θα ανεβάζει τις τιμές χονδρικής θα οδηγήσει τον Λ2 να αυξήσει τις τιμές λιανικής, ενώ παράλληλα και η λιανική του X1, Λ1 είναι υποχρεωμένη να αυξήσει τις τιμές λιανικής ώστε να αποφύγει την συμπίεση περιθωρίου (margin squeeze). Καθώς και ο Λ1 και ο Λ2 αυξάνουν τις τιμές λιανικής οι τελικοί καταναλωτές θα μεταφερθούν στις λιανικές υπηρεσίες του X3, Λ3. Στην περίπτωση αυτή ο X1 έχει απώλεια εσόδων τόσο στην λιανική του όσο και στην χονδρική του. Συμπερασματικά οι έμμεσες πιέσεις που τίθενται από τον καθετοποιημένο πάροχο ευρυζωνικών υπηρεσιών μέσω Αδεσμοποίησης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο μπορούν να εμποδίσουν ένα υποθετικό μονοπωλιακό πάροχο ΧΕΠ να αυξήσει τις τιμές του πάνω από το ανταγωνιστικό επίπεδο.

Εφαρμόζοντας λοιπόν με ορθό τρόπο το SSNIP τεστ θα έπρεπε να μελετηθεί η επίδραση μια αύξησης τιμής κατά 10% από τον ΟΤΕ της υπηρεσίας ΧΕΠ. Με βάση την παραπάνω ανάλυση προκύπτει μετά βεβαιότητας ότι η αύξηση αυτή θα μεταφερόταν στους τελικούς χρήστες τόσο των παρόχων εκείνων που αγοράζουν ΧΕΠ και επιβαρύνονται την αύξηση, όσο και των τελικών συνδρομητών του ΟΤΕ, καθώς ο ΟΤΕ ως πάροχος χονδρικών υπηρεσιών θα έπρεπε με βάση το δίκαιο του ανταγωνισμού να αυξήσει αντίστοιχα τις τιμές λιανικής του, άλλως θα αντιμετώπιζε προβλήματα συμπίεσης περιθωρίου. Καθώς το κόστος ΧΕΠ αποτελεί για τους εμπλεκόμενους παρόχους ένα ποσοστό του συνολικού κόστους της υπηρεσίας που πωλούν στη λιανική αγορά είναι προφανές ότι μεγάλο τμήμα της αύξησης αυτής θα μετακυλησθεί στους τελικούς χρήστες. Είναι επίσης αναμενόμενο ότι αρκετοί τελικοί χρήστες θα μεταφερθούν σε παρόχους που δεν θα τους επιβαρύνουν με αυτή την αύξηση δηλαδή στους παρόχους που χρησιμοποιούν Αδεσμοποίητη Πρόσβαση στον Τοπικό Βρόχο. Η ζήτηση ΧΕΠ από παρόχους θα μειωθεί αντίστοιχα και έτσι λοιπόν η αρχική αύξηση κατά 10% προς τους παρόχους που προμηθεύονται ΧΕΠ θα οδηγήσει σε μείωση εσόδων του ΟΤΕ τόσο από την υπηρεσία ΧΕΠ όσο και από τις λιανικές του υπηρεσίες. Κατά συνέπεια υπάρχει έμμεση πίεση από την πλευρά της ζήτησης στην υπηρεσία ΧΕΠ που προέρχεται από αυτοπαρεχόμενες ευρυζωνικές συνδέσεις μέσω Αδεσμοποίητης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο. Στον ορισμό της αγοράς θα έπρεπε λοιπόν να περιληφθούν οι ιδιοπαροχές αυτές οπότε στην περίπτωση αυτή τα μερίδια αγοράς του ΟΤΕ θα ήταν πολύ χαμηλότερα και πιο συγκεκριμένα 48,9% τον Δεκέμβριο του 2010, όπως έχει ήδη αποτυπώσει η ΕΕΤΤ σε σχετική έρευνα της.

Η ΕΕΤΤ, στην ανάλυση της, προκειμένου να τεκμηριώσει την επιλογή της να μην συμπεριλάβει τις αυτοπαρεχόμενες ευρυζωνικές συνδέσεις μέσω Αδεσμοποίητης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο αναφέρει ότι «η διαθέσιμη χωρητικότητα για την παροχή των υπηρεσιών χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης των παρόχων δε βασίζεται αποκλειστικά σε δικές τους υποδομές, αλλά εξαρτάται από τη διαθεσιμότητα των χονδρικών υπηρεσιών του ΟΤΕ. Σημειώνεται δε ότι μέσω των ίδιων υπηρεσιών αδεσμοποίητης πρόσβασης οι εναλλακτικοί πάροχοι καλύπτουν και τις ανάγκες εξυπηρέτησης του δικού τους λιανικού άκρου, γεγονός που περιορίζει περαιτέρω τη διαθέσιμη χωρητικότητα για την παροχή χονδρικών υπηρεσιών προς τρίτους». Η αναφορά αυτή της ΕΕΤΤ προκαλεί εντύπωση καθώς αναφέρει ως

περιορισμό στην παροχή υπηρεσιών ΧΕΠ από τους εναλλακτικούς παρόχους την εξάρτηση τους από την υπηρεσία Αδεσμοποίησης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο. Ωστόσο, με βάση τα στοιχεία που αφορούν την παροχή υπηρεσιών Αδεσμοποίησης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο δεν παρατηρείται κανένας τέτοιος περιορισμός. Πιο συγκεκριμένα, με δεδομένη την διαρκώς φθίνουσα πορεία της αγοράς υπηρεσιών ΧΕΠ και το εξαιρετικά μικρό μέγεθος της καθώς τον Δεκέμβριο του 2010 υφίσταντο 59.173 συνδέσεις ΧΕΠ (εκ των οποίων 21.680 συνδέσεις ΧΕΠ από άλλους παρόχους) σε σχέση με 1.379.743 γραμμές Αδεσμοποίησης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο καθίσταται σαφές ότι επί της ουσίας δεν υπάρχουν περιορισμοί στην διαθέσιμη χωρητικότητα που να μην επιτρέπουν την κάλυψη των αναγκών των παρόχων ΧΕΠ. Επιπλέον, παρά το γεγονός ότι όπως αναφέρεται δεν υπάρχει επί του παρόντος εναλλακτικός πάροχος με πλήρη γεωγραφική κάλυψη, οι πάροχοι καλύπτουν συνολικά το 85,8% της συνολικής συνδρομητικής βάσης ενώ επιπλέον στο πλαίσιο του Μέτρου 4.2 έχουν ενισχυθεί συγκεκριμένοι πάροχοι για την ανάπτυξη ευρυζωνικών υποδομών με παράλληλη υποχρέωση παροχής υπηρεσιών χονδρικής. Η γεωγραφική αυτή διάσταση της αγοράς, την οποία θα αναπτύξουμε εκτενέστερα στην απάντησή μας στην επόμενη ερώτηση, οφείλει να ληφθεί υπόψη από την ΕΕΤΤ.

Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με την Ε.Ε, η ανάλυση της σχετικής αγοράς ΧΕΠ (αγορά 5) θα πρέπει να πραγματοποιείται παράλληλα με την ανάλυση της αγοράς Χονδρικής (Φυσικής) Πρόσβασης σε Υποδομή Δικτύου σε Σταθερή Θέση (αγορά 4), καθώς όπως αναφέρεται στην Σύσταση¹⁹ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις σχετικές αγορές «η αγορά αυτή βρίσκεται στα κατάντη της φυσικής πρόσβασης που καλύπτεται από την ανωτέρω αγορά 4, με την έννοια ότι η ευρυζωνική πρόσβαση χονδρικής μπορεί να δομηθεί με χρησιμοποίηση της φυσικής πρόσβασης σε συνδυασμό με άλλα στοιχεία». Αυτό ουσιαστικά σημαίνει ότι εφόσον υφίσταται αποτελεσματική ρύθμιση στην αγορά 4 υπάρχει, εκ τεκμηρίου, επαρκής ανταγωνισμός στην λιανική αγορά ευρυζωνικών υπηρεσιών γεγονός που θα πρέπει να ληφθεί υπόψη στην ανάλυση της αγοράς 5. Η εξέταση αυτή θα πρέπει να γίνεται με

---

¹⁹ Σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 17ης Δεκεμβρίου 2007 αναφορικά με σχετικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών οι οποίες επιδέχονται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση σύμφωνα με την Οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

βάση την προσέγγιση (modified Greenfield approach) ότι στην υπό εξέταση αγορά δεν υφίσταται ρύθμιση λαμβάνοντας ωστόσο υπόψη την ρύθμιση που πιθανώς υφίσταται στην ανάντη αγορά ή σε αγορές στενά σχετιζόμενες. Με βάση αυτήν την προσέγγιση η υποχρέωση παροχής υπηρεσιών χονδρικής πρόσβασης θεωρείται ότι δύναται να μειώσει ή ακόμα και να εξαλείψει τυχόν δομικούς φραγμούς εισόδου (π.χ. έλεγχος σε υποδομές που δεν είναι εύκολο να αναπαραχθούν, κάθετη ολοκλήρωση κ.α.). Η Ofcom²⁰, σχετικά αναφέρει ότι, κατά την ανάλυση της αγοράς θα πρέπει να ληφθεί υπόψη εάν υπάρχουν ανταγωνιστές που, ακόμα και εάν δεν παρέχουν χονδρικές υπηρεσίες, έχουν όλα τα απαραίτητα στοιχεία (assets) που απαιτούνται για την παραγωγή του σχετικού προϊόντος/υπηρεσίας. Λαμβάνοντας υπόψη ότι, το μερίδιο αγοράς στην λιανική ευρυζωνική πρόσβαση των τριών μεγαλύτερων εναλλακτικών παρόχων (Forthnet, HOL και Wind) υπερβαίνει σήμερα το 40% είναι προφανές ότι διαθέτουν όλα τα αναγκαία στοιχεία (assets) ενώ επιπλέον, όπως προκύπτει και από τα στοιχεία που παραθέτουμε στην απάντηση μας στην ερώτηση E2, δεν έχουν κανένα περιορισμό στην διαθεσιμότητα χονδρικών υπηρεσιών Αδεσμοποίητης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο. Η διαπίστωση αυτή αντικρούει το τελευταίο επιχείρημα της ΕΕΤΤ ότι «η αποτελεσματική παροχή χονδρικών υπηρεσιών απαιτεί και άλλες ενέργειες, όπως τον πιθανό επανασχεδιασμό του δικτύου κορμού ώστε να καταστεί δυνατή η προσφορά υπηρεσιών backhaul και την ανάπτυξη εργαλείων απαραίτητων για την εμπορική διάθεση της υπηρεσίας, οι οποίες καθιστούν την αποτελεσματική είσοδο στην αγορά αμφίβολη» καθώς προκύπτει ότι οι πάροχοι είναι σε θέση να παρέχουν και παρέχουν ήδη αποτελεσματικά υπηρεσίες ΧΕΠ.

Ερώτηση E2: Συμφωνείτε ότι η σχετική γεωγραφική αγορά για υπηρεσίες χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης είναι η Ελληνική Επικράτεια;

Σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Γραμμές για την ανάλυση της αγοράς στις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (§56), αλλά και άλλα σχετικά κείμενα, η σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει μία περιοχή όπου οι επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στην προσφορά και στη ζήτηση των σχετικών προϊόντων και υπηρεσιών και όπου οι συνθήκες του ανταγωνισμού είναι παρόμοιες ή επαρκώς

²⁰Review of the wholesale broadband access markets 2010

ομοιογενείς και που μπορεί να διακριθεί από γειτονικές περιοχές όπου οι συνθήκες ανταγωνισμού είναι ουσιαστικά διαφορετικές. Επομένως, με βάση τα παραπάνω, οι ΕΡΑ οφείλουν να εντάξουν σε ξεχωριστές τοπικές γεωγραφικές αγορές τις περιοχές εκείνες που παρουσιάζουν ετερογενείς συνθήκες ανταγωνισμού σε σχέση με αυτές που παρατηρούνται σε γειτονικές περιοχές. Η δε ανάλυση των κριτηρίων για την ομοιογένεια των συνθηκών ανταγωνισμού θα πρέπει να είναι προσανατολισμένη στο μέλλον (forward-looking), λαμβάνοντας υπόψη και εξελίξεις που αναμένεται να λάβουν χώρα μέχρι την επόμενη ανάλυση αγοράς.

Ειδικότερα όπως αναφέρει και το κείμενο της Διαβούλευσης της ΕΕΤΤ με βάση τις Κοινές Θέσεις του ERG²¹ οι ΕΡΑ θα πρέπει να εξετάσουν εάν οι συνθήκες ανταγωνισμού δικαιολογούν τον ορισμό μιας αγοράς σε εθνικό επίπεδο, λαμβάνοντας υπόψη μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα κριτήρια:

- Φραγμούς εισόδου
- Αριθμός προμηθευτών
- Κατανομή μεριδίων αγοράς
- Τιμολόγηση και διαφορές επί των τιμών

Η ΕΕΤΤ αναφέρει ότι ο ΟΤΕ αποτελεί ουσιαστικά το μοναδικό προμηθευτή της συγκεκριμένης υπηρεσίας και το ποσοστό του αγγίζει το 100%. Το συμπέρασμα αυτό της ΕΕΤΤ έρχεται καταρχήν σε αντίθεση με τα στοιχεία που αποτυπώνονται στον πίνακα 1, σελ. 19 του κειμένου της Διαβούλευσης, στον οποίο καταγράφεται ότι κατά το β' εξάμηνο του 2010 ο αριθμός γραμμών ΧΕΠ από άλλους παρόχους φθάνει τις 21.680 με τον αριθμό των γραμμών ΧΕΠ που παρέχονται από τον ΟΤΕ να ανέρχεται σε 37.493 ήτοι οι συνδέσεις ΧΕΠ από άλλους παρόχους αποτελούν το 36,63% του συνολικού αριθμού συνδέσεων ΧΕΠ. Κυρίως όμως, το παραπάνω συμπέρασμα της ΕΕΤΤ δεν είναι ορθά τεκμηριωμένο, δεδομένου ότι στα πλαίσια της ανάλυσης για τον ορισμό του γεωγραφικού εύρους της σχετικής αγοράς θα πρέπει να συνυπολογιστούν και οι αυτοπαρεχόμενες ευρυζωνικές συνδέσεις μέσω ΑΠΤοΒ. Εάν οι συνδέσεις αυτές δεν ληφθούν υπόψη στον ορισμό ή/και ανάλυση της αγοράς, δεν αποτυπώνονται σε καμία περίπτωση οι πραγματικές συνθήκες ανταγωνισμού ούτε και

²¹ ERG 08 (20) ERG Common Position on Geographic Aspects of Market Analysis (definition and remedies)

το σύνολο της αγοράς, καθώς σύμφωνα με έκθεση της²² ΕΕΤΤ οι αυτοπαρεχόμενες ευρυζωνικές συνδέσεις μέσω ΑΠΤοΒ αποτελούσαν το 49% των ευρυζωνικών συνδέσεων αποσπώντας για πρώτη φορά το μεγαλύτερο μερίδιο στην αγορά.

Με τον συνυπολογισμό στην ανάλυση της αγοράς των αυτοπαρεχόμενων ευρυζωνικών συνδέσεων μέσω ΑΠΤοΒ, γίνεται εμφανές ότι η ανάπτυξη του ανταγωνισμού στην σχετική αγορά παρουσιάζει ευδιάκριτες γεωγραφικές διαφοροποιήσεις μεταξύ των περιοχών εκείνων όπου έχουν προχωρήσει οι πάροχοι σε συνεγκατάσταση και παρέχουν υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης και στις περιοχές όπου οι ευρυζωνικές υπηρεσίες παρέχονται αποκλειστικά μέσω του δικτύου του ΟΤΕ ενώ επιπλέον γεωγραφικές διαφοροποιήσεις μπορούν να εντοπιστούν εάν λάβει κανείς υπόψη τον αριθμό των συνεγκατεστημένων παρόχων ανά Αστικό Κέντρο.

Στον παρακάτω πίνακα φαίνεται ο αριθμός των Αστικών Κέντρων με κάποια μορφή συνεγκατάστασης (φυσικής ή απομακρυσμένης) σε σχέση με τον αριθμό συνεγκατεστημένων παρόχων σε αυτά:

Αριθμός συνεγκαταστάσεων ανά σημείο παρουσίας	Αριθμός σημείων παρουσίας με συνεγκατάσταση
0	1738
1	681
2	38
3	35
4	44
5	24
6	15
7	14
8	17
9	17
10	3
11	1

Πίνακας 1. Πλήθος σημείων παρουσίας σε σχέση με τον αριθμό συνεγκαταστάσεων (στοιχεία Μαΐου 2011)

²²

Πορεία της Ευρυζωνικότητας στην Ελλάδα, Δ Τρίμηνο 2010

Όπως προκύπτει οι πάροχοι προσφέρουν υπηρεσίες μέσω ΑΠΤοΒ σε 889 σημεία παρουσίας σε σύνολο 2.627 σημείων παρουσίας του ΟΤΕ καλύπτοντας το 85,8% της συνολικής συνδρομητικής βάσης. Σημειώνεται ότι, ο ΟΤΕ διαθέτει ευρυζωνική κάλυψη σε 1.723 σημεία παρουσίας.

Με βάση τα στοιχεία του ΟΤΕ για το τέλος Μαΐου του 2011 είναι εμφανής η προαναφερθείσα γεωγραφική διαφοροποίηση των μεριδίων αγοράς του ΟΤΕ στην λιανική αγορά ευρυζωνικής πρόσβασης. Πιο συγκεκριμένα, στον ακόλουθο πίνακα φαίνονται τα μερίδια του ΟΤΕ στο τέλος Μαΐου του 2011 ανάλογα με τον αριθμό των συνεγκατεστημένων παρόχων ανά Αστικό Κέντρο.

Το κείμενο που ακολουθεί είναι εμπιστευτικού χαρακτήρα και παρακαλούμε για τη μη δημοσιοποίησή του:

ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ

Ένα επίσης ιδιαίτερα σημαντικό σημείο το οποίο η ΕΕΤΤ παραλείπει να αποτυπώσει στην ανάλυση της και το οποίο επηρεάζει σημαντικά τον ορισμό και την ανάλυση της σχετικής αγοράς και ιδιαίτερα την γεωγραφική διάσταση της είναι το μέτρο 4.2 της Κοινωνίας της Πληροφορίας Α.Ε «Χρηματοδότησης επιχειρήσεων για την ανάπτυξη ευρυζωνικής πρόσβασης στις περιφέρειες της Ελλάδας». Το έργο αυτό περιλάμβανε τον διαχωρισμό της χώρας σε γεωγραφικές ζώνες ισοδύναμου περίπου πληθυσμού και την επιδότηση κατά 50% επιχειρηματικών σχεδίων προϋπολογισμού 160 εκ. € για την παροχή ευρυζωνικής πρόσβασης και είχε ως τελικούς αποδέκτες τους παρόχους HOL, Tellas, CYTA και Forthnet. Στον παρακάτω πίνακα φαίνεται η πληθυσμιακή κάλυψη ανά ζώνη και ανά τελικό αποδέκτη του μέτρου:

ΥΠΟΕΡΓΟ/ ΖΩΝΗ	Τ.Α	Νομοί	Δημ. Διαμ.	Σύνολο Μόνιμων κατοίκων ²³
1	HoL	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ, ΒΟΙΩΤΙΑΣ, ΕΥΒΟΙΑΣ, ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ, ΦΩΚΙΔΟΣ, ΚΥΚΛΑΔΩΝ	718	807.483
2	HoL	ΑΡΤΗΣ, ΠΡΕΒΕΖΗΣ, ΑΙΤΩΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ, ΑΧΑΪΑΣ, ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ, ΛΕΥΚΑΔΑΣ, ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ, ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	970	841.972
3	Tellas	ΖΑΚΥΝΘΟΥ, ΗΛΕΙΑΣ, ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ, ΑΡΚΑΔΙΑΣ, ΠΕΙΡΑΙΩΣ ²⁴ , ΛΑΚΩΝΙΑΣ, ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ, ΡΕΘΥΜΝΗΣ, ΧΑΝΙΩΝ	1365	861.652
4	HoL	ΠΙΕΡΙΑΣ, ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ, ΛΑΡΙΣΗΣ, ΤΡΙΚΑΛΩΝ, ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ, ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ, ΚΕΡΚΥΡΑΣ	1051	928.877
5	CYTA	ΓΡΕΒΕΝΩΝ, ΠΕΛΛΗΣ, ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ, ΚΟΖΑΝΗΣ, ΠΕΙΡΑΙΩΣ ²⁵ , ΦΛΩΡΙΝΗΣ, ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ, ΛΑΣΙΘΙΟΥ, ΗΜΑΘΙΑΣ	836	946.419
6	Forthnet	ΔΡΑΜΑΣ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ, ΚΙΑΚΙΣ, ΣΕΡΡΩΝ	489	700.923
7	Forthnet	ΕΒΡΟΥ, ΚΑΒΑΛΑΣ, ΞΑΝΘΗΣ, ΡΟΔΟΠΗΣ, ΛΕΣΒΟΥ, ΣΑΜΟΥ, ΧΙΟΥ, ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ	581	835.662

Πίνακας 2. Τελικοί αποδέκτες του έργου Μέτρο 4.2 της Κοινωνίας της Πληροφορίας Α.Ε ανά ζώνη

²³ Τα παραπάνω στοιχεία αφορούν το μόνιμο πληθυσμό κάθε ζώνης όπως αυτά παρέχονται από την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία με βάση την απογραφή του 2001.

²⁴ Δήμοι: Σπετσών – Μεθάνων – Κυθήρων – Αντικυθήρων – Τροιζήνας – Ύδρας

²⁵ Δήμοι: Σαλαμίνας – Αμπελακίων – Πόρου – Αίγινας – Αγκιστρίου

Στα πλαίσια του συγκεκριμένου έργου, το οποίο ολοκληρώθηκε εντός του 2009, υλοποιήθηκαν 693 συνεγκαταστάσεις που καλύπτουν το 16,6% της συνολικής συνδρομητικής βάσης.

Το συγκεκριμένο μέτρο πέραν από την επιδότηση για την ανάπτυξη υποδομών περιλάμβανε και δράσεις ύψους 50 εκ. € για την ενίσχυση της ζήτησης με επιδότηση τελικών χρηστών ως ακολούθως:

Δικαιούχοι		Ποσοστό επιδότησης
Ιδιώτες	Εντός Περιοχών ΚτΠ	50%
Ιδιώτες - Ειδικές κατηγορίες	Οικογένειες Πολυτέκνων	75%
	Ηλικιωμένοι άνω 65	
	Άνεργοι	
	Μονογονεϊκές Οικογένειες	
	Οικονομικοί Μετανάστες	
	Άτομα με αναπηρίες (ΑΜΕΑ)	
Επιχειρήσεις	Εντός Περιοχών ΚτΠ	50%

Είναι προφανές ότι παρότι το Μέτρο 4.2 αφορούσε την χρηματοδότηση για την ανάπτυξη υποδομών για την παροχή ευρυζωνικών υπηρεσιών οι υποδομές που αναπτύχθηκαν χρησιμοποιούνται και για την παροχή φωνητικών υπηρεσιών που εμμέσως επιδοτούνται. Πράγματι όπως προκύπτει από τους δημοσιευμένους καταλόγους των αποδεκτών του Μέρους 4.2 οι πάροχοι παρέχουν επιδοτούμενα συνδυαστικά πακέτα (double-play) σε τιμές χαμηλότερες αυτών που παρέχονται σε περιοχές εκτός κάλυψης του Μέρους. Πιο συγκεκριμένα η Forthnet παρέχει το πακέτο Επιδοτούμενο Forthnet 2play²⁶ που περιλαμβάνει απεριόριστες εθνικές κλήσεις στην τιμή των 30,90 € / μήνα έναντι κανονικής τιμής 34,90 € / μήνα. Επιπλέον η HOL παρέχει την υπηρεσία hol double-play lite ΚτΠ²⁷ το οποίο περιλαμβάνει 200 λεπτά αστικών και υπεραστικών κλήσεων στην τιμή των 19,10 € / μήνα.

Το κείμενο που ακολουθεί είναι εμπιστευτικού χαρακτήρα και παρακαλούμε για τη μη δημοσιοποίησή του:

²⁶ <http://www.forthnet.gr/templates/corporateProductsDetails2.aspx?c=10012139>

²⁷ <http://www.hol.gr/default.asp?PID=23&ct=39&itmID=109&la=1>

ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ

Σημειώνεται ότι οι δικαιούχοι του Μέτρου 4.2 πέραν της υποχρέωσης παροχής λιανικών υπηρεσιών ευρυζωνικής πρόσβασης ανέλαβαν την υποχρέωση παροχής πρόσβασης σε επίπεδο χονδρικής στις υποδομές που θα αναπτύξουν με χρήση των ενισχύσεων επί τη βάση των αρχών του Ανοικτού Δικτύου και της Μη Διάκρισης (Open Access, Non Discrimination). Πιο συγκεκριμένα, η υποχρέωση παροχής υπηρεσιών χονδρικής περιλαμβάνει την παροχή ευρυζωνικής πρόσβασης από τις εγκαταστάσεις του τελικού χρήστη / πελάτη μέχρι το ενιαίο κεντρικό σημείο συγκέντρωσης της κίνησης εντός της ζώνης αναφοράς (main PoP). Η τιμολόγηση των υπηρεσιών χονδρικής θα γίνεται με βάση τις υπηρεσίες λιανικής του παρόχου ακολουθώντας την προσέγγιση Retail minus ενώ θα περιλαμβάνει και κάποιο κόστος για την διαχείριση των σχέσεων με τον πάροχο. Ειδικότερα, ο κάθε πάροχος υποχρεούται να παρέχει υπηρεσίες χονδρικής σε τρίτους σε τιμές κατά τουλάχιστον 28% χαμηλότερες από τις αντίστοιχες τιμές λιανικής, να ενημερώνει τους τρίτους σχετικά με τις υπηρεσίες και τους όρους και προϋποθέσεις παροχής τους και να ανακοινώνει την τιμολόγησή τους στην ιστοσελίδα του. Αναφέρουμε επίσης ότι ήδη από τις 23/06/2008, ο ΟΤΕ με επιστολή του στην HOL, εκδήλωσε το ενδιαφέρον του για τις υπηρεσίες που αυτή διαθέτει στην Κεντρική Ελλάδα και την κάλεσε να συμμορφωθεί με τις υποχρεώσεις της για την παροχή των προβλεπόμενων από την προκήρυξη πληροφοριών αναφορικά με τη διάθεση υπηρεσιών χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης. Ωστόσο η HOL, μετά και από μεταγενέστερη σχετική επιστολή μας προς την Κοινωνία της Πληροφορίας Α.Ε, προέβη απλά στην ανάρτηση των τιμών χονδρικής διάθεσης στην ιστοσελίδα της ενώ όπως έχουμε ήδη αναφέρει στην από 31/10/2008 επιστολή μας προς την Κοινωνία της Πληροφορίας Α.Ε και την ΕΕΤΤ, η λιανική τιμή που ανακοίνωσε η HOL επί της οποίας ορίζεται η χονδρική με έκπτωση 28%, όλως αυθαίρετα οριζόταν στα 18,63 € αντί των 9,99 € που ήταν η τιμή που πράγματι διέθετε η HOL το πακέτο ευρυζωνικών υπηρεσιών της στις συγκεκριμένες γεωγραφικές ζώνες. Θα πρέπει επίσης να αναφερθεί ότι, μετά από πρόσφατη έρευνα μας στην ιστοσελίδα της HOL, κάθε σχετική αναφορά στις συγκεκριμένες υπηρεσίες Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης έχει αφαιρεθεί ενώ δεν υπάρχει επίσης οποιαδήποτε αναφορά στις ιστοσελίδες των άλλων δικαιούχων του Μέτρου 4.2 εν αντιθέσει με τις συμβατικές τους υποχρεώσεις.

Με βάση τα παραπάνω, ο ΟΤΕ θεωρεί ότι η ΕΕΤΤ όφειλε να προχωρήσει σε εις βάθος ανάλυση των συνθηκών ανταγωνισμού σε τοπικό επίπεδο λαμβάνοντας υπόψη ότι οι εναλλακτικοί πάροχοι, αλλά όχι ο ΟΤΕ, επωφελήθηκαν μέσω της παροχής κρατικών ενισχύσεων τόσο για την ανάπτυξη υποδομών όσο και για την επιδότηση τελικών χρηστών με στόχο την ενίσχυση του ανταγωνισμού. Η χρηματοδότηση των επενδύσεων των παρόχων αλλά και η δυνατότητα τους να παρέχουν διαφοροποιημένες τιμές μέσω μηχανισμών επιδότησης, τις οποίες ο ΟΤΕ δεν είναι σε θέση να ακολουθήσει, τους παρέχει σαφές ανταγωνιστικό πλεονέκτημα έναντι αυτού, όπως άλλωστε αναγνωρίζεται και σε σχετική απόφαση της Ε.Ε²⁸ όπου αναφέρεται ότι **«η Επιτροπή θεωρεί ότι το κοινοποιηθέν μέτρο προσπορίζει οικονομικό πλεονέκτημα στους επιλεγέντες παρόχους δικτύου»** αλλά και ότι «ο συνολικός αντίκτυπος για τον ανταγωνισμό κρίνεται θετικός». Όπως τεκμηριώνεται από την Οικονομική Θεωρία αλλά και το Δίκαιο του Ανταγωνισμού η παροχή κρατικών ενισχύσεων επιδρά στις συνθήκες εισόδου στην αγορά αλλά και στην κάθετη διαφοροποίηση ενώ επιπλέον μειώνει άμεσα το οριακό κόστος του δικαούχου της ενίσχυσης²⁹. Η ΕΕΤΤ, ωστόσο, δεν έλαβε υπόψη της τις συγκεκριμένες πτυχές της επίδρασης της κρατικής ενίσχυσης στην λειτουργία του ανταγωνισμού σε τοπικό επίπεδο παραβιάζοντας την υποχρέωση της για συνολική και ενδελεχή ανάλυση των χαρακτηριστικών της αγοράς.

Τέλος σχετικά με το τελευταίο κριτήριο «Τιμολόγηση και τις διαφορές επί των τιμών» το οποίο θα πρέπει να συνεκτιμηθεί για τον καθορισμό γεωγραφικών αγορών, διευκρινίζεται καταρχήν ότι, όπως επανειλημμένα τονίζεται στο κείμενο της Κοινής Θέσης των Ευρωπαίων Ρυθμιστών, η ομοιόμορφη τιμή σε όλη την επικράτεια αποτελεί ένδειξη για την ύπαρξη μιας εθνικής αγοράς μόνο όταν αυτή δεν επιβάλλεται από κανονιστικές ρυθμίσεις αλλά είναι μέρος της εμπορικής στρατηγικής μιας εταιρίας, κάτι που δεν συμβαίνει στην περίπτωση του ΟΤΕ.

Σημαντικό, επίσης, σημείο είναι ότι οι πάροχοι διαφοροποιούν τις υπηρεσίες που παρέχουν στους συνδρομητές ανά περιοχή ανάλογα με το εάν έχουν ή δεν έχουν

²⁸ E(2006)2948 Κρατική ενίσχυση αριθ. Ν 201/2006 – Ελλάδα Ανάπτυξη ευρυζωνικής πρόσβασης σε υποεξυπηρετούμενες περιοχές

²⁹ The effect of state aid on market shares: an empirical investigation in an EU member state, Caroline Buts and Marc Jegers

συνεγκατάσταση. Η Ofcom στην σχετική διαβούλευση θεωρεί την διαφοροποίηση υπηρεσιών ή την μη παροχή υπηρεσιών σε περιοχές ισοδύναμο κριτήριο με την διαφοροποίηση τιμών. Η εταιρεία HOL, για παράδειγμα, προωθεί στα κέντρα με συνεγκατάσταση το πακέτο «Απεριόριστο ADSL Internet έως 24 Mbps»³⁰ στην τιμή των 20,10 € ενώ στις υπόλοιπες περιοχές το πακέτο παρέχεται σε ταχύτητες 2 Mbps στην τιμή των 17 €. Σημειώνεται επίσης, ότι το τελευταίο διάστημα έχει παρατηρηθεί η τάση να γίνονται προσφορές ή προωθητικές ενέργειες σε εστιασμένο γεωγραφικό επίπεδο. Πιο συγκεκριμένα, η Wind προχώρησε σε προσφορές σε τοπικό επίπεδο και συγκεκριμένα στο Ηράκλειο και στη Ρόδο και στους νομούς Χανίων, Ρεθύμνου και Μεσσηνίας. Μέσω των προωθητικών ενεργειών, διανεμήθηκαν 80.000 ειδικά κουπόνια, οι κάτοχοι των οποίων μπορούν να τα προσκομίσουν σε οποιοδήποτε κατάστημα Wind προκειμένου να μάθουν το δώρο τους (21 κουπόνια κερδίζουν). Τα δώρα αυτά είναι τριήμερα ταξίδια στην Σαντορίνη ή στη Μύκονο. Η συγκεκριμένη προωθητική ενέργεια έληξε στις 31/5/2011. Επιπλέον από τα καταστήματα Wind, στις παραπάνω περιοχές ίσχυαν οι παρακάτω προσφορές:

- Wind Telephony Medium (απεριόριστες αστικές και υπεραστικές κλήσεις) από 23,67€/μήνα στα 16,9€/μήνα για ένα χρόνο.
- Wind Double Play Medium (απεριόριστες αστικές και υπεραστικές κλήσεις και ADSL έως 24 Mbps) από 34€/μήνα στα 26,9€/μήνα για ένα χρόνο.

Η Forthnet προχώρησε σε μια τοπική προσφορά σε περιοχές της Ανατολικής Μακεδονίας και στη Θράκη, σύμφωνα με την οποία το πακέτο “Forthnet Double Play Economy” (απεριόριστες αστικές και υπεραστικές κλήσεις και ADSL έως 24 Mbps) παρέχεται στα 24,9€/μήνα για 12 μήνες και μετά το πέρας αυτών στα 34,9€/μήνα, για εγγραφές έως 30 Ιουνίου 2011. Υπενθυμίζουμε ότι η επίσημη προσφορά της εταιρίας για το ανωτέρω πακέτο είναι 24,9€/μήνα για 4 μήνες (34,9€/μήνα μετά το πέρας αυτών) και ισχύει έως 31 Μαΐου.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι οι πάροχοι εφαρμόζουν διαφοροποιημένες εμπορικές πρακτικές (προσφορές, προωθητικές ενέργειες) σε γεωγραφικό επίπεδο γεγονός που δεν αποτυπώνει επαρκώς στην ανάλυσή της η ΕΕΤΤ καθώς αναφέρει ότι

³⁰ http://www.hol.gr/default.asp?pid=24&la=1&itmid=51&ct=6&prd_st=2

«οι πάροχοι προσφέρουν τις υπηρεσίες λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο σε ενιαία τιμή (εξαιρουμένων τυχόν αρχικών εκπτώσεων για την προσέλκυση νέων πελατών)».

Στην ανάλυση της η ΕΕΤΤ, δεν αναπτύσσει κανένα από τα τέσσερα κριτήρια για τον καθορισμό των συνθηκών του ανταγωνισμού σε διαφορετικές γεωγραφικές περιοχές. Περιορίζεται στο να τεκμηριώσει την απόφαση της ότι η σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει το σύνολο της ελληνικής επικράτειας αναφέροντας μόνο ότι «ο ΟΤΕ πρόσφερε την υπηρεσία σε εθνική βάση και σε τιμή που όριζε σε εθνικό επίπεδο ακόμα και πριν του επιβληθεί η υφιστάμενη υποχρέωση ελέγχου τιμών και κοστολόγησης, δυνάμει της Απόφασης 389/051/2006». Ωστόσο το επιχείρημα αυτό από μόνο του δεν είναι αρκετό ώστε να στοιχειοθετεί ενιαία γεωγραφική αγορά ενώ όπως προαναφέραμε δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα όσον αφορά τις προσφερόμενες υπηρεσίες των παρόχων. Θα πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι η παροχή υπηρεσιών από τον ΟΤΕ με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις ανεξαρτήτως γεωγραφικής περιοχής αποτελεί πάγια πρακτική του ΟΤΕ για το σύνολο των παρεχομένων υπηρεσιών του.

Τέλος, θα θέλαμε να αναφέρουμε κάποια στοιχεία σε σχέση με τον καθορισμό γεωγραφικών αγορών σε άλλα κράτη – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πιο συγκεκριμένα στο Ηνωμένο Βασίλειο, την Αυστρία και την Πορτογαλία έχει υιοθετηθεί η προσέγγιση ότι ο βαθμός ανάπτυξης του ανταγωνισμού με βάση τον ΑΠΤοΒ αποτελεί βασικό κριτήριο για τον ορισμό γεωγραφικών αγορών και την διαφοροποίηση των επιβαλλόμενων ρυθμίσεων. Πιο συγκεκριμένα η Ofcom διαχώρισε την αγορά Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης (αγορά 5) στην οποία δραστηριοποιείται η ΒΤ (το Ηνωμένο Βασίλειο με εξαίρεση την περιοχή του Hull) σε τρεις επιμέρους αγορές ως ακολούθως³¹:

- Αγορά 1: Κέντρα στα οποία είναι παρούσα μόνο η ΒΤ (19,2% των κέντρων)

³¹ Ofcom Consultation: Review of the wholesale broadband access markets 2006/07
Identification of relevant markets, assessment of market power and proposed remedies

- Αγορά 2: Κέντρα στα οποία υπάρχουν 2 ή 3 εναλλακτικοί πάροχοι με πρόβλεψη για 4 ή περισσότερους αλλά με αριθμό συνδρομητών μικρότερο από 10.000 (15,7% των κέντρων)
- Αγορά 3: Κέντρα στα οποία υπάρχουν 4 ή περισσότεροι εναλλακτικοί πάροχοι και με αριθμό συνδρομητών μεγαλύτερο από 10.000 (64,4% των κέντρων)

Στις αγορές 1 και 2 διαπιστώθηκε ότι η BT εξακολουθεί να διαθέτει Σημαντική Ισχύ στην Αγορά ενώ στην αγορά 3 διαπιστώθηκε αποτελεσματικός ανταγωνισμός και αποσύρθηκαν οι υφιστάμενες ρυθμιστικές υποχρεώσεις της BT.

Ανάλογη προσέγγιση στην αγορά Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης ακολουθήθηκε και στην Πορτογαλία³² όπου ως βασικό κριτήριο γεωγραφικής διάκρισης υιοθετήθηκε η ύπαρξη κατ' ελάχιστο ενός εναλλακτικού παρόχου ΑΠΤοΒ και ενός παρόχου με βάση καλωδιακές υποδομές. Με βάση το κριτήριο αυτό θεωρήθηκε ότι σε 184 κέντρα που αριθμούν το 61% των συνδρομητών ευρυζωνικής πρόσβασης υφίσταται αποτελεσματικός ανταγωνισμός και συνεπώς αποσύρθηκαν οι υφιστάμενες ρυθμιστικές υποχρεώσεις που είχαν επιβληθεί στην Portugal Telecom.

Στην περίπτωση της Γαλλίας³³, στην πρόσφατη ανάλυση αγοράς, η ΕΡΑ παρότι ορίζει ως γεωγραφικό εύρος της αγοράς 5 το σύνολο της εθνικής επικράτειας προτείνει, ωστόσο, την διαφοροποίηση των ρυθμιστικών υποχρεώσεων με βάση το επίπεδο ανταγωνισμού στις επιμέρους γεωγραφικές περιοχές. Πιο συγκεκριμένα, όσον αφορά τους οικιακούς χρήστες, καθορίζει τις ακόλουθες γεωγραφικές ζώνες:

- Περιοχές όπου οι υπηρεσίες ΧΕΠ παρέχονται αποκλειστικά από την FT (20,5% του πληθυσμού) στις οποίες διατηρείται η υποχρέωση κοστοστρέφειας.
- Περιοχές όπου οι υπηρεσίες ΧΕΠ παρέχονται από τουλάχιστον έναν ακόμα πάροχο εκτός από την FT (79,5% του πληθυσμού). Στις περιοχές αυτές αποσύρθηκε η υποχρέωση κοστοστρέφειας.

³² Case PT/2008/0851: Wholesale broadband access

³³ Cullen International, EU Telecom Flash Message 52/2011

Ερώτηση Ε3: Συμφωνείτε με τα αρχικά συμπεράσματα της ΕΕΤΤ σχετικά με την ανάλυση αγοράς;

Σύμφωνα με την Οδηγία Πλαίσιο, η ΕΕΤΤ υποχρεούται να εκτιμήσει τη ΣΙΑ σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Κοινοτικό δίκαιο και να λάβει υπόψη «στο μέγιστο δυνατό βαθμό» τις Κατευθυντήριες Γραμμές για τη ΣΙΑ. Τα κριτήρια που θεωρούνται καθοριστικά σχετικά με την ύπαρξη ΣΙΑ στην παροχή λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο αναλύονται κατωτέρω και περιλαμβάνουν τα εξής:

- Την σχετική ισχύ στην αγορά του ΟΤΕ με αναφορά στο μερίδιο αγοράς, τόσο σε σχέση με άλλους παρόχους όσο και διαχρονικά
- Την πιθανότητα δυνητικού ανταγωνισμού ικανού να ασκήσει ανταγωνιστική πίεση στον ΟΤΕ, ιδίως εν όψει των φραγμών εισόδου, των φραγμών μεταστροφής και των φραγμών επέκτασης,
- Την έλλειψη ή μη αντισταθμιστικής αγοραστικής δύναμης προερχόμενης από λιανικούς πελάτες, και
- Τις αντι-ανταγωνιστικές πρακτικές.

Κατά την επανεξέταση των αγορών θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα εξής:

- Σύμφωνα με την πρακτική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όπως διαμορφώνεται μέσα από τις αποφάσεις της αλλά και την πάγια νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου³⁴, οι «ειδικές συνθήκες» που επικρατούν σε μία αγορά σε μία δεδομένη χρονική στιγμή θα πρέπει να εκτιμηθούν σε κάθε ανάλυση αγοράς, ιδίως όσον αφορά στον εντοπισμό επιχείρησης με δεσπόζουσα θέση και σε συνάρτηση με τη δομή των συνθηκών του ανταγωνισμού στη συγκεκριμένη αγορά. Ειδικότερα θα πρέπει να ληφθούν υπόψη όλοι οι παράγοντες που επηρεάζουν είτε άμεσα είτε έμμεσα τον ανταγωνισμό, όπως η θέση όλων των ανταγωνιστών στην αγορά, η μελλοντική ανάπτυξη των ανταγωνιστών ή η

³⁴ COMP/38.233 Wanadoo Interactive, παρ. 164, COMP/38.784, Wanadoo Espagna vs. Telefonica παρ. 280 και 287, Michelin I, C-322/81 παρ.57, AKZO C-62/86, παράγραφος 38, Tetra Pak II T-83/91, παρ. 114, Promedia T-111/96, παρ. 139, Irish Sugar T-228/97 παρ.112, Michelin II T-203/01, παρ. 97, France Telecom S.A. T-340/03 παρ. 100

είσοδος δυνητικών ανταγωνιστών και η αγοραστική δύναμη των πελατών του υπόχρεου παρόχου³⁵.

- Ο προσδιορισμός των αγορών και η αξιολόγηση της ΣΙΑ θα πραγματοποιείται με τις ίδιες μεθόδους που ισχύουν στο δίκαιο του ανταγωνισμού³⁶ με γνώμονα τις μελλοντικές εξελίξεις της αγοράς. Στο πλαίσιο αυτό η ύπαρξη δεσπόζουσας θέσης θα κριθεί από τον συνδυασμό παραγόντων που πρέπει να συντρέχουν αθροιστικά, η δε καταχρηστική συμπεριφορά να μην είναι αντικειμενικά αναγκαία ή να μην δημιουργεί οικονομικές αποτελεσματικότητες, να προκύπτει δε από αδιάσειστες αποδείξεις³⁷.

1. Μερίδια αγοράς

Η εταιρεία μας, όπως έχουμε ήδη αναφέρει σε προηγούμενη απάντηση μας θεωρεί ότι ο ορισμός της σχετικής αγοράς θα πρέπει να τροποποιηθεί ώστε να περιλαμβάνει τις αυτοπαρεχόμενες ευρυζωνικές συνδέσεις μέσω Αδεσμοποίησης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο ώστε κατά τον τρόπο αυτό να αποτυπώνεται στο σύνολο της η δυναμική της αγοράς και οι πιέσεις που ασκούνται στην αγορά από την παροχή ευρυζωνικών υπηρεσιών μέσω της Αδεσμοποίησης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο. Την δυναμική αυτή άλλωστε αναγνωρίζει η ίδια η ΕΕΤΤ σε έκθεση της³⁸ όπου αναφέρεται ότι «οι ευρυζωνικές συνδέσεις μέσω ΑΠΤΒ αποτελούν πλέον το 49% των ευρυζωνικών γραμμών, αποσπώντας για πρώτη φορά το μεγαλύτερο μερίδιο στην αγορά» ενώ αντίστοιχα το μερίδιο αγοράς του ΟΤΕ «υποχώρησε στο 48,9%, πέφτοντας για πρώτη φορά κάτω από το 50% και μάλιστα χαμηλότερα από το αντίστοιχο ποσοστό των γραμμών ΑΠΤΒ». Επιπρόσθετα, η ΕΕΤΤ στην έκθεση της επιβεβαιώνει ότι υφίσταται μια σημαντική και επιταχυνόμενη μείωση των μεριδίων αγοράς του ΟΤΕ καθώς ο ρυθμός αύξησης των συνδέσεων Αδεσμοποίησης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο κατά το δ' τρίμηνο του 2010 ήταν 8,3% έναντι 7,2% το προηγούμενο τρίμηνο.

³⁵ I/ERG Opinion on the draft Recommendation on relevant markets παρ. 5, σελ.3 & 4, Communication Guidance on the Commission's Enforcement Priorities in Applying Art. 82 EC COM (2008) παρ. 9-12

³⁶ Κατευθυντήριες Γραμμές για την ανάλυση της αγοράς και την εκτίμηση της σημαντικής ισχύος στην αγορά (2002/C 165/03) παρ. 24

³⁷ Communication Guidance on the Commission's Enforcement Priorities in Applying Art. 82 EC COM (2008) παρ.10, και 20

³⁸ Πορεία της Ευρυζωνικότητας στην Ελλάδα, Δ Τρίμηνο 2010

Το κείμενο που ακολουθεί είναι εμπιστευτικού χαρακτήρα και παρακαλούμε για τη μη δημοσιοποίησή του:

ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ

Η ΕΕΤΤ, ωστόσο, μη συνυπολογίζοντας τις αυτοπαρεχόμενες ευρυζωνικές συνδέσεις μέσω Αδεσμοποίησης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο, δημιουργεί αυθαίρετα μία τεχνητή αγορά στην οποία ο ΟΤΕ κατέχει ένα μερίδιο αγοράς που αγγίζει το 100%. Πολύ περισσότερο με βάση την συγκεκριμένη επιλογή της ΕΕΤΤ κατά τον ορισμό της αγοράς ο ΟΤΕ θα εμφανίζει στο διηλεκές μερίδια αγοράς που θα αγγίζουν το 100% ακόμα και εάν απωλέσει το σύνολο, σχεδόν, της λιανικής συνδρομητικής του βάσης.

Επιπλέον, δεν αναγνωρίζεται η συνεχιζόμενη μείωση των γραμμών ΑΡΥΣ (χονδρικής), λόγω της μεταφοράς της συνδρομητικής βάσης των εναλλακτικών παρόχων από την υπηρεσία ΧΕΠ σε Αδεσμοποίητη Πρόσβαση στον Τοπικό Βρόχο, με τις υπηρεσίες ΧΕΠ να ανέρχονται σε μόλις 1,66% του συνόλου της αγοράς από 1,9% τον Σεπτέμβριο του 2010 και 6% τον Δεκέμβριο του 2008, χρόνο κατά τον οποίο πραγματοποιήθηκε η προηγούμενη ανάλυση αγοράς. Σημειώνεται ότι σε αυτήν την ούτως ή άλλως φθίνουσα αγορά των συνδέσεων ΧΕΠ ο ΟΤΕ κατέχει μερίδιο αγοράς 63,36% καθώς, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΕΤΤ, τον Δεκέμβριο του 2010 υφίστανται 21.680 συνδέσεις ΧΕΠ από άλλους παρόχους έναντι 37.493 συνδέσεων ΧΕΠ του ΟΤΕ προς άλλους παρόχους (ΑΡΥΣ). Επιπλέον, με βάση τα στοιχεία του ΟΤΕ για τον Μάιο του 2011 οι συνδέσεις ΑΡΥΣ έχουν σημειώσει περαιτέρω μείωση κατά 9,32%.

2. Δυνητικός ανταγωνισμός και φραγμοί εισόδου και επέκτασης

Για τη διαπίστωση της ύπαρξης υψηλών και μη παροδικών φραγμών εισόδου η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ερευνά αν έχει σημειωθεί κατά το παρελθόν συχνή και επιτυχημένη είσοδος ανταγωνιστών στη συγκεκριμένη αγορά καθώς και αν η είσοδος επετεύχθη σε εύλογο χρονικό διάστημα και ήταν επαρκής³⁹ ώστε να περιόρισε ή να έχει πιθανότητα να περιορίσει την ισχύ στην αγορά της επιχείρησης με δεσπόζουσα θέση. Ο ΟΤΕ, ωστόσο, θεωρεί ότι δεν αποτυπώνεται σωστά στην ανάλυση της ΕΕΤΤ η έμμεση πίεση κατά την διαμόρφωση τιμής χονδρικής η οποία επιβάλλεται από την ύπαρξη υποκαταστασιμότητας σε επίπεδο λιανικής μέσω Αδεσμοποίησης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο και περιορίζεται στους τοπικούς βρόχους που παρέχει ο ΟΤΕ στο λιανικό του άκρο παρά το γεγονός ότι στην αγορά δραστηριοποιείται σημαντικός αριθμός παρόχων οι οποίοι προσφέρουν κλήσεις μέσω

³⁹ Communication Guidance on the Commission's Enforcement Priorities in Applying Art. 82 EC COM (2008) παρ.16 σελ.7

Αδεσμοποίησης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο. Πιο συγκεκριμένα, με βάση και τα στοιχεία που παραθέτει η ΕΕΤΤ στην προηγούμενη διαβούλευση⁴⁰, στις 30/3/2011 δραστηριοποιούνται στην αγορά πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο 7 πάροχοι μέσω Αδεσμοποίησης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο. Επιπλέον κατά το παρελθόν οι πάροχοι εισήλθαν αρχικά στις επιμέρους αγορές κλήσεων προσφέροντας υπηρεσίες μέσω Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης και σταδιακά, σύμφωνα και με το μοντέλο της επενδυτικής κλίμακας (ladder of investment), οι περισσότεροι εξ αυτών επένδυσαν στην παροχή υπηρεσιών μέσω Αδεσμοποίησης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο προκειμένου να παρέχουν στους καταναλωτές διαφοροποιημένες υπηρεσίες.

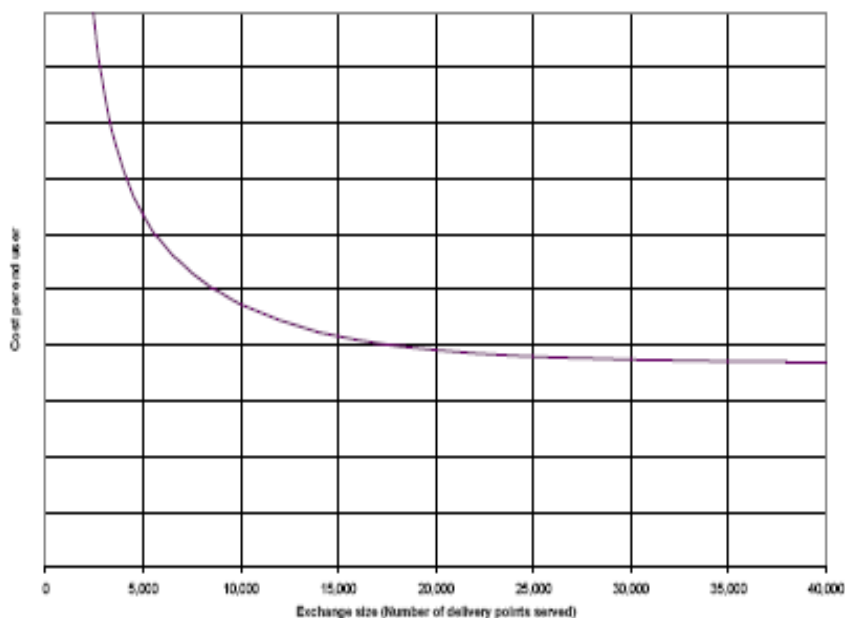
Η ΕΕΤΤ, μεταξύ άλλων στην ανάλυση της, αξιολογεί κατά πόσον η Αδεσμοποίηση Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο δίνει στους παρόχους τη δυνατότητα να προσφέρουν χονδρικές υπηρεσίες σε άλλους Παρόχους καταλήγοντας ωστόσο στο συμπέρασμα ότι κάτι τέτοιο δεν είναι δυνατό, αναφέροντας σχετικά «αυτό προκύπτει και από την έλλειψη σημαντικής προσφοράς υπηρεσιών ΧΕΠ μεταξύ των παρόχων, παρά την μεγάλη ανάπτυξη σε αριθμό αδεσμοποιητών τοπικών βρόχων». Στην τεκμηρίωση της η ΕΕΤΤ αναφέρει «πιθανή είσοδος στην αγορά ΧΕΠ θα μπορούσε να υπάρξει από πάροχο που δραστηριοποιείται στην αγορά ΑΠΤοΒ» και επιπλέον ότι «ακόμα όμως και σ' αυτή την περίπτωση, παρότι το απαιτούμενο κόστος επένδυσης για την κάλυψη σε Πανελλαδικό επίπεδο είναι σημαντικά μικρότερο από το κόστος ανάπτυξης/ επέκτασης δικτύου, όπως αναφέρθηκε παραμένει υπερβολικά μεγάλο και σε σημαντικό βαθμό μη ανακτήσιμο. Επιπρόσθετα, πέραν της κατασκευής δικτύου πρόσβασης, απαιτούνται και πρόσθετες σημαντικές επενδύσεις για την παροχή των απαιτούμενων συναφών υπηρεσιών (λ.χ. backhaul). Επομένως, τα μη ανακτήσιμα κόστη καθιστούν την συγκεκριμένη προσέγγιση σχεδόν απαγορευτική». Η προσέγγιση αυτή, ωστόσο, δεν λαμβάνει υπόψη τους παρακάτω παράγοντες:

- Τα σημεία παρουσίας στα οποία οι πάροχοι έχουν προχωρήσει σε συνεγκατάσταση και παρέχουν υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης αποτελούν τα σημεία παρουσίας του ΟΤΕ που παρουσιάζουν υψηλή συγκέντρωση συνδρομητών και σημαντικές οικονομίες κλίμακας. Τα σημεία παρουσίας στα οποία οι πάροχοι δεν έχουν προχωρήσει σε συνεγκαταστάσεις για την παροχή υπηρεσιών έχουν, αντιθέτως, μικρό αριθμό

⁴⁰ Δημόσια Διαβούλευση της ΕΕΤΤ για τον Ορισμό, την Ανάλυση του επιπέδου ανταγωνισμού και τις προτεινόμενες κανονιστικές υποχρεώσεις στις αγορές λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σύμφωνα με το Άρθρο 7 της Οδηγίας 2002/21/ΕΚ (Άρθρο 16 του Ν.3431/2006)

συνδρομητών και δεν διαθέτουν τις απαιτούμενες οικονομίες κλίμακας ώστε να προσελκύσουν το επιχειρηματικό ενδιαφέρον για την πραγματοποίηση επενδύσεων. Ο περιορισμός αυτός υφίσταται και για τον ΟΤΕ καθώς η Πανελλαδική κάλυψη του δικτύου με υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης είναι οικονομικά μη αποδοτική. Η Ofcom θεωρεί πολύ σημαντικό σημείο στην ανάλυση της τον ορισμό γεωγραφικών αγορών την μεγάλη διαφοροποίηση στις οικονομίες κλίμακας μεταξύ των κέντρων που παρέχεται συνεγκατάσταση με βάση των αριθμό των συνδρομητών⁴¹. Σχετικά παρουσιάζει διάγραμμα υπολογισμού του κόστους παροχής υπηρεσιών ανά τελικό χρήστη σε σχέση με το μέγεθος του σημείου παροχής της υπηρεσίας.

- Ο περιορισμός αυτός δεν πρόκειται να εξαλειφθεί στην Ελλάδα, παρά μόνο μέσω των κρατικών ή κοινοτικών ενισχύσεων. Επιπλέον, ο περιορισμός αυτός ισχύει και για τον ΟΤΕ ο οποίος δεν παρέχει ευρυζωνικές υπηρεσίες σε εθνικό επίπεδο παρά μόνον σε 1.723 σημεία παρουσίας επί συνόλου 2.627. Συνεπώς, οι αναφορές ότι ο ΟΤΕ είναι ο

⁴¹ OFCOM Review of the wholesale broadband access markets 2006/07 «The economics of telecommunications access networks are such that the provision of services based on LLU are economically viable only from those exchanges where an LLU operator can serve a sufficient number of end users in order to benefit from the economies of scale within an individual exchange. This means that in general LLU will be economically viable in those exchanges that are used to provide services to a sufficiently large number of end users. The effect of this is that LLU-based competition in markets downstream from wholesale local access (including wholesale broadband access) will only be viable from a proportion of local exchanges. This means that it could be expected that there will be significant differences in competitive conditions in the wholesale broadband access market between the geographic areas which are served by local exchanges where LLU operators have rolled-out network and those local exchanges where they have not. If it is the case that LLU is expected to be one of the main determinants of differential competitive conditions on a geographic basis in the wholesale broadband access market (which it could be, as LLU-based competition is not expected to be possible everywhere in the UK) then using areas where LLU-based services are currently being offered could provide a basis for identifying the boundary of the geographic wholesale broadband access markets.»

μοναδικός προμηθευτής της αγοράς που παρέχει την υπηρεσία σε εθνικό επίπεδο ή ότι δεν υφίσταται παρουσία των παρόχων σε εθνικό επίπεδο δεν ευσταθούν και αυθαίρετα οδηγούν την ΕΕΤΤ στο συμπέρασμα ότι ο ΟΤΕ έχει δεσπόζουσα θέση στην αγορά ΧΕΠ.

- Το Μέτρο 4.2 στο πλαίσιο του οποίου υλοποιήθηκαν 693 συνεγκαταστάσεις που καλύπτουν το 16,6% της συνολικής συνδρομητικής βάσης με παράλληλη υποχρέωση παροχής χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης
- Τα στοιχεία της ΕΕΤΤ, όπως αυτά παρουσιάζονται στην ενότητα 3.2 της ανάλυσης της, σύμφωνα με τα οποία το β' εξάμηνο του 2010 21.680 συνδέσεις ΧΕΠ από άλλους παρόχους όταν ο αντίστοιχος αριθμός των συνδέσεων ΧΕΠ του ΟΤΕ προς άλλους παρόχους ήταν 37.493.

Επιπλέον, στην ανάλυση της η ΕΕΤΤ, παραλείπει οποιαδήποτε αναφορά σε συγκεκριμένες δράσεις της Πολιτείας, οι οποίες βρίσκονται σε εξέλιξη και στοχεύουν στην ανάπτυξη εναλλακτικών υποδομών. Πιο συγκεκριμένα, η Δράση «Ανάπτυξη υποδομών ευρυζωνικής πρόσβασης σε αγροτικές και νησιωτικές περιοχές» το έργο ανάπτυξης υποδομών ευρυζωνικής υποδομής σε αγροτικές και νησιωτικές περιοχές της Ελλάδας στοχεύει στο να δημιουργήσει υποδομές για την παροχή ευρυζωνικών υπηρεσιών σε περισσότερους από 820.000 πολίτες. Σχετικά με την Δράση αυτή, η οποία υλοποιείται από την Ειδική Γραμματεία Ψηφιακού Σχεδιασμού κατόπιν σχετικής εκχώρησης από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, πραγματοποιήθηκε τον Φεβρουάριο του 2011 Δημόσια Διαβούλευση για τον καθορισμό των περιοχών παρέμβασης της (λευκών περιοχών) οι οποίες σύμφωνα με την αρχική καταγραφή περιλαμβάνουν 6.145 οικισμούς της χώρας.

Με βάση τα παραπάνω, ο ΟΤΕ θεωρεί ότι το συμπέρασμα της ΕΕΤΤ ότι «δεν υφίστανται πιθανότητες δυνητικού ανταγωνισμού από τους εναλλακτικούς παρόχους ενώ υπάρχουν σημαντικοί φραγμοί εισόδου στην αγορά παροχής υπηρεσιών ΧΕΠ» στερείται ουσιαστικής τεκμηρίωσης καθώς ο ΟΤΕ δεν διαθέτει εθνική κάλυψη και επιπλέον υφίστανται ισχυρές ανταγωνιστικές πιέσεις από τους παρόχους υπηρεσιών μέσω Αδεσμοποίησης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο αλλά και εξαιτίας της προοπτικής ανάπτυξης εναλλακτικών υποδομών μέσω της προαναφερθείσας δράσης της Πολιτείας.

3. Οικονομίες κλίμακος και σκοπού, κάθετη ολοκλήρωση και ιδιαίτερα ανεπτυγμένα δίκτυα πωλήσεων

Η ΕΕΤΤ, στην ανάλυση της, αναφέρει ότι «ο ΟΤΕ διαθέτει πλεονεκτήματα κόστους σε σχέση με τους νεοεισερχόμενους παρόχους στην αγορά χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης ακόμη και κατά την πραγματοποίηση ιδίων επενδύσεων. Αυτό συμβαίνει διότι, λόγω της υφιστάμενης υποδομής και της μεγάλης πελατειακής του βάσης, έχει μεγαλύτερες δυνατότητες οικονομιών κλίμακος και σκοπού. Επομένως, μπορεί να αξιοποιήσει αποτελεσματικότερα τις νέες επενδύσεις σε ευρυζωνικές υποδομές».

Η ανωτέρω επιχειρηματολογία της ΕΕΤΤ παραβλέπει το γεγονός ότι ο ΟΤΕ παρέχει χονδρικές υπηρεσίες Αδεσμοποίησης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο σε κοστοστρεφείς τιμές βάσει της μεθοδολογίας Μέσου Μακροπρόθεσμου Επαυξητικού Κόστους με βάση το Τρέχον Κόστος των παγίων δηλαδή σε τιμές που, εξ ορισμού, ενσωματώνουν τις οικονομίες κλίμακας και σκοπού του ΟΤΕ. Πρέπει να σημειωθεί ότι σύμφωνα με κείμενο του ERG⁴² η εξέταση του κατά πόσον οι υψηλοί φραγμοί εισόδου μπορούν να θεωρηθούν ως μη παροδικοί θα πρέπει να γίνεται με βάση την προσέγγιση (modified Greenfield approach) ότι στην υπό εξέταση αγορά δεν υφίσταται ρύθμιση λαμβάνοντας ωστόσο υπόψη την ρύθμιση που πιθανώς υφίσταται στην ανάντη αγορά ή σε αγορές στενά σχετιζόμενες. Με βάση αυτήν την προσέγγιση η υποχρέωση παροχής υπηρεσιών χονδρικής πρόσβασης θεωρείται ότι δύναται να μειώσει ή ακόμα και να εξαλείψει τυχόν δομικούς φραγμούς εισόδου (π.χ έλεγχος σε υποδομές που δεν είναι εύκολο να αναπαραχθούν, κάθετη ολοκλήρωση κ.α). Πολύ περισσότερο η επιβολή υποχρέωσης κοστοστρέφειας θεωρείται ότι παρέχει στους εναλλακτικούς παρόχους την δυνατότητα να αποκτήσουν πρόσβαση στις αναγκαίες εισροές σε τιμές που τους επιτρέπουν να ανταγωνιστούν ισότιμα τον κυρίαρχο πάροχο.

4. Απουσία αντισταθμιστικής αγοραστικής ισχύος

Η ΕΕΤΤ, στην ανάλυση της, αναφέρει ότι «δεν θεωρεί ότι ένας αγοραστής χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης έχει αξιόπιστες εναλλακτικές όσον αφορά στις υπηρεσίες ΧΕΠ που παρέχονται από τον ΟΤΕ» καθώς και ότι «η ύπαρξη ενός μεριδίου αγοράς περίπου 100% του

⁴²

ERG Report on Guidance on the application of the three criteria test (July 2008)

ΟΤΕ, χωρίς πιθανότητα σημαντικής νέας εισόδου στην αγορά (λόγω των υψηλών και μη παροδικών φραγμών εισόδου), υποδεικνύει ότι η αντισταθμιστική αγοραστική ισχύς είναι απίθανο να λειτουργήσει ως μηχανισμός πειθάρχησης της συμπεριφοράς του ΟΤΕ»

Ο ΟΤΕ, όπως αναλυτικά έχει παρουσιάσει τις απόψεις του σε προηγούμενη ερώτηση, θεωρεί ότι κατά τον ορισμό της σχετικής αγοράς θα πρέπει να συνυπολογιστούν και οι αυτοπαρεχόμενες ευρυζωνικές συνδέσεις μέσω Αδεσμοποίησης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο καθώς σε διαφορετική περίπτωση δεν αποτυπώνονται επαρκώς οι πραγματικές συνθήκες ανταγωνισμού. Είναι σαφές ότι ο μη συνυπολογισμός των αυτοπαρεχόμενων ευρυζωνικών συνδέσεων μέσω Αδεσμοποίησης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο οδηγεί σε ένα όλως πλασματικό και αυθαίρετο συμπέρασμα ότι ο ΟΤΕ κατέχει ένα μερίδιο αγοράς που αγγίζει το 100% όταν, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΕΤΤ, το δ' τρίμηνο του 2010 οι αυτοπαρεχόμενες ευρυζωνικές συνδέσεις μέσω Αδεσμοποίησης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο αποτελούσαν το 49% των ευρυζωνικών συνδέσεων αποσπώντας για πρώτη φορά το μεγαλύτερο μερίδιο στην αγορά και επιπλέον το β' εξάμηνο του 2010 21.680 συνδέσεις ΧΕΠ από άλλους παρόχους όταν ο αντίστοιχος αριθμός των συνδέσεων ΧΕΠ του ΟΤΕ προς άλλους παρόχους ήταν 37.493. Τα συγκεκριμένα στοιχεία καταδεικνύουν ότι υφίσταται αντισταθμιστική αγοραστική ισχύς από τους παρόχους Αδεσμοποίησης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο.

5. Δυναμική της αγοράς

Η ΕΕΤΤ, στην ανάλυση της, αναφέρει ότι «η αγορά στην Ελλάδα απέχει πολύ από το να χαρακτηριστεί ως ανταγωνιστική. Παράλληλα, η χαμηλή ανάπτυξη της ευρυζωνικότητας στην Ελλάδα σε σχέση με άλλα Ευρωπαϊκά κράτη υποδεικνύει ότι η έλλειψη επαρκούς ανταγωνισμού μπορεί να αντιμετωπιστεί μόνο με ειδικές *ex ante* ρυθμίσεις» βασίζοντας την τεκμηρίωση της στην παρατηρούμενη υστέρηση στην διείσδυση της ευρυζωνικότητας στην Ελλάδα (18,6% τον Ιούνιο του 2010, εικοστή τρίτη χώρα σε σύνολο είκοσι επτά) σε σχέση με άλλα κράτη – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο ΟΤΕ, ωστόσο, θα ήθελε να επισημάνει ότι:

- Η ευρυζωνική διείσδυση ανήλθε, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΕΤΤ για το δ' τρίμηνο του 2010, στο 19,9%, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 0,85 γραμμές ανά 100 κατοίκους σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο και κατά 2,9 από τις αρχές του 2010.

- Η Ελλάδα κατά το δωδεκάμηνο Ιούλιος 2009 – Ιούνιος 2010 παρουσίασε την μεγαλύτερη αύξηση της ευρυζωνικής διείσδυσης μεταξύ των κρατών – μελών της Ε.Ε και εκτιμάται ότι στις 31/12/2010 θα έχει ανέλθει στην εικοστή δεύτερη θέση της σχετικής κατάταξης ενώ επιπλέον διατυπώνεται η εκτίμηση ότι «εφόσον δεν υπάρχει σημαντική ανάσχεση της ευρυζωνικής ανάπτυξης, η Ελλάδα μπορεί να αναρριχηθεί ακόμη και στην 20^η θέση όσον αφορά την ευρυζωνική διείσδυση».
- Σύμφωνα με τα στοιχεία του Παρατηρητηρίου για την Κοινωνία της Πληροφορίας⁴³ η Ελλάδα εξακολουθεί να βρίσκεται σε τροχιά ταχείας σύγκλισης με την ΕΕ-27 με την διαφορά του βαθμού ευρυζωνικής διείσδυσης μεταξύ Ελλάδας και ΕΕ-27 να βαίνει συνεχώς μειούμενη. Επιπλέον το 41% των νοικοκυριών διαθέτει πλέον ευρυζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο⁴⁴.
- Έχει αναγνωριστεί από σειρά μελετών ότι η Ελλάδα υστερεί στην διείσδυση της ευρυζωνικότητας λόγω πλήθους δυσμενών παραγόντων όπως το διαθέσιμο εισόδημα, η διείσδυση των ηλεκτρονικών υπολογιστών και του διαδικτύου, η διαθεσιμότητα υπηρεσιών περιεχομένου κλπ. οι οποίοι διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη της αγοράς ενώ καθοριστικό ρόλο αναμένεται να έχει και η οικονομική κρίση πρωτοφανών διαστάσεων που αντιμετωπίζει η χώρα μας πλήττοντας ολόένα και μεγαλύτερα κοινωνικά στρώματα με δραματική συρρίκνωση των εισοδημάτων και κατακόρυφη αύξηση του αριθμού των ανέργων.

Με βάση τους παραπάνω περιορισμούς αλλά και την αυξητική πορεία της ευρυζωνικότητας στην Ελλάδα, ο ΟΤΕ θεωρεί ότι το συμπέρασμα της ΕΕΤΤ ότι και μόνο εκ του γεγονότος της χαμηλότερης διείσδυσης της ευρυζωνικότητας «η αγορά στην Ελλάδα απέχει πολύ από το να χαρακτηριστεί ως ανταγωνιστική» είναι εσφαλμένο.

Τέλος, επισημαίνουμε ότι η αναφορά της ΕΕΤΤ σε σχέση με την προοπτική ανάπτυξης Δικτύων Πρόσβασης Νέας Γενιάς ότι «κανένας άλλος πάροχος δεν έχει ανακοινώσει την πρόθεση του να αναπτύξει δίκτυα πρόσβασης νέας γενεάς» παραβλέπει το γεγονός ότι, όπως προαναφέραμε, βρίσκονται σε εξέλιξη συγκεκριμένες δράσεις της Πολιτείας οι οποίες στοχεύουν στην ανάπτυξη εναλλακτικών υποδομών. Πιο συγκεκριμένα, όσον αφορά στο

⁴³ 12η Εξαμηνιαία Αναφορά για την Ευρυζωνικότητα (Απρίλιος 2011)

⁴⁴ Η χρήση του διαδικτύου από τους Έλληνες, Παρατηρητήριο για την Κοινωνία της Πληροφορίας, Μάιος 2011

σχέδιο για την ανάπτυξη Εθνικής Υποδομής Παθητικού Δικτύου Οπτικών Ινών Ανοικτής Πρόσβασης έχει ήδη προσληφθεί ο σύμβουλος τεχνοοικονομικών υπηρεσιών και βρίσκεται σε εξέλιξη ο διαγωνισμός για την πρόσληψη του συμβούλου νομικών υπηρεσιών προκειμένου να προχωρήσουν στον σχεδιασμό του συγκεκριμένου έργου και την έγκριση του από την Ε.Ε με βάση το κοινοτικό δίκαιο ανταγωνισμού και παροχής κρατικών ενισχύσεων ενώ σχετική αναφορά γίνεται και στο Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015⁴⁵. Επιπρόσθετα, όπως προκύπτει από αναφορές πλήθους κυβερνητικών παραγόντων⁴⁶, η ανάπτυξη Εθνικής Υποδομής Παθητικού Δικτύου Οπτικών Ινών Ανοικτής Πρόσβασης αναφέρεται ότι αποτελεί βασικό άξονα της εθνικής στρατηγικής και αντιμετωπίζεται μάλιστα συνδυασμένα με την υπό εξέλιξη διαδικασία ανάθεσης της διαχείρισης των Μητροπολιτικών Δικτύων Οπτικών Ινών, του έργου ανάπτυξης υποδομών ευρυζωνικής υποδομής σε αγροτικές και νησιωτικές περιοχές της Ελλάδας αλλά και του δικτύου της Δημόσιας Διοίκησης ΣύζευξΙς ΙΙ. Σημειώνεται ότι με βάση τις συγκεκριμένες αναφορές κυβερνητικών παραγόντων τα Μητροπολιτικά Δίκτυα Οπτικών Ινών θεωρούνται ως ένας τρόπος ταχείας, σε ορίζοντα διετίας, ανάπτυξης υποδομών FTTH στις 72 πόλεις όπου αυτά έχουν αναπτυχθεί και στις οποίες ο πληθυσμός υπερβαίνει τα 2.000.000.

Ειδικότερα, τα Μητροπολιτικά Δίκτυα Οπτικών Ινών χρηματοδοτήθηκαν από το μέτρο 4.2 της Κοινωνίας της Πληροφορίας, Α.Ε και πιο συγκεκριμένα τις Προσκήσεις 93 και 145 με στόχο την «Κατασκευή Μητροπολιτικών Ευρυζωνικών Δικτύων Οπτικών Ινών σε Λιγότερο Ανεπτυγμένες Περιοχές της Ελληνικής Επικράτειας» με τον συνολικό προϋπολογισμό να υπερβαίνει τα 80 εκ. Ευρώ και το μήκος τα 1.300. Σχετικά με την ανάθεση της διαχείρισης των δικτύων αυτών η Ειδική Γραμματεία Ψηφιακού Σχεδιασμού έχει πραγματοποιήσει τον Δεκέμβριο του 2010 Δημόσια Διαβούλευση επί της Διακήρυξης Διεθνούς Διαγωνισμού για την ανάθεση Σύμβασης Παραχώρησης με αντικείμενο την Διαχείριση, Αξιοποίηση, Συντήρηση και περαιτέρω Ανάπτυξη των Μητροπολιτικών Δικτύων Οπτικών Ινών⁴⁷ ενώ τον Απρίλιο του 2011 πραγματοποιήθηκε Συμπληρωματική Δημόσια Διαβούλευση⁴⁸ προκειμένου να διευκρινιστούν συγκεκριμένα θέματα σχετικά με την επίδραση των εν λόγω

⁴⁵ Αιτιολογική Έκθεση στο Σχέδιο Νόμου «Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015»

⁴⁶ Βλ. παρουσίαση του Ειδικού Γραμματέα Ψηφιακού Σχεδιασμού στο Συνέδριο του Economist στις 6/4/2011 με θέμα “Broadband Strategy: Can Greece recover from the economic crisis without a broadband strategy” αλλά και την ομιλία του Υφυπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων στο Συνέδριο της ΕΕΤΤ στις 2/6/2011.

⁴⁷ <http://www.digitalplan.gr/portal/resource/Dhmosia-Diabouleysh-apo-thn-Eidikh-Grammateia-PShiakoy-Shedias moy>

⁴⁸ <http://www.digitalplan.gr/portal/resource/Sympplrwmatikh-Diabouleysh-gia-th-Diaheirish-peraiterw-Anaptyxh-twn-Mhtropolitikwn-Diktywn-Optikwn-Inwn>

Δικτύων στον ανταγωνισμό με στόχο η συγκεκριμένη δράση να λάβει έγκριση από την Ε.Ε με βάση το κοινοτικό δίκαιο ανταγωνισμού και παροχής κρατικών ενισχύσεων.

6. Πρακτικές που βλάπτουν τον ανταγωνισμό

Με την αναφορά της ΕΕΤΤ στο κείμενο της διαβούλευσης για τον 3^ο γύρο ανάλυσης της αγοράς 5 κάτω από τον τίτλο «πρακτικές που βλάπτουν τον ανταγωνισμό», η ΕΕΤΤ παρέχει παραπλανητική πληροφόρηση σχετικά με το περιεχόμενο του συγκεκριμένου κεφαλαίου. Με τον όρο «πρακτική που βλάπτει τον ανταγωνισμό» αυτό που αντιλαμβάνεται όποιος ασχολείται με τα θέματα αυτά είναι κάποια συμπεριφορά που κατά και μετά την εφαρμογή της έχει συμβάλει στη δημιουργία μίας κατάστασης παραβατικής κατά τις διατάξεις περί ελεύθερου ανταγωνισμού του ν. 3959/2011, οι οποίες εφαρμόζονται εκ των υστέρων, ήτοι μετά την εμφάνιση αντι-ανταγωνιστικών φαινομένων σε μία αγορά. Όμως, η παρούσα ανάλυση που διεξάγει η ΕΕΤΤ ουδόλως αφορά τις διατάξεις του νόμου αυτού, καθώς γίνεται κατ' επιταγή της σχετικής τηλεπικοινωνιακής νομοθεσίας, σύμφωνα με την οποία η ΕΕΤΤ επιδρά προληπτικά στην αγορά. Επιπλέον, όπως και στο ίδιο το κείμενο αναφέρεται: «σε διαφορετική περίπτωση είναι εξαιρετικά πιθανό να οδηγηθούμε σε αποτυχία της αγοράς και εμφάνιση αντι – ανταγωνιστικών πρακτικών». Επομένως και η ίδια Επιτροπή προβαίνει σε κάποια εκτίμηση, καθώς δεν είναι καθόλου σίγουρο εκ των προτέρων και χωρίς καμία ιδιαίτερη ανάλυση να αποφανθεί κανείς σχετικά με την ύπαρξη ή όχι πρακτικής που βλάπτει τον ανταγωνισμό.

Αναφορικά με τη μη συμμόρφωση της ΟΤΕ ΑΕ που επικαλείται η ΕΕΤΤ για την επιβολή προσωρινών μέτρων κατά παράβαση της κείμενης νομοθεσίας

Στο πλαίσιο της έκδοσης της Σύστασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 20-9-2010 σχετικά με τη ρυθμιζόμενη πρόσβαση σε δίκτυα πρόσβασης νέας γενιάς (NGA), με την με αρ. πρωτ. 24628/Φ300/14-6-2010 επιστολή της η ΕΕΤΤ κάλεσε την εταιρεία μας και το σύνολο των παρόχων της ελληνικής αγοράς ηλεκτρονικών επικοινωνιών σε συναντήσεις – συζητήσεις αναφορικά με θέματα επενδύσεων σε δίκτυα τρίτης γενιάς. Είναι χαρακτηριστικό ότι κατά τη δεδομένη χρονική στιγμή η Επιτροπή αφενός είχε αντιληφθεί ότι ο ΟΤΕ μελετούσε ακόμη το ενδεχόμενο να επενδύσει σε δίκτυα νέας γενιάς, επεσήμανε ότι το roll-out του δικτύου ήταν

χρονοβόρα διαδικασία και είχε λάβει υπόψη της ότι το πρόγραμμα της ελληνικής κυβέρνησης θα είχε αντίκτυπο στις συνθήκες του ανταγωνισμού.

Η ΟΤΕ ΑΕ στην εκτεταμένη αλληλογραφία που έχει ανταλλάξει με την Επιτροπή από το 2008 έως σήμερα έχει εκθέσει με σαφήνεια και πληρότητα τις απόψεις της αναφορικά με την επίδραση τυχόν ρύθμισης σε θέματα ανταγωνισμού. Καθ' όλο το άνω χρονικό διάστημα η εταιρεία μας συμμορφώθηκε πλήρως στις εκ του νόμου υποχρεώσεις της παρέχοντας στην ΕΕΤΤ κάθε αναγκαίο στοιχείο και πληροφόρηση που αφορούν στην ανάπτυξη του αστικού δικτύου της σύμφωνα με την 531/065/2009 απόφασή της. Επιπλέον θέσαμε υπόψη της Επιτροπής ότι η ΟΤΕ Α.Ε. θα προέβαινε στην πilotική ανάπτυξη δικτύου νέας γενιάς σε συγκεκριμένες πόλεις τα δημοτικά συμβούλια των οποίων χορήγησαν τις σχετικές άδειες, για συγκεκριμένους σκοπούς δηλαδή προκειμένου να αποκτήσει εμπειρία στην ανάπτυξη τέτοιων δικτύων σε ολοκληρωμένες αστικές περιοχές καθώς και να μελετήσει την ανταπόκριση των συνδρομητών στις νέες υπηρεσίες. Για τους λόγους αυτούς κατόπιν ενημέρωσης των παρόχων για τη χονδρική διάθεση υπηρεσιών σε δίκτυα NGA με την 89/655712/28-9-2010, ενημερώσαμε την Επιτροπή ότι μετά την πάροδο τριμήνου, στο τέλος του έτους 2010 θα προβαίναμε στην εμπορική διάθεση υπηρεσιών στο άνω προκαθορισμένο πλαίσιο και αποκλειστικά στον Δήμο Κομοτηνής.

Παρά ταύτα με την με αρ. πρωτ. 48093/Φ300/22-11-2010 επιστολή της η Επιτροπή και παρά την απαρίθμηση είκοσι ενός (21) σχετικών επιστολών που είχαν ανταλλαγεί μεταξύ της ΟΤΕ ΑΕ και της ΕΕΤΤ, ζήτησε από την εταιρεία μας να συμμορφωθεί στις υποχρεώσεις παροχής πληροφοριών σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Παράρτημα II της ΑΠ 531/065/2009. Με τις με αρ. πρωτ. 818/284343/25-11-2010, 284812/23-12-2010 και 400749/15-2-2011 επιστολές της, η εταιρεία μας συμμορφούμενη πλήρως στις εκ του νόμου υποχρεώσεις της προέβη εκ νέου στην εκτεταμένη παροχή στοιχείων και διευκρινίσεων.

Αν και δικαιολογημένα η εταιρεία μας εκτιμούσε ότι δεν υπήρχε κανένα ζήτημα στην υποβολή των στοιχείων που ζητούσε η Επιτροπή σε χρονικό διάστημα δύο ετών, λαμβανομένου υπόψη του όγκου της ανταλλαγείσας αλληλογραφίας και της παροχής όλων των διαθέσιμων πληροφοριών, καθώς και των εξελίξεων στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα με την υιοθέτηση της Σύστασης για τα δίκτυα νέας γενιάς, επομένως ουδόλως ευσταθεί ο ισχυρισμός της ΕΕΤΤ περί μη προσήκουσας συμμόρφωσης της εταιρείας μας, στις 21-3-2011

κοινοποίησε στην εταιρεία μας την ΑΠ 596/08/17-03-2011, με την οποία προχώρησε στη λήψη προσωρινών μέτρων κατά της εταιρείας μας, χωρίς την τήρηση των προϋποθέσεων του άρθρου 7 παρ. 6 της οδηγίας Πλαίσιο ούτε του άρθρου 16 παρ. 5 του Ν. 3431/2006. Με την με αρ. πρωτ. 12266/Φ391/29-3-2011 Πράξη Διεξαγωγής Ακρόασης η ΕΕΤΤ κάλεσε την εταιρεία μας σε ακρόαση στις 5-4-2011 προκειμένου να εκθέσει τις απόψεις σχετικά με τα επιβληθέντα προσωρινά μέτρα. Σε συνέχεια της άνω ακρόασης με την με αριθμό πρωτ. 15256/Φ305/14-4-2011 επιστολή μας κοινοποιήθηκαν στις 18-4-2011 τα πρακτικά αυτής και κληθήκαμε να υποβάλουμε έγγραφο υπόμνημα εντός αποκλειστικής προθεσμίας πέντε (5) ημερών. Με την με αρ. πρωτ. 13343/Φ391/5-4-2011 Πράξη Διεξαγωγής Ακρόασης η ΕΕΤΤ κάλεσε επιπλέον την εταιρεία μας σε ακρόαση στις 18-4-2011 με αντικείμενο την εξέταση της παράβασης της υποχρέωσής της για την υποβολή στοιχείων σε συμμόρφωση με τις διατάξεις των άρθρων 63 και 64 του ν. 3431/06 και της ΑΠ ΕΕΤΤ 531/065/2009.

Κατά της ως άνω απόφασης υποβάλαμε στην Επιτροπή την από 20-4-2011 αίτηση θεραπείας, που έχει λάβει αριθμό πρωτ. ΕΕΤΤ 16355/20-4-2011 σύμφωνα με τα άρθρα 67 παρ.1 του ΚΔΔικονομίας και το άρθρο 24 του ΚΔΔ/σίας, ζητώντας την ανάκληση (ακύρωση), άλλως την τροποποίηση της άνω απόφασης, για τους λόγους που αναφέρονται σε αυτή, επί της οποίας η ΕΕΤΤ ουδέποτε απάντησε.

Με την υπ' αριθμ. πρωτ. 12266/Φ391/29-03-2011 Πράξη Διεξαγωγής Ακρόασης, σύμφωνα με τα αναφερόμενα σε αυτή κληθήκαμε σε ακρόαση ενώπιον της Επιτροπής Ακροάσεων της ΕΕΤΤ στις 05-04-2011, προκειμένου να εκφράσουμε τις απόψεις μας σχετικά με τα επιβληθέντα με την ΕΕΤΤ ΑΠ 596/08/17-03-2011, προσωρινά μέτρα αναφορικά με την παροχή υπηρεσιών χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης από τον ΟΤΕ μέσω δικτύου πρόσβασης στο οποίο έχει εγκατασταθεί και λειτουργεί οπτική ίνα μέχρι τον υπαίθριο κατανεμητή (FTTN/VDSL). Με την υπ' αριθμ. πρωτ. 15256/Φ305/14-04-2011 επιστολή πρακτικών ΕΕΤΤ μας κοινοποιήθηκαν τα πρακτικά της άνω ακρόασης, επί των οποίων υποβάλαμε το με αρ. πρωτ. ΕΕΤΤ 17497/2-5-2011 υπόμνημα, με το οποίο ζητήσαμε να ανακληθεί, άλλως να τροποποιηθεί, η υπ' αριθμ. πρωτ. 596/08/17-03-2011 απόφαση της ΕΕΤΤ ώστε να επιτραπεί στον ΟΤΕ να συνεχίσει την ανάπτυξη του πιλοτικού προγράμματος στις πέντε πόλεις που έχουμε ήδη κοινοποιήσει στην ΕΕΤΤ, ήτοι στο Δήμο Ζωγράφου, Αλεξανδρούπολης, Ξάνθης, Κομοτηνής και Σερρών χωρίς περιορισμούς με τους όρους και τις προϋποθέσεις που έχουν ήδη κοινοποιηθεί στην Επιτροπή και διασφαλίζουν στον ίδιο,

αλλά και στην υπόλοιπη αγορά ότι θα ικανοποιηθούν οι στόχοι του προγράμματος όπως αναλυτικά αναφέρθησαν παραπάνω και να αρθεί κάθε είδους περιορισμός που έχει τεθεί είτε στην χονδρική είτε στη λιανική προσφορά των εν λόγω υπηρεσιών.

Με την υπ' αριθμ. πρωτ. 15256/Φ305/14-04-2011 επιστολή πρακτικών ΕΕΤΤ μας κοινοποιήθηκαν τα πρακτικά της άνω ακρόασης από 18-4-2011 ακρόασης, επί των οποίων υποβάλαμε το με αρ. πρωτ. ΕΕΤΤ 18859/10-5-2011 υπόμνημα, με το οποίο ζητήσαμε να αναγνωριστεί ότι η ΟΤΕ Α.Ε. δεν έχει παραβιάσει τις υποχρεώσεις της για υποβολή στοιχείων προς την ΕΕΤΤ σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 63 και 64 του Ν.3431/2006 και της ΑΠ ΕΕΤΤ 531/065/23-7-2009 και ιδίως των παρ. 5.1.4 και 5.1.7 του Κεφαλαίου Α.ΙΙΙ, του Κεφαλαίου Β και του Παραρτήματος ΙΙ αυτής.

Περαιτέρω, όπως φαίνεται από την αναφορά της ΕΕΤΤ στο κείμενο της διαβούλευσης και ενώ εκκρεμεί η έκδοση σχετικών αποφάσεων της Ολομέλειας της ΕΕΤΤ επί ακροάσεων που διεξήχθησαν στις 5-4-2001 και στις 18-4-2011 σχετικά με την παροχή ή μη των σχετικών πληροφοριών από την εταιρία, η ΕΕΤΤ στο κείμενο της διαβούλευσης α) επικεντρώνεται στο θέμα της μη παροχής πληροφοριών από τον ΟΤΕ ως την αιτία για την παρέμβαση της και τη λήψη των ασφαλιστικών μέτρων για την μη υλοποίηση του πιλοτικού προγράμματος VDSL και β) τοποθετείται ρητά (σελ. 73), εκκρεμώσεως της διαδικασίας και χωρίς να έχει γίνει σχετική κοινοποίηση στην εταιρία μας ότι ο ΟΤΕ «όχι μόνο δεν συμμορφώθηκε προς την υποχρέωση παροχής πληροφόρησης ανά εξάμηνο σε σχέση με την ανάπτυξη δικτύου πρόσβασης νέας γενιάς, σύμφωνα και με το βαθμό λεπτομέρειας που καθόριζε πάντα η ΕΕΤΤ στη σχετική μεταξύ τους αλληλογραφία, αντιθέτως συνέχισε την πρακτική γενικών και επιγραμματικών ενημερώσεων της ΕΕΤΤ για τις επόμενες ενέργειες του», ως σαν η σχετική απόφαση να έχει εκδοθεί.

Κατά της άνω απόφασης της ΕΕΤΤ με την οποία ελήφθησαν κατά της εταιρείας μας προσωρινά μέτρα στο πλαίσιο των οποίων επιβλήθηκαν στην οι αναφερόμενες σε αυτή κανονιστικές υποχρεώσεις στο τμήμα δικτύου πρόσβασης του ΟΤΕ στο οποίο έχει εγκατασταθεί και λειτουργεί οπτική ίνα μέχρι τον υπαίθριο κατανεμητή (FTTN/VDSL) ασκήσαμε ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών την από 20-6-2011 προσφυγή μας με την οποία ζητήσαμε την ακύρωση της άνω απόφασης.

Αναφορικά με το πιλοτικό πρόγραμμα VDSL

Όπως επανειλημμένα υποστηρίζαμε ενώπιον της Επιτροπής πρόκειται για ένα νέο δίκτυο, το οποίο σχεδιάζεται και κατασκευάζεται εξ αρχής και στα πλαίσια του πιλοτικού προγράμματος τίθεται μία σειρά κριτηρίων (τεχνολογικά, εμπορικά, κλπ) και διερευνώνται μία σειρά παραγόντων, μεταξύ των οποίων και τα θέματα αδειοδότησης από τις αρμόδιες τοπικές αρχές, αλλά και ηλεκτροδότησης από τη ΔΕΗ. Οι δύο παράγοντες αυτοί είναι αστάθμητοι και δεν μας επιτρέπουν να εκτιμήσουμε και προδιαγράψουμε εκ των προτέρων ένα αξιόπιστο χρονοδιάγραμμα. Χαρακτηριστικά, αξίζει να σημειωθεί ότι η ΟΤΕ ΑΕ όταν ξεκίνησε τη μελέτη για το πιλοτικό πρόγραμμα, επέλεξε σαν μία αστική περιοχή με χαρακτηριστικά ικανοποιητικά να χρησιμοποιηθεί σαν «τυπική περιοχή – μοντέλο» για το πιλοτικό, την περιοχή της Τερψιθέας, με απώτερο στόχο, σε περίπτωση υλοποίησης του πιλοτικού προγράμματος να είναι και η πρώτη περιοχή στην οποία αυτό θα λειτουργήσει. Στην πράξη όμως και λόγω προβλημάτων και δη αυτών της αδειοδότησης και της ηλεκτροδότησης, στην Τερψιθέα ακόμη δεν έχει προχωρήσει το πιλοτικό.

Ενόψει των παραπάνω δυσκολιών, η ΟΤΕ ΑΕ προχώρησε δοκιμαστικά ερχόμενη σε επαφή με τις αρμόδιες τοπικές αρχές και διερευνώντας τις προθέσεις τους σχετικά με την αδειοδότηση και μόνο εφόσον έλαβε τις σχετικές άδειες προχώρησε σε συγκεκριμένη ενημέρωση της Επιτροπής Σας στις 19-5-2010, γιατί μόνο τότε γνώριζε ότι πράγματι θα αναπτύξει πιλοτικό δίκτυο σε αυτές τις περιοχές. Και πράγματι το πιλοτικό πρόγραμμα του ΟΤΕ έχει προχωρήσει στις περιοχές, δηλ. η ενημέρωση και τα στοιχεία που σας παρείχαμε στις 19-5-2010 ήταν αξιόπιστα γιατί πλέον βασιζόμασταν στις συγκεκριμένες πρώτες άδειες που είχαμε λάβει. Για τον ΟΤΕ, όπως δηλώσαμε και ενώπιον της ΕΕΤΤ, ο σχεδιασμός είναι δυνατός από τη λήψη της σχετικής άδειας από την αρμόδια τοπική αρχή και μετά. Σε κάθε περίπτωση ενημερώσαμε την Επιτροπή ότι ο σχεδιασμός ανά Α/Κ δεν είχε ολοκληρωθεί, ούτε είχε αποτυπωθεί σε επίπεδο παρεμβάσεων ανά Α/Κ αλλά επιπλέον ήταν δυναμικός, δηλαδή τροποποιείται και καθυστερούσε λόγω των προβλημάτων στην αδειοδότηση και στην τροφοδότηση.

Με την με αρ. πρωτ. 281236/19-5-2010 επιστολή μας, που εστάλη μόλις εκδόθηκαν οι πρώτες άδειες, μετά από συνάντηση που πραγματοποιήθηκε στις 29-4-2010 στα γραφεία της ΕΕΤΤ, ενημερώσαμε ότι **προτιθέμεθα**, με στόχο την απόκτηση της απαραίτητης εμπειρίας

στην ανάπτυξη δικτύων FTTx σε **ολοκληρωμένες αστικές περιοχές**, την ανάπτυξη νέων υπηρεσιών και την μελέτη της ανταπόκρισης των συνδρομητών στις νέες υπηρεσίες να προβούμε στην κάλυψη των Δήμων **των Σερρών, Ξάνθης, Κομοτηνής, Αλεξανδρούπολης και Ζωγράφου** με δίκτυο τεχνολογίας FTTC/VDSL2 με δυνατότητα σταδιακής μετεξέλιξης του σε τεχνολογία FTTH, θέτοντας τα εξής ζητήματα:

- κατά την άνω συνάντηση η ΕΕΤΤ γνωστοποίησε την άποψή της ότι τα δίκτυα πρόσβασης που βασίζονται στην τεχνολογία FTTC/VDSL2 ρυθμίζονται σύμφωνα το υφιστάμενο κανονιστικό πλαίσιο, καθώς η σχετική αγορά Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης όπως αυτή ορίστηκε στην υπ' αριθμ. ΑΠ. ΕΕΤΤ 531/066/23-7-2009 «Ορισμός Εθνικής Αγοράς Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης, Καθορισμός Επιχειρήσεων με Σημαντική Ισχύ στην εν λόγω Αγορά, και Υποχρεώσεις αυτών (2ος Γύρος Ανάλυσης)» περιλαμβάνει το σύνολο των υπηρεσιών που παρέχονται με τεχνολογίες xDSL και συνεπώς και τις υπηρεσίες που παρέχονται με τεχνολογίες VDSL₂. Με βάση το σκεπτικό αυτό ο ΟΤΕ έχει την υποχρέωση παροχής των υπηρεσιών που βασίζονται στην τεχνολογία FTTC/VDSL2, σύμφωνα με τις υφιστάμενες υπηρεσίες ΑΡΥΣ (συμπεριλαμβανομένου και του ΑΡΥΣ Γ) σε κοστοστρεφείς τιμές.
- τα Δίκτυα Πρόσβασης Νέας Γενιάς στο σύνολο τους, συμπεριλαμβανομένων και των δικτύων FTTC/VDSL2 τα οποία όπως αναφέρθηκε παραπάνω αναγνωρίζονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως Δίκτυα Πρόσβασης Νέας Γενιάς, δεν περιλαμβάνονται στον άνω ορισμό Εθνικής Αγοράς Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης, σε κάθε δε περίπτωση η ΕΕΤΤ θα πρέπει να προχωρήσει στην ανάλυση της λειτουργίας της αγοράς και των επιδράσεων σε αυτή από την υλοποίηση ενός τέτοιου δικτύου, λαμβάνοντας κατ' αρχήν υπόψη την περιορισμένη γεωγραφική ανάπτυξη των δικτύων αυτών. Για το λόγο αυτό ήταν βέβαιο ότι δεν θα υπήρχαν ουσιαστικές αλλαγές στις συνθήκες του ανταγωνισμού, συνακόλουθα εξέλιπε η ανάγκη ρυθμιστικής παρέμβασης.
- η ανάπτυξη νέων δικτύων χαρακτηρίζεται από υψηλό επενδυτικό ρίσκο και **ιδιαίτερα μεγάλη αβεβαιότητα από την πλευρά της ζήτησης**.
- η ύπαρξη εθνικού σχεδίου για την ανάπτυξη εθνικής υποδομής δικτύου οπτικών ινών διαφοροποιεί σημαντικά το ανταγωνιστικό πλαίσιο στο οποίο θα πραγματοποιηθούν οι σχετικές επενδύσεις.

- η υιοθέτηση μηχανισμών risk sharing με ενδιαφερόμενους τηλεπικοινωνιακούς παρόχους είναι καθοριστικής σημασίας για τη διαμόρφωση κατάλληλου επενδυτικού περιβάλλοντος, πρότεινε δε διάφορα σχετικά μοντέλα.

Περαιτέρω η ΟΤΕ ΑΕ παρέχει στην ΕΕΤΤ κάθε νέα πληροφόρηση αναφορικά με την ανάπτυξη δικτύων νέας γενιάς.

Από τα παραπάνω προκύπτει σαφώς ότι η ΕΕΤΤ, χωρίς να έχει μελετήσει σε βάθος τις τάσεις της αγοράς σε σχέση με την παροχή προϊόντων και υπηρεσιών μέσω Δικτύων Πρόσβασης Νέας Γενιάς και ιδίως τη ζήτηση από πλευράς των παρόχων, παρεμπόδισε με τη λήψη των περιγραφόμενων στο κείμενο της διαβούλευσης προσωρινών μέτρων, στο σύνολο της, την υλοποίηση του πιλοτικού προγράμματος του ΟΤΕ, ενώ θα μπορούσε να επιτρέψει την υπό όρους υλοποίηση του, από την οποία θα μπορούσαν να συναχθούν χρήσιμα συμπεράσματα για την απήχηση των νέων υπηρεσιών και τη συνολική λειτουργία αυτών σε γεωγραφικά περιορισμένες περιοχές της χώρας.

Ερώτηση Ε4: Συμφωνείτε με την προτεινόμενη διατήρηση της υποχρέωσης πρόσβασης στον ΟΤΕ καθώς και το ειδικότερο περιεχόμενο αυτής, όπως αναλύεται στο παρόν κείμενο;

Η εταιρεία μας όπως έχει αναλυτικά τεκμηριώσει ανωτέρω, θεωρεί ότι η υπό εξέταση αγορά είναι επαρκώς ανταγωνιστική και συνεπώς δεν απαιτείται η επιβολή ex-ante ρυθμιστικών υποχρεώσεων. Με βάση την διαπίστωση αυτή η εταιρεία μας διαφωνεί με την προτεινόμενη υποχρέωση πρόσβασης καθώς και το ειδικότερο περιεχόμενο αυτής και προτείνει την άμεση απόσυρσή της.

Ειδικότερα, όπως αναλυτικά παρουσιάσαμε στην απάντηση μας στην ερώτηση Ε2, η εταιρεία μας θεωρεί ότι η ανάπτυξη του ανταγωνισμού στην σχετική αγορά παρουσιάζει ευδιάκριτες γεωγραφικές διαφοροποιήσεις μεταξύ των περιοχών εκείνων όπου έχουν προχωρήσει οι πάροχοι σε συνεγκατάσταση παρέχοντας υπηρεσίες μέσω Αδεσμοποίησης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο και στις περιοχές όπου οι υπηρεσίες παρέχονται αποκλειστικά μέσω ΧΕΠ ενώ επιπλέον γεωγραφικές διαφοροποιήσεις μπορούν να εντοπιστούν εάν λάβει κανείς υπόψη τον αριθμό των συνεγκατεστημένων παρόχων ανά Αστικό Κέντρο. Για τον λόγο αυτό η εταιρεία μας, σε κάθε περίπτωση, διαφωνεί με την διατήρηση της συγκεκριμένης υποχρέωσης στις γεωγραφικές περιοχές όπου υπάρχει επαρκής ανταγωνισμός παρά το γεγονός ότι δεν προτίθεται να διακόψει την παροχή ΧΕΠ στις περιοχές αυτές.

Ερώτηση Ε5: Θεωρείτε ότι χρειάζονται άλλα προϊόντα ή πρόσθετες συναφείς ευκολίες που θα πρέπει να παρέχονται από τον ΟΤΕ; Θεωρείτε ότι πιθανόν υπάρχουν επιπλέον υποχρεώσεις που θα πρέπει να επιβληθούν στον ΟΤΕ σχετικά με τις τεχνικές διεπαφές, τα πρωτόκολλα ή τα συστήματα λογισμικού;

Η εταιρεία μας, όπως έχει αναλυτικά τεκμηριώσει ανωτέρω, θεωρεί ότι η υπό εξέταση αγορά είναι επαρκώς ανταγωνιστική και συνεπώς δεν απαιτείται η επιβολή ex-ante ρυθμιστικών υποχρεώσεων. Με βάση την διαπίστωση αυτή η εταιρεία μας θεωρεί ότι δεν θα πρέπει να επιβληθούν άλλα προϊόντα ή πρόσθετες συναφείς ευκολίες ούτε επιπλέον υποχρεώσεις σχετικά με τις τεχνικές διεπαφές, τα πρωτόκολλα ή τα συστήματα λογισμικού.

Ερώτηση Ε6: Συμφωνείτε με την επιβολή υποχρέωσης αμεροληψίας στον ΟΤΕ καθώς και το ειδικότερο περιεχόμενο αυτής; Συμφωνείται με την προτεινόμενη επιβολή χρονικής απόστασης τριών (3) μηνών μεταξύ χονδρικής και λιανικής διάθεσης νέων προϊόντων χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω τεχνολογίας VDSL;

Η εταιρεία μας όπως έχει αναλυτικά τεκμηριώσει ανωτέρω, θεωρεί ότι η υπό εξέταση αγορά είναι επαρκώς ανταγωνιστική και συνεπώς δεν απαιτείται η επιβολή ex-ante ρυθμιστικών υποχρεώσεων. Με βάση την διαπίστωση αυτή η εταιρεία μας διαφωνεί με την προτεινόμενη υποχρέωση αμεροληψίας καθώς και το ειδικότερο περιεχόμενο αυτής και προτείνει την άμεση απόσυρσή της.

Ειδικότερα, όπως αναλυτικά παρουσιάσαμε στην απάντηση μας στην ερώτηση Ε2, η εταιρεία μας θεωρεί ότι η ανάπτυξη του ανταγωνισμού στην σχετική αγορά παρουσιάζει ευδιάκριτες γεωγραφικές διαφοροποιήσεις μεταξύ των περιοχών εκείνων όπου έχουν προχωρήσει οι πάροχοι σε συνεγκατάσταση παρέχοντας υπηρεσίες μέσω Αδεσμοποίησης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο και στις περιοχές όπου οι υπηρεσίες παρέχονται αποκλειστικά μέσω ΧΕΠ ενώ επιπλέον γεωγραφικές διαφοροποιήσεις μπορούν να εντοπιστούν εάν λάβει κανείς υπόψη τον αριθμό των συνεγκατεστημένων παρόχων ανά Αστικό Κέντρο. Για τον λόγο αυτό η εταιρεία μας, σε κάθε περίπτωση, διαφωνεί με την διατήρηση της συγκεκριμένης υποχρέωσης στις γεωγραφικές περιοχές όπου υπάρχει επαρκής ανταγωνισμός.

Ειδικά όσον αφορά στην προτεινόμενη επιβολή υποχρέωσης χρονικής απόστασης τριών (3) μηνών μεταξύ χονδρικής και λιανικής διάθεσης νέων προϊόντων χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω τεχνολογίας VDSL η εταιρεία μας θεωρεί ότι θα πρέπει να συντημηθεί περαιτέρω. Ειδικότερα, καθώς σήμερα η διάθεση προϊόντων ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω του Δικτύου Πρόσβασης Νέας Γενιάς που αναπτύσσει ο ΟΤΕ είναι περιορισμένη σε εξαιρετικά μικρή γεωγραφική κλίμακα, η δυνατότητα άμεσης έναρξης παροχής λιανικών και χονδρικών υπηρεσιών δεν είναι δυνατόν να επιφέρει οποιαδήποτε βλάβη στον ανταγωνισμό ενώ θα συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων του πιλοτικού αυτού έργου που είναι η αξιολόγηση της ελαστικότητας της ζήτησης καθώς και η εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με την βιωσιμότητα μίας επένδυσης ευρύτερης κλίμακας. Στο πλαίσιο αυτό προτείνεται η άμεση άρση των υφιστάμενων προσωρινών μέτρων.

Ερώτηση Ε7: Συμφωνείτε με την επιβολή υποχρέωσης διαφάνειας στον ΟΤΕ καθώς και το ειδικότερο περιεχόμενο αυτής;

Η εταιρεία μας όπως έχει αναλυτικά τεκμηριώσει ανωτέρω, θεωρεί ότι η υπό εξέταση αγορά είναι επαρκώς ανταγωνιστική και συνεπώς δεν απαιτείται η επιβολή ex-ante ρυθμιστικών υποχρεώσεων. Με βάση την διαπίστωση αυτή η εταιρεία μας διαφωνεί με την προτεινόμενη υποχρέωση διαφάνειας καθώς και το ειδικότερο περιεχόμενο αυτής και προτείνει την άμεση απόσυρσή της.

Ειδικότερα, όπως αναλυτικά παρουσιάσαμε στην απάντηση μας στην ερώτηση Ε2, η εταιρεία μας θεωρεί ότι η ανάπτυξη του ανταγωνισμού στην σχετική αγορά παρουσιάζει ευδιάκριτες γεωγραφικές διαφοροποιήσεις μεταξύ των περιοχών εκείνων όπου έχουν προχωρήσει οι πάροχοι σε συνεγκατάσταση παρέχοντας υπηρεσίες μέσω Αδεσμοποίησης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο και στις περιοχές όπου οι υπηρεσίες παρέχονται αποκλειστικά μέσω ΧΕΠ ενώ επιπλέον γεωγραφικές διαφοροποιήσεις μπορούν να εντοπιστούν εάν λάβει κανείς υπόψη τον αριθμό των συνεγκατεστημένων παρόχων ανά Αστικό Κέντρο. Για τον λόγο αυτό η εταιρεία μας, σε κάθε περίπτωση, διαφωνεί με την διατήρηση της συγκεκριμένης υποχρέωσης στις γεωγραφικές περιοχές όπου υπάρχει επαρκής ανταγωνισμός.

Ερώτηση Ε8: Συμφωνείτε με το προτεινόμενο ελάχιστο περιεχόμενο της προσφοράς αναφοράς ΧΕΠ; Αν όχι προτείνετε επιπλέον στοιχεία τα οποία κρίνετε ότι θα πρέπει να συμπεριληφθούν ή άλλες μεταβολές.

Η εταιρεία μας όπως έχει αναλυτικά τεκμηριώσει ανωτέρω, θεωρεί ότι η υπό εξέταση αγορά είναι επαρκώς ανταγωνιστική και συνεπώς δεν απαιτείται η επιβολή ex-ante ρυθμιστικών υποχρεώσεων. Με βάση την διαπίστωση αυτή η εταιρεία μας διαφωνεί με την προτεινόμενη υποχρέωση διαφάνειας στο πλαίσιο της οποίας περιλαμβάνεται και η υποχρέωση δημοσίευσης Προσφοράς Αναφοράς.

Η εταιρεία μας συμφωνεί, ωστόσο, με το προτεινόμενο ελάχιστο περιεχόμενο της Προσφοράς Αναφοράς στον βαθμό που η ΕΕΤΤ επιλέξει να διατηρήσει την υποχρέωση σε συγκεκριμένες μόνο γεωγραφικές περιοχές.

Ερώτηση Ε9: Συμφωνείτε με την επιβολή υποχρέωσης λογιστικού διαχωρισμού στον ΟΤΕ;

Η εταιρεία μας όπως έχει αναλυτικά τεκμηριώσει ανωτέρω, θεωρεί ότι η υπό εξέταση αγορά είναι επαρκώς ανταγωνιστική και συνεπώς δεν απαιτείται η επιβολή ex-ante ρυθμιστικών υποχρεώσεων. Με βάση την διαπίστωση αυτή η εταιρεία μας διαφωνεί με την προτεινόμενη υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού και προτείνει την άμεση απόσυρσή της.

Ερώτηση Ε10: Συμφωνείτε με την επιβολή στον ΟΤΕ υποχρέωση ελέγχου τιμών με τη μορφή κοστοστρεφούς τιμολόγησης μέσω μεθοδολογίας MMEK-TK; Ειδικότερα, συμφωνείται με την προτεινόμενη επιβολή υποχρέωσης κοστοστρέφειας μέσω μεθοδολογίας MMEK-TK – bottom up αναφορικά με τα προϊόντα χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω τεχνολογίας VDSL;

Η εταιρεία μας όπως έχει αναλυτικά τεκμηριώσει ανωτέρω, θεωρεί ότι η υπό εξέταση αγορά είναι επαρκώς ανταγωνιστική και συνεπώς δεν απαιτείται η επιβολή ex-ante ρυθμιστικών υποχρεώσεων. Με βάση την διαπίστωση αυτή η εταιρεία μας διαφωνεί με την προτεινόμενη υποχρέωση ελέγχου τιμών με τη μορφή κοστοστρεφούς τιμολόγησης μέσω μεθοδολογίας MMEK-TK και προτείνει την άμεση απόσυρσή της.

Ειδικότερα, όπως αναλυτικά έχουμε παρουσιάσει στην απάντηση μας στην ερώτηση Ε2, θεωρούμε ότι η ανάπτυξη του ανταγωνισμού στην σχετική αγορά παρουσιάζει ευδιάκριτες γεωγραφικές διαφοροποιήσεις μεταξύ των περιοχών εκείνων όπου έχουν προχωρήσει οι πάροχοι σε συνεγκατάσταση παρέχοντας υπηρεσίες μέσω Αδεσμοποίησης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο και στις περιοχές όπου οι υπηρεσίες παρέχονται αποκλειστικά μέσω ΧΕΠ ενώ επιπλέον γεωγραφικές διαφοροποιήσεις μπορούν να εντοπιστούν εάν λάβει κανείς υπόψη τον αριθμό των συνεγκατεστημένων παρόχων ανά Αστικό Κέντρο. Για τον λόγο αυτό η εταιρεία μας, σε κάθε περίπτωση, διαφωνεί με την διατήρηση της υποχρέωσης ελέγχου τιμών με τη μορφή κοστοστρεφούς τιμολόγησης μέσω μεθοδολογίας MMEK-TK, τουλάχιστον στις γεωγραφικές περιοχές όπου υπάρχει επαρκής ανταγωνισμός.

Όσον αφορά την επιβολή υποχρέωσης κοστοστρέφειας μέσω μεθοδολογίας MMEK-TK – bottom up αναφορικά με τα προϊόντα χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω τεχνολογίας VDSL θα θέλαμε να επισημάνουμε τα εξής:

- Κατά την διάρκεια της μετάβασης από το υφιστάμενο δίκτυο χαλκού στο Δίκτυο Πρόσβασης Νέας Γενιάς, όπου τα δίκτυα αυτά θα λειτουργούν παράλληλα, η τιμολόγηση τόσο των νέων όσο και των υφιστάμενων χονδρικών προϊόντων πρόσβασης θα αποτελεί έναν ιδιαίτερα καθοριστικό παράγοντα ο οποίος θα επηρεάσει σημαντικά την ζήτηση για νέες υπηρεσίες και συνεπώς την πραγματοποίηση περαιτέρω επενδύσεων, καθώς τα δίκτυα αυτά θα λειτουργούν ανταγωνιστικά.
- Οι προκλήσεις που ανακύπτουν από την εφαρμογή μιας μεθοδολογίας κοστολόγησης για τα Δίκτυα Πρόσβασης Νέας Γενιάς, διατηρώντας παράλληλα επαρκή κίνητρα για αποδοτικές και έγκαιρες επενδύσεις είναι ένας σοβαρός λόγος τουλάχιστον σε ένα αρχικό στάδιο, για την μη εφαρμογή της εκ των προτέρων ρύθμισης τιμών των Δικτύων Πρόσβασης Νέας Γενιάς. Εντούτοις, εάν θεωρηθεί ότι πρέπει να υπάρχει έλεγχος τιμών η όποια προσέγγιση δεν πρέπει να είναι αποσπασματική, αλλά να λαμβάνει υπόψη τόσο την αβεβαιότητα της ζήτησης, όσο και τις ανταγωνιστικές πιέσεις από την διατήρηση του δικτύου χαλκού.
- Σχετικά η Σύσταση της ΕΕ της 20ής Σεπτεμβρίου 2010 για τη «Ρυθμιζόμενη Πρόσβαση σε Δίκτυα Πρόσβασης Νέας Γενιάς (NGA)» αναφέρει στην παράγραφο 37 του προοιμίου ότι *«Εφόσον εφαρμόζεται εκ των προτέρων ρύθμιση των τιμών, οι τιμές χονδρικής*

δυφιορευματικής πρόσβασης πρέπει να προκύπτουν μέσω κοστοστρέφειας. Οι ΕΡΑ θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν άλλες κατάλληλες μεθόδους ελέγχου τιμών, π.χ. τη *retail-minus* (λιανική τιμή μείον προκαθορισμένο ποσοστό), εφόσον υπάρχουν επαρκείς ανταγωνιστικές πιέσεις στο κατάντη σκέλος του φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ. Οι ΕΡΑ πρέπει να καθορίζουν διαφορετικές τιμές για διαφορετικά δυφιορευματικά προϊόντα, στο βαθμό που οι εν λόγω διαφορές τιμών μπορούν να δικαιολογηθούν από το υποκείμενο κόστος της παροχής υπηρεσιών, ώστε να μπορέσουν όλοι οι φορείς εκμετάλλευσης να επωφεληθούν από τη συνεχή διαφοροποίηση των τιμών, τόσο σε επίπεδο χονδρικής όσο και λιανικής. Στον καθορισμό των τιμών πρόσβασης πρέπει να ληφθεί δεόντως υπόψη ο κίνδυνος που διατρέχει ο φορέας εκμετάλλευσης με ΣΙΑ.» Με δεδομένο ότι, όπως αναλυτικά έχουμε τεκμηριώσει ανωτέρω, η υπό εξέταση κατάντη λιανική αγορά είναι επαρκώς ανταγωνιστική, ενώ παράλληλα η γεωγραφική κάλυψη του Δικτύου Πρόσβασης Νέας Γενιάς του ΟΤΕ είναι περιορισμένη και δεν υπάρχουν δεδομένα που να καταδεικνύουν την ζήτηση σε ευρυζωνικές υπηρεσίες, τόσο σε επίπεδο χονδρικής όσο και σε επίπεδο λιανικής, η μεθοδολογία *retail-minus* θα ήταν η πιο ενδεδειγμένη.

- Σύμφωνα με πρόσφατη μελέτη⁴⁹ που εκπονήθηκε για λογαριασμό του ΕΤΝΟ και αφορά την σύγκριση των διαφορετικών κοστολογικών μοντέλων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν τόσο για την κοστολόγηση των Δικτύων Πρόσβασης Νέας Γενιάς όλων των διαφορετικών τεχνολογιών, όσο και του υφιστάμενου δικτύου χαλκού, με στόχο την επιλογή του βέλτιστου μοντέλου για την προώθηση της μετάβασης στα Δίκτυα Πρόσβασης Νέας Γενιάς, αναφέρονται για την κοστολόγηση των δικτύων VDSL τα εξής:
  - Οι αρχές που θα καθοδηγούν την επιλογή του κατάλληλου κοστολογικού μοντέλου, στην περίπτωση που επιβληθεί υποχρέωση κοστοστρεφούς τιμολόγησης, θα πρέπει να είναι οι παρακάτω: τεχνολογική ουδετερότητα., κίνητρα για την αποτελεσματική μετακίνηση συνδρομητών στο νέο δίκτυο, προστασία βραχυπρόθεσμων και μακροχρόνιων συμφερόντων των καταναλωτών ώστε να πληρώνουν μόνο για τις υπηρεσίες που θέλουν να λαμβάνουν, προστασία των επενδύσεων σε βάθος χρόνου και ανάκτησης κόστους, προώθηση της ενιαίας αγοράς μέσω ενός κατάλληλου επιπέδου εναρμόνισης που να λαμβάνει υπόψη συνθήκες ανταγωνισμού και ανάπτυξης της κάθε χώρας και ρυθμιστική σταθερότητα.

⁴⁹ Plum Consulting “Costing methodology and the transition to next generation access”, a report for ETNO, March 2011

- Στα πλαίσια αυτά η επιλογή του μοντέλου κοστολόγησης των υπηρεσιών μέσω Δικτύων Πρόσβασης Νέας Γενιάς θα πρέπει να έχει μία συνέχεια και συνέπεια με το μοντέλο κοστολόγησης του δικτύου χαλκού. Αυτό είναι αναγκαίο ώστε υπάρχει σταδιακή μετάβαση από το δίκτυο χαλκού στα Δίκτυα Πρόσβασης Νέας Γενιάς και να μην λειτουργούν τα δίκτυα ανταγωνιστικά μεταξύ τους.
- Υπάρχει ρίσκο για τις επενδύσεις σε δίκτυα VDSL καθώς οι επενδύσεις που σχετίζονται με τις καμπίνες και τον εξοπλισμό VDSL έχουν περιορισμένη οικονομική ζωή. Αυτό σημαίνει ότι στην περίπτωση που αποφασιστεί η επιβολή κοστοστρεφούς τιμολόγησης σε υπηρεσίες VDSL bitstream, μια προσέγγιση CCA βασισμένη σε top-down FAC / LRIC θα ήταν προτιμότερη. Η μεθοδολογία bottom-up LRIC είναι λιγότερο κατάλληλη, δεδομένου ότι είναι πιθανό να μην απεικονίσει με ακρίβεια τα πραγματικά κόστη που έχει ένας πάροχος, εκτός αν είναι βασισμένο στην πραγματική τοπολογία δικτύου και στις πραγματικές λειτουργικές δαπάνες. Εάν το πρότυπο LRIC είναι βασισμένο σε ένα υποθετικό βελτιστοποιημένο δίκτυο, τότε η κοστοστρεφής τιμολόγηση θα οδηγεί σε τιμές κάτω από το πραγματικό κόστος που απαιτείται για την ανάπτυξη ενός δικτύου VDSL και αυτό θα επιδράσει αρνητικά στις επενδύσεις.
- Η μεθοδολογία κοστολόγησης του δικτύου VDSL θα πρέπει να είναι αντίστοιχη με την μεθοδολογία που χρησιμοποιείται για την κοστολόγηση του δικτύου χαλκού, καθώς θα διευκολύνει την κάλυψη του κοινού κόστους, το οποίο θα είναι σημαντικό. Εντούτοις, είναι σημαντικό να λαμβάνεται υπόψη στον καθορισμό του κόστους ο επιπλέον επενδυτικός κίνδυνος του VDSL έναντι του δικτύου χαλκού.

Συνεπώς, με βάση τα παραπάνω, ο ΟΤΕ θεωρεί ότι η μεθοδολογία retail-minus θα ήταν η πιο ενδεδειγμένη. Στην περίπτωση που ότι η ΕΕΤΤ επιμείνει στην μεθοδολογία MMEK-TK – bottom up αναφορικά με τα προϊόντα χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω τεχνολογίας VDSL, θα θέλαμε να επισημάνουμε ότι θα πρέπει να εξειδικευτεί σε συνεργασία με την ΕΕΤΤ ώστε να ικανοποιούνται οι αρχές που αναλυτικά παρουσιάστηκαν παραπάνω.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

	WIND One S	WIND One M	WIND One L	WIND One XL
Μηνιαία τέλη	44,90€	44,90€	64,90€	99,90€
Λεπτά κλήσεων προς κινητά από σταθερό και κινητό	150	150	300	600
Λεπτά αστικών και υπεραστικών κλήσεων από σταθερό	Απεριόριστα	-	Απεριόριστα	Απεριόριστα
Λεπτά αστικών και υπεραστικών κλήσεων από κινητό	1500	1500	1500	1500
Λεπτά κλήσεων από το σταθερό στο κινητό τηλέφωνο του συνδρομητή	1500	1500	1500	1500
Λεπτά διεθνών κλήσεων (48 χώρες)	-	-	-	Απεριόριστα
Broadband ADSL up to 24Mbps	0,345€/10'	Απεριόριστο	Απεριόριστο	Απεριόριστο
Mobile Broadband (MB)	-	100	100	100

4.6 VODAFONE

2. Γενικά Σχόλια

Η Vodafone χαιρετίζει σε γενικές γραμμές την προσέγγιση της ΕΕΤΤ να βελτιώσει τα επανορθωτικά μέτρα στις Αγορές 4, 5 με σκοπό να ανταποκριθεί στα νέα ρίσκα στρέβλωσης του ανταγωνισμού που προκύπτουν από τον Πάροχο με ΣΙΑ στις εν λόγω αγορές λόγω της ανάπτυξης δικτύων νέας γενιάς (κυρίως VDSL2).

Σε γενικές γραμμές η Vodafone συμφωνεί με τις προτάσεις της ΕΕΤΤ και την επιβολή των προτεινόμενων επανορθωτικών μέτρων στον πάροχο με σημαντική ισχύ στις Αγορές 4,5. Ωστόσο θεωρεί ότι απαιτείτε περαιτέρω ενίσχυση της ρύθμισης και προτείνει τις παρακάτω τροποποιήσεις.

4. Ενίσχυση της ρύθμισης στην Αγορά 5

Όλα τα επανορθωτικά μέτρα που προτείνονται από την ΕΕΤΤ είναι αποδεκτά αλλά σε ορισμένες περιπτώσεις απαιτείτε πιο αναλυτική περιγραφή.

Σχετικά με την υποχρέωση του παρόχου ΣΙΑ να διαπραγματεύεται καλή την πίστη και να ικανοποιεί όλα τα εύλογα αιτήματα για πρόσβαση και χρήση άλλων (επιπρόσθετων) χονδρικών προϊόντων πρόσβασης bitstream, δυνατοτήτων αυτών ή περαιτέρω συναφών ευκολιών, θα θέλαμε να τονίσουμε τα εξής:

Η ΕΕΤΤ θα πρέπει να γνωρίζει επακριβώς τι εξοπλισμός VDSL2 χρησιμοποιείται από τον πάροχο με ΣΙΑ καθώς και ποιες είναι οι δυνατότητες αυτού. Παραδείγματος χάρη σε ποιο βαθμό η δυνατότητα Ethernet πολλαπλής διανομής (multicasting) χρησιμοποιείται στο πλαίσιο της αυτό-παροχής από τον ΟΤΕ για την παροχή της υπηρεσίας του IPTV (αυτόνομα ή σε μορφή δεσμοποιημένου προϊόντος).

Θα πρέπει να αναπτυχθούν με μεγαλύτερη λεπτομέρεια ή τεχνικές λύσεις και πρότυπα. Για παράδειγμα το ότι δεν αναλύονται τα Ethernet VLANs (επιτρέπουν την απομόνωση των

διαφορετικών τύπων κίνησης μεταξύ τους) και το Ethernet multicasting (που απαιτείται για την οικονομικά βιώσιμη παροχή της IPTV) θα οδηγήσει σε συνθήκες που δεν ευνοούν την αποτελεσματική διαθεσιμότητα της χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης με ίσους όρους σε σχέση με την αυτό-παροχή του ΟΤΕ.

Η διαμόρφωση των επανορθωτικών μέτρων θα πρέπει να γίνεται με τέτοιο τρόπο ώστε εξασφαλίζεται ex-ante (και όχι η εκ των πραγμάτων ex-post) διαθεσιμότητα των βασικών δυνατοτήτων της χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης. Συγκεκριμένα στην χονδρική ευρυζωνική πρόσβαση Ethernet

θα πρέπει να περιγράφονται τα χαρακτηριστικά downstream και upstream που δύναται να παρέχει ο εξοπλισμός, να ορίζονται τα διαφορετικά χαρακτηριστικά ποιότητας των πολλαπλών VLANs (που θα δώσουν την δυνατότητα για παροχή τόσο λιανικών δεσμοποιημένων προϊόντων όσο και διαφοροποιημένων υπηρεσιών για επιχειρήσεις) ώστε να δοθεί η δυνατότητα παροχής πολλαπλής διανομής (multicast) χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης. Θα πρέπει επομένως να ληφθεί υπόψη η πρόβλεψη της σύστασης NGA (σημείο 33) όπου αναφέρεται ότι η παροχή των διαφόρων προϊόντων χονδρικής πρέπει να αντικατοπτρίζει τις τεχνολογικές ικανότητες που παρέχονται από την υποδομή NGA.

Σχετικά με την υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης και συγκεκριμένα για την επιβληθείσα χρονική απόσταση μεταξύ χονδρικής και λιανικής διάθεσης νέων προϊόντων χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω VDSL θεωρούμε ότι πρέπει να ακολουθηθούν επακριβώς οι προβλέψεις της σύστασης NGA (σημείο 32) να δίνεται δηλαδή χρονική απόσταση 6 μηνών και όχι 3 μηνών ώστε να διασφαλιστεί η αδιαμφισβήτητη αποτελεσματικότητα του μέτρου της μη διακριτικής μεταχείρισης.

ΕΕΤΤ

ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ & ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΩΝ

4.7 WIND

ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ